

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (1830) 1985 KOVAS-MARCH 12

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Trys veteranai

Daug kas praeityje, matydami išeivinės lietuvių spaudos vargus, kritusius laikraščius ir palaidotus, pranašavo netolimą periodinės mūsų spaudos galą. Tokį pramatymą rėmė ir kitų kalbų laikraščių likimas, net angliškųjų periodinių leidinių, daug stipresnių už lietuviškuosius, kritimas. Įvyko betgi kitaip — lietuviškoji išeivijos spauda pasirodė žymiai gajesnė nei buvo manyta ir net nuogaštauta. Seniausias dar gyvuojantis mūsų išeivijos laikraštis "Vienybė" jau visai artėja prie 100 metų sukakties. Dienraštis "Draugas" paminėjo 75-rių metų sukaktį, o "Darbininkas" ir "Dirva" mini 70 metų. Maždaug to paties amžiaus ir "Naujienos". Kiti mūsų išeivijos laikraščiai yra jaunesni, tačiau irgi jau eina ketvirtą ar penktą dešimtį metų ("Nepriklausoma Lietuva", "Tėviškės žiburiai"). Tai rodo nepaprastą mūsų spaudos gajumą. Nė vienas jų neina rožėmis klotu keliu. Visiems reikėjo ir tebereikia grumtis su įvairiomis kliūtimis. Tiesa, praeityje ne vienas krito minėtoje grumtynėje, bet išlikusieji laikraščiai įrodė savo pajėgumą, atremtą į vienokią ar kitokią idėją. Mūsų spaudos idėjiškumas buvo ir tebėra jos stiprybė. Jeigu išeivinė spauda būtų buvusi komercinė, jos šiandieną greičiausiai nebebūtų. Mat prekė laikosi tikrai toli, kol apsimoka, o idėjos nemiršta kaip žmonės (Maironis).

IŠ RYŠKIŲJŲ idėjinių išeivijos laikraščių šiuo metu pirmiausiai minėtinas "Draugas", sulaukęs deimantinės sukakties. Per 75-rius metus jis yra išvarejęs išeivijos religiniame, kultūriniame, visuomeniniame ir politiniame gyvenime plačią bei gilią vagą. Jo stiprybė — kasdieninis skaitytojo lankymas. Dar ir dabar jis pajėgia penkias dienas per savaitę lankyti savo skaitytojus. Toks dažnas kalbėjimas žmogui per metų metus neužimantis veikia jį — ne tik perteikia žinias, bet ir gaivina, padeda išlikti lietuviškame pasaulyje, jungia su visa lietuviška bendruomene ir net visa tauta. Antroji "Draugo" stiprybė — idėjinis veidas. Krikščioniškai lietuviškas požiūris yra toji atrama, kuri padeda atsilaikyti dabarties grumtynėse. Idėjų — naujų ir senų mūsų laikais netrūksta įvairiose srityse. Jos siaustė siaučia ir kėsina į mūsų tautiečių religinę ir tautinę galvoseną. Dėl to svarbu turėti šimtmečių išbandytą krikščioniškąjį principingumą, nugalintį idėjinį chaosą. Kai skaitytojas mato, kad jo laikraštis tokios principingos atramos nestokoja, juo pasitiki ir kartu keliauja ateitin, jausdamas bendrą visuomenės stiprybę. Tiesa, "Draugas", kaip ir kiti laikraščiai, nestokoja priekaištų. Ir juo didesnis laikraštis, juo daugiau priekaištų. Dalį jų tenka prisiimti, nes tobulybė yra retas dalykas, tačiau daug tų priekaištų būna griaunamojo, o ne kuriamojo pobūdžio.

KITAS išeivinės spaudos veteranas yra "Darbininkas", pradėjęs savo kelionę Bostone, susijungęs su "Amerika", "Lietuvių žiniomis" ir pagaliau įsikūręs Bruklino. Savo veidu jis panašus į "Draugą", tik žymiai mažesnis, išeinantis kartą per savaitę. Kaip ir pats pavadinimas rodo, šis savaitraštis, bent pradžioje, turėjo daugiau socialinę paskirtį. Anuomet socialiniai klausimai buvo labai opūs, tad krikščioniškos orientacijos žmonės teko steigti atitinkamą laikraštį. Tos linkmės "Darbininkas" ilgai laikėsi, bet vėliau, atkilus naujiesiems pokario ateiviams, nuotaiškos pasikeitė, ir laikraštis tapo bendro pobūdžio krikščioniškosios visuomenės idėjų reikšmė. — Gerokai skirtingo veido laikraštis yra "Dirva". Nuo pat gimimo jam rūpi visų pirma tautiniai klausimai. Lietuvių tauta, valstybė, jos gerovė yra pirmieji jo rūpestis. Dėl to "Dirvoje" į pirmąjį planą išplaukia politiniai ir tautinės kultūros klausimai. Religijiniai dalykai paliekami privatinėi sričiai. Jie išskyla tik priuolomom progom arba šventėm, kiek jie rišasi su lietuviškuoju gyvenimu. "Dirva" yra lietuviškasis plotas, kuriame reikia darbuotis organizuotai. Dėl to jis atsiremia į Amerikos lietuvių tautinę sąjungą, kaip suteiktinę pagąją, kuri teikia ne tik finansinę paramą, bet ir idėjinį įkvėpimą.

KANADOS ĮVYKIAI

Istorijos taisytojo byla

Pasaulio spaudos puslapius pasiekė vokiečio Ernesto Zundelio byla Toronte, lietuši politinio melo ir nesantaikos skleidimą 1981 m. išleista brošiūra "Ar šeši milijonai tikrai mirė?" Tai liečia II D. karo įvykius, šešių milijonų žydų nužudymą nacių koncentracijos stovyklose. Brošiūros parašymą ir jos išleidimą paskatino JAV televizijos tinklo rodytas filmas "The Holocaust". E. Zundelis tada staiga tapo naujai steigtos organizacijos "Susirūpinę vokiečių kilmės tėvai" kalbėtoju, atmetančiu istorinius kaltinimus ir net tarptautinio Niurnbergo tribunolo nutarimus. Brošiūros autorius Christofas Friedrichas niekam nebuvo žinomas, kol pagaliau paaiškėjo, kad jis yra E. Zundelis, slaptyvardžiu panaudojęs du vidinius savo vardus. Jam rūpėjo ne vokiečių tėvų susirūpinimas savo vaikais, kad jie nesusilauktų nenusipelnytų priekaištų mokyklose dėl "Holocaust" filmo atskleidžtos praeities, bet noras paneigti tuos įvykius, išsteisinti A. Hitlerį ir jo nacių režimą. Tokie žmonės, kaip E. Zundelis, yra vadinami pripažintos istorijos taisytojais.

II D. karo pabaigoje E. Zundelis buvo tik 6 metų amžiaus vaikas, nematęs koncentracinių stovyklų, nacių režimo atstošo teroro, masinio žydų bei kitų tautybių žudymo. Kai E. Zundelis susidomėjo buvusiomis koncentracinėmis stovyklomis, jose jau nerūkio krematoriumų kaminai, nesimato šimtų ir net tūkstančių lavonų, kuriuos rado Vokietiją užėmusieji sąjungininkų kariai. Nenuostabu, kad tokiose aplinkybėse galėjo kilti suabejojimas tarptautinio Niurnbergo tribunolo kaltinimais ir (Nukelta į 8-tą psl.)

Tryliktajame Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Otavoje 1985 m. vasario 27 d. Iš kairės: užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos ir Sov. Sąjungos reikalų skyriaus direktorius DEREK R. J. FRASER, prof. JOANA VAŠTOKIENĖ, prof. ROMAS VAŠTOKAS iš Trento universiteto

Nuotr. J. V. Danio

Laisvė baltiečiams ypatingai brangi

Tradicinis Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose

Šiais metais Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose buvo labai gausus svečiais: dalyvavo 16 senatorių, 45 parlamento narių, trys dabartinės valdžios ministrai ir 4 tik neseniai buvusios valdžios ministrai. Taipgi dalyvavo jau dešimtą vakarą iš eilės Vatikano pronuncijus Kanadai arkiv. Angelo Palmas, Norvegijos, Australijos, Olandijos ir JAV ambasadoriai. Iš viso vaišės buvo 220 asmenų.

Dar prieš sėdant prie stalų, vakarą pajavirino parlamento pirmininkas Bosley atsilankęs su visa savo iškilinga apranga. Jis mieliai su visais fotografavosi ir vakaro pradžiai teikė tam tikros šilumos.

Vakarą pradėjo Baltiečių vakaro rėmėjų komiteto vienas iš pirmininkų sen. dr. S. Haidasz. Jis pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė sugiedoti Kanados himną, kurį pianinu skambino Jonas Govėdas. Vakaro invokaciją prancūzų ir anglų kalbomis paskaitė pronuncijus arkiv. Angelo Palmas, o Estų centrinės tarybos Kanadoje pirmininkas Laas Leivat paprašė visus pakelti taurę už karalienę.

Naujieji kolonistai

Po vakarienių sen. Haidasz supažindino su visa eile žymesnių asmenų ir vakaro programos pranešėja pakvietė Joaną Kuraite-Lasienę. Programoje kalbos buvo išskirstytos tarp trijų koncerto dalių. Pirmoje dalyje pasirodė pianistė Linda M. Kronbergs. Ji paskambino latvio kompozitoriaus Alf. reds Kalninš kūrinių "Ruduo", dalį vienos Beethoveno sonatos ir kanadiečio kompozitoriaus Court Stone parašytos "Kanadiškosios rapsodijos" pirmąją dalį, pavadintą "The Laurentians". Pianistė dar labai jauna, bet pasirodė gražiai. Ji yra Latvų federacijos Kanadoje pirmininko dukterė.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas adv. Algis Pacevičius savo kalboje pabrėžė, jog visos per šimtmečius savo imperijas kūrusios valstybės šiame šimtmečiuje susiprato, savo kolonijinių užmačių atsisakė ir turėtom kolonijom patikėjo savarankišką gyvenimą. Sovietų Sąjunga daro priešingai: šiame šimtmečiuje pradėjo savo imperiją plėsti ir kolonizuoti bei pavergti iki šiol laisvas valstybes. Jis nurodė parlamentarams, kad neužtenka Kanadai tik nepripažinti tokių pavergtų kraštų okupacijos, reikia pradėti nuodugnai tikrinti, ar laikomasi Helsinkyje pasirašytų sutarčių.

Antrąją koncerto dalį atliko estas baritonas Avo Kittask. Jam akompanavo Jonas Govė-

das. Solistas, dar jaunas vyras, visus žavėjo savo gražiu balsu ir puikia laikysena bei vaidyba. Jis padainavo iš R. Leoncavallo operos "Pagliacci" prologo "Si puo? Si puo?", iš C. Gounod operos "Faust" ištrauką "Avant de quitter ces lieux" ir ariją iš esto kompozitoriaus R. Toi kantatos "Mangumees". Visi jam karštai plojo.

Ministerio kalba

Pagrindinė vakaro kalba buvo pakviestas pasakyti Baltiečių vakaro rėmėjų kopirmininkas ir dabartinis Kanados finansų ministeris Michael H. Wilson. Jis pareiškė, kad laisvė esanti brangi visiems, bet ypatingai baltiečiams, kurie už ją yra daug kovoję, trumpame nepriklausomybės laikotarpyje savo kraštus nuostabiai atstatę, o dabar ir vėl atkakliai kovoją prieš pavergeją bei jo rusifikacijos kėslus.

Jis taipgi pasidžiaugė dideliu baltiečių įnašu Kanados gyvenimui ir paskaitė Kanados naujojo ministerio pirmininko Brian Mulroney laišką vakaro dalyviams, kuriame ministeris pirmininkas pareiškė, jog Kanada dabar rūpinasi dar labiau vakarietiškojo pasaulio saugumu bei gynyba. Jis suprantas, jog Kanada nesanti pasaulio galybė, bet taipgi žinąs, kad ji nesanti ir valstybė be įtakos. Baltijos valstybės Kanadai kaip tik šį vakarą ir primenančios, jog tą įtaką reikia atitinkamai ir nuolat naudoti pasaulinėje politikoje.

Perskaitęs laišką, min. M. Wilson priminė, kad balandžio mėnesį Kanados užsienio reikalų ministeris Joe Clark lankysis Sovietų Sąjungoje ir ten pateiks dabartines Kanados politikos mintis.

Baigdamas savo žodį, kaip finansų ministeris, jis pareiškė, kad šiuo metu JAV doleris

esąs labai stiprus ir tai todėl, kad JAV-bės dabar esančios labai stiprios. Kanada turinti veikti kartu su JAV, kad Sovietų Sąjunga suprastų, jog vakarietiškas laisvės gyvenimas pasirodęs priešintis komunizmui.

Ministeris — garbės narys

Trečiąją koncerto dalį atliko jau visiems parlamentarams gerai žinoma mūsų solistė Gina Čapkauskienė-Capkas, akompanuojama Jono Govėdo. Ji padainavo J. Karoso "Rytą prie šaltinio", J. Gruodžio "Rūtą", J. Govėdo "Laimės rytą" ir J. Štrauso "Vienos miško pasakas". Publika, jau jaudrinta esto solisto, jai dar smarkiau plojo. Galiausiai koncertas buvo užbaigtas abiejų solistų: Avo Kittask ir Ginos Čapkauskienės. Jiedu sudainavo iš Mocarto operos "Don Giovanni" duetą "Le ci darem la mano". Visi džiaugėsi ir žavėjosi abiejų solistų geru dainavimu, puikia vaidyba ir plojo, plojo.

Po koncerto Baltiečių federacijos pirmininkas Laas Leivat naujuoju baltiečių garbės nariu paskelbė Kanados finansų ministerį Michael Wilson ir įteikė jam žymenį, pabrėždamas jo ištikimą solidarumą baltiečiams, jiems teikiama pagalba bei drąsų baltiečių reikalų gynimą. Ta proga buvo pagerbtos ir trys Baltiečių vakarui nusipelnusios moterys: Mary Yuzyk, Mirdze Parups ir Margie Wilson.

Po pagerbimų visi galėjo vaikštinėti, vaišintis estišku "Muraka" likeriu ir gaivintis kavute. Baigminį žodį tarė Kanados latvių federacijos Kanadoje pirmininkas T. E. Kronbergs. Šiais metais, kaip ir pernai, buvo pasigesta baltietiško skanėstų. Pasirodo, tuo turėjo pasirūpinti estai, bet kažkodėl to nepadare. K. J. Stš.

Kanados parlamento pirmininkas JOHN BOSLEY tarp solistės GINOS ČAPKAUSKIENĖS ir LIUCIJOS SKRIPKUTĖS Kanados parlamento rūmuose, kur buvo surengtas XIII Baltiečių vakaras

Nuotr. J. V. Danio

Pasaulio įvykiai

INICIATYVOS TAIKAI ARTIMUOSIUOSE RYTUOSE UŽTIKRINTI ėmėsi penktą kartą Vašingtonan atvykęs Egipto prez. H. Mubarakas. Oficialus šios viešnagės tikslas — karinė ir ekonominė JAV parama Egiptui. Lig šiol Egiptas kasmet gaudavo \$2,2 milijono. Dabar šią sumą norima padidinti iki \$3 milijonų. Pokalbiuose su prez. R. Reaganu H. Mubarakui betgi labiau rūpi su Jordanijos karaliumi Huseinu paruoštas taikos planas deryboms su Izraeliu atnaujinti. Pradžia buvo padaryta pačioje Jordanijoje, kur Huseinas ir palestiniečių PLO organizacijos vadas J. Arafatas vasario 11 d. pasirašė susitarimą į derybas su Izraeliu pasiųsti bendrą Libano ir palestiniečių delegaciją okupuotos Jordano pakrantės ir Gazos juostos ateičiai išspręsti.

Teigiama, kad tame susitarime J. Arafatas bei PLO organizacija pripažino Jungtinių Tautų saugumo tarybos rezoliuciją nr. 242. Ta rezoliucija skelbia, kad visos tautos Artimuosiuose rytuose turi teisę saugiai gyventi valstybinėse savo sienose. Lig šiol J. Arafatas ir PLO organizacija rezoliuciją atmesdavo, nes joje nėra nė žodžio apie pilną savivaldą palestiniečiams. Dabar ši rezoliucija galėtų tapti naujų derybų pagrindu. Prez. R. Reaganas tiesioginių pokalbių su PLO atstovais vengdavo, kol ši palestiniečių organizacija nėra pareiškiusi oficialaus pripažinimo Izraeliui. Rezoliucijoje valstybės nėra minimos, bet joje aiškiai kalbama apie visas tautas Artimuosiuose rytuose, saugias valstybines sienas. Į tų tautų eiles, be abejonės, yra įrikiuotas ir Izraelis.

Liidni rezultatai

Lig šiol Izraelis problemas su savo kaimynais sprendavo ginklo jėga. 1982 m. invazija į Libaną betgi parodė, kad ginklai ne visada tinka tokiems sprendimams. Tiesa, iš Libano pavyko išstumti J. Arafatą su PLO vyrais, bet liko beveik nepalietos Sirijos divizijos, valdžios kontrolė iš Izraeliui palankesnių krikščionių perėmė mahometonų grupės. Seniau nežymų šių sektą dabar tapo aršiausiu Izraelio priešiu. Izraelio kariuomenės daliniai šių atakas bando sustabdyti nuolatinėmis kratomis, masiniais šių suėmimais, namų nugriovimais. Tai keršto priemonės, dėl kurių nelieka abejinga ir oficiali Libano kariuomenė. Jau tris kartus įvyko aštrūs susišaudymai, kai Izraelio daliniai, įsiekdami šių, bandė grįžti evakuoton Libano teritorijon. Paskubomis pradėdama antroji pasitraukimo iš Libano dalis, nors saugumas Izraelio pasienyje tebėra neužtikrintas. Norima daugiau Jungtinių Tautų karių.

Naujas planas

Pradžiai karalius Huseinas ir prez. H. Mubarakas siūlo Jordanijos ir palestiniečių delegacijos susitikimą su JAV atstovais. Jie betgi pabrėžia, kad palestiniečių delegacijon turi būti įjungti ir PLO organizacijos nariai. Vėliau tiesioginėse derybose su Izraeliu, be Jordanijos ir palestiniečių delegacijos, dalyvaus ir prez. R. Reagano paskirti JAV atstovai. Pasiūktus susitarimus patvirtintų tarptautinė konferencija, kurion turėtų įsijungti penki nuolatiniai Jungtinių Tautų saugumo tarybos nariai. Didžiausią opoziciją šiam planui tautinės vienybės Izraelio vyriausybėje reiškia M. Begnų pakeičęs naujasis Likudo partijos vadas J. Šamiras, einantis užsienio reikalų ministerio pareigas, ateityje tapsiantis premjeru. Jis ir toliau atmeta bet kokius ryšius su PLO organizacija ir jos vadais. Pasak jo, PLO įjungimas į derybas tėra politinis triukas oficialiam pripažinimui išgauti. Jis taipgi nenori padaryti teritorinių nuolaidų vakarinėje Jordanijos pakrantėje ir Gazos juostoje. Taikos su palestiniečiais J. Šamiras siekia be tų sričių išjungimo iš Izraelio teritorijos. Premjeras S. Peresas, darbiečių vadas, taikai užtikrinti neatsisako teritorinių kompromisų,

Mirė Černenka

Jau senokai vakariečių žurnalistai, remdamiesi įvairiais ženkais, spėjo, kad Sov. Sąjungos galva Konstantinas Černenka serga ir kad jo dienos suskaitytos. Maskvos pareigūnai oficialiai skelbė, kad K. Černenka turi slogą, nors iš tikrųjų jo liga buvo rimtesnė, būtent plaučių emfizema (išsiplėtimas). Jis mirė kovo 10 d., bet vakariečių radijas tą žinią paskelbė tikrai sekantį dieną. Ir JAV prezidentui tai buvo pranešta kovo 11 d., 4 v. ryto. Kad kažkas rimto Kremluje įvyko, amerikiečių spauda pastebėjo sovietinės delegacijos elgesyje San Francisco mieste. Toji delegacija, vadovaujama politbiuro nario Vladimiro Ščerbiečio, staiga pakeitė savo planus ir kovo 10 d. vakare išskrido Maskvon, kur įvyko politbiuro posėdis. Jame buvo išrinktas K. Černenkos įpėdinis — Michailas Gorbachiovas, 54 metų amžiaus politikas.

Šiame numeryje:

Trys veteranai

"Draugas", "Darbininkas", "Dirva" — ilgamečiai sukaityvininkai

Laisvė baltiečiams ypatingai brangi

Tryliktašis Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose

Kanados vyskupas apie Lietuvą

Tikinčiosios Lietuvos diena Sherbrooko arkivyskupijoje, Kvebeke

Didžiųjų karo audros

Kunigo Petro Azubalio odisėja Čekoslovakijoje ir kitur

Venezuelos lietuviai prašė kardinolo

Mažo būrio pastangos pagelbėti kenčiančiam Lietuvai

Kelionės okupuoton Lietuvon

Asmeniniai ryšiai, okupacijos pareigūnai, dainų šventė

Lankytinos vietos Maskvoje ir Vilniuje

Lietuvio kunigo aptarnaujama šventovė ir "Vilniaus" restoranas

Vilniaus ateitį svarstant

Augantis gudų pajėgumas ir galima grėsmė Vilniui

Anuomet prie Rambyno

Aplankius Elzė Jankutę ligoninėje Toronte

"Šventojo Petro šūnynas"

Eduardo Cinzo romanas — recenzuoja Alė Rūta

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Kanados vyskupas apie Lietuvą

Kanados lietuvių katalikų centras Tikinčiosios Lietuvos dienos proga kreipėsi į Kanados vyskopus, kviesdamas juos jungtis į maldos dieną už Lietuvą kovo 3. Sherbrooko arkivyskupas Jean-Marie Fortier atsuntė laišką prancūzų kalba, paminėdamas, kad to laiško tekstas buvo paskelbtas jo arkivyskupijos žiniaraštyje 1985. II. 27 ir buvo pavadintas "Lietuvos K. Bendrija". Čia pateikiame jo vertimą. RED.

Jo Šventenybė popiežius Jonas-Paulius II savo prakalboje Kanados vyskupsams 1984 m. rugsėjo 20 d. kreipėsi į juos šiais žodžiais: "Mes esame jautrūs neteisėbėm, netinkamam žemiškų gėrybių paskirstymui, bet ar esame pakankamai jautrūs žalai, daromai žmogaus dvasiai, jo sąžinei, religiniams jo įsitikinimams? Pagrindinė tikėjimo išpažinimo laisvė yra pažeidžiama kiekvieną dieną plačiose pasaulio srityse. Tasai pažeidimas yra labai didelis, žeminantis visą žmoniją. Jisai padidėjęs, tikinčiuosius, labai skaudžiai. Lurde pernai aš norėjau šaukti šaukti apie mūsų persekiojamų brolių vargą, nes šiuo klausimu vyrauja tarytum tylos sąmokslas, kurį reikia pralaužti. Kviečiu jus, mano broliai ganytojai, tai daryti kartu su manimi. Prašau tai priminti savo tikintiesiems, paraginti juos melstis už tuos savo brolius. Jų drąsa tikėjimo srityje slėpiningu būdu padeda visai tikinčiųjų Bendrijai. Tai pažadina lengvame gyvenime apsnūdusius krikščionis, turinčius visas laisves ir kartais per daug užsiėmusius problemomis, mažai tesusijomis su esminiais dalykais".

Džiaugiuosi, kad jau per praėjusius metus pralaužėme tą Šv. Tėvo kvietimą. Pabrėžiant jo raginimo, vėl atkreipiu jūsų dėmesį į persekiojamą net

kelių tikinčiųjų Bendrijų. Trečiasis kovo sekmadienis, t.y. kovo 17-toji diena, skiriama maldai už herojišką Lietuvos Bendriją.

Kanados lietuvių katalikų centras informuoja apie tos Bendrijos būklę. Priespauda, užuot palengvėjus, didėja. Kunigai buvo nubausti dešimties metų Sibiro tremtimi. Vilniaus katedra paversta meno muziejumi, Šv. Kazimiero šventovė — ateizmo muziejumi. Šalia oficialios kunigų seminarijos, veikia slaptoji. Būtų gera priminti tikintiesiems pareigą dėkoti Viešpačiui už laisvę, kurią mes turime, ir melstis už brolius bei seseris, kurie išpažįsta savo tikėjimą, nepaisydami nei varžtų, nei kalėjimo, nei tremties grėsmės.

Nėra reikalo perkrauti to ketvirtosio Gavenios sekmadienio apeigas. Užtenka atkreipti tikinčiųjų dėmesį kiekvienų Mišių pradžioje. Kadangi maldai mums yra geriausia priemonė padėti Lietuvos tikinčiųjų Bendrijai, siūlau įjungti tikinčiųjų maldosna specialią intenciją, baigiama atitinkama maldą. Siūlau šiuos pavyzdžius:

1. Intencija
Už Lietuvos tikinčiuosius, kurie ryžtasi išpažinti savo tikėjimą, nepaisydami išjuokimo, persekiojimo ir diskriminacijos. Meldžiam Tave, Viešpatie.

2. Malda
Dieve, tautų Tėve, pažvelki meilingai į Lietuvos tikinčiųjų Bendriją, kenčiančią jau daug metų. Teiki jai ištvėrmę būti Tau ištikima, nepaisant visų pastangų palenkti ją į ateizmą. Siųski jai savo pagalbą, kad lietuvių tauta rastų tikrąją taiką vien Tavyje. To prašome per Jėzų Kristų, Tavo Sūnų, mūsų Viešpatį. Amen.

A+ A

**IRENAI PAULIONYTEI-
KLORIKAITIENEI**

tragiškai žuvus Amerikoje,

vyrą JONĄ KLORIKAITĮ, brolių VINČĄ PAULIONĮ ir jų šeimos narius liūdėsio valandoje nuoširdžiai užjaučiu —

Antanas Krakauskas

Mobawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Didžiųjų karo audrose

A. a. kunigo Petro Ažubalio ir kitų tautiečių pergyvenimai bei nuotykių II D. karo metu, jieškant kelių į laisvę

PETRAS VILUTIS

Šių atsiminimų autorius yra liudininkas bei dalyvis bendrų pergyvenimų, kuriuose dalyvavo ne tik velionis kun. Petras Ažubalis, bet ir visa eilė kitų lietuvių 1940-1945 metais Čekoslovakijoje. P. Vilutis, teisininkas, šiuos atsiminimus parašė, prisimindamas a.a. kun. P. Ažubalio penkerių metų mirties sukaktį. RED.

Repatriacija į Vokietiją

Odisėjinė kun. P. Ažubalio kelionė, pilna vargų ir rūpesčių, prasidėjo Lietuvoje, jam būnant 22 metų jaunuoliu, kunigų seminarijos Kaune auklėtiniu 1940. VI. 15, kai Lietuva buvo pirmą kartą Sovietų Sąjungos okupuota.

Jaunas klierikas Petras, matydamas komunistinės valdžios žiaurumą, suplanavo beveik visą savo šeimą išgabenti į Vokietiją, pasinaudojant repatriacine sutartimi tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos. Tuometinėje Lietuvoje buvo sudaryta repatriacinė komisija, susidedanti iš bolševikų rusų ir nacių vokiečių.

Išvykstantieji šiai komisijai turėjo pateikti šokių tokių įrodymus, kad jų gyslose teka vokiškas kraujas. Čia ir buvo didelis sunkumas, nes Ažubalių ir Balčiūnų (motina buvo Balčiūnaitė) šeimos, seneliuose ir proseneliuose nei su žiburiu nerasi vokiško kraujo. Jie buvo grynakraujai lietuviai. Tėvas Ažubalis tuo metu buvo jau miręs. Motina Emilija, sūnus Stasys, Jonas ir dvi dukros buvo Milaišių k. Papilės vls. ūkininkai.

Mokyčiausias iš šeimų buvo klierikas Petras. Jis savo sumanumu ir apsigurimu parūpino visai šeimai "gero" kraujo popierius. Vokiečių repatriacinė komisija į pilietio vokiškumą žiūrėjo pro pirštus. Juo daugiau galėjo ir sugebėjo išvykti, juo naciškai Reichui geriau, nes karo mašinai buvo reikalinga darbo jėga, o rusai kreipė dėmesį į dokumento antspaudą, tvirtinantį asmens vokiškumą. Todėl labai daug grynakraujų lietuvių, bijodami komunistinio teroro, jieškojo laimės ir ramaus gyvenimo nacių diktatoriaus prieglobstyje.

Nuvykus Ažubalių šeimai į Vokietiją, kaip ir daugeliui kitų, ne taip išėjo, kaip buvo pažadėta ir kaip tikėjosi. Niekas jiems ten nedavė ūkio. Pirmiausia jie turėjo pereiti per lagerių skaištyklą. Pagaliau visą šeimą išskirstė. Jonas Ažubalis buvo pristatytas į Štetiną ir įkurdintas ginklų kalimo fabrike, paslėptame žalių miškų priedangoje. Jis ten grėžė ir tekino lėktuvams dalis. Jo brolis Stasys buvo įvilktas į kario uniformą ir pasiūstas į rytų frontą. Laimingiausias buvo klierikas Petras, nes sugebėjo pakliūti į Prahą, vokiečių universitetą, teologijos fakultetą. Didelių pastangų dėka studentas Petras ištraukė iš Vokietijos lagerių savo motiną Emiliją ir brolio Stasio žmoną Elzbieta su dviem mažamečiais vaikais — Stasiuku ir Maryte, atsikvietė į Čekoslovakiją, esančią Vokietijos protektorate. Jis čia toms moterims surado ir darbo įhlaivos vienuolyne pas sesels baronė-jietes, kurios ten turėjo ir našlaičių vaikų prieglaudą. Taip dalis Ažubalių šeimos buvo su-

telkta Čekoslovakijoje. Lietuvoje pasilikusi saugoti šeimos židinį ir ūkį klieriko Petro sesuo Miliutė pirmiaisiais bolševikų siautėjimo metais buvo ištremta su šeima į Rusiją, kažkur prie Altajaus kalnyno.

Lietuviai Prahoje

Čekoslovakijoje studento Petro gyvenimo eiga buvo rami. Jis tęsė savo studijas kunigų seminarijoje Prahoje ir sėkmingai baigė jas 1942 m. gruodžio 19 d., priimdamas kunigo šventimus kartu su Pranu Braziu. Neramaus gyvenimo odisėja prasidėjo einant Dievo tarnybą Prahos čekų šventovėse. Nei tos šventovės, nei čekų kunigai nebuvo kalti dėl tolimesnių kun. Petro vargų. Čekų dvasiškai buvo labai nuosirdūs ir pagalbūs lietuviams. Vėliau pamatysime, kas tą rūpesčių ir vargų našatą užkrėvė.

Aš atsidūriau Čekoslovakijoje 1944 m. pavasarį, nes Lietuvoje buvau vokiečių saugumo policijos — Gestapo jieškomas. Mat nacių buvau laikomas dideliu nusikaltėliu, nes buvau pasirašęs lietuvių aktyvistų fronto memorandumą Vokietijos vyriausybei, kurio svarbiausias punktas buvo protestas dėl Lietuvos laikinosios vyriausybės veiklos nutraukimo ir tuo pačiu atsižadėjimo Lietuvos nepriklausomybės paneigimo. Tas memorandumas buvo pasirašytas 30 lietuvių aktyvistų fronto pareigūnų bei kitų žymių intelektualų ir buvo pasiūstas Hitleriui 1941. IX. 20.

Gestapas tuojau reagavo į tą memorandumą — LAF Kauno štabo viršininką Leoną Prapuolnį suėmė ir išgabeno į Vokietiją, Dachau koncentracijos stovyklą, o LAF organizaciją 1941. IX. 22 uždarė ir visą jos turtą konfiskavo. Antroje dėmė buvo, kad vokiečiams nesisėkė mobilizuoti Lietuvos jaunimo į SS dalinius kovai prieš bolševikus; nežadėjo Lietuvai už tai nieko duoti, bet tik reikalavo aukotis už vokiečių interesus. Lietuvių nepaklusnumas ir kietas atsparumas vokiečių saugumą labai įsiutino, ir atsikėrydamiesi naciai panaudojo prieš lietuvių tautą bausmes.

Pirmoje eilėje Gestapas griebė tuos, kurie buvo anksčiau pasirašę memorandumą Vokietijos vyriausybei. Jie buvo kaltinami priešvokiška veikla lietuvių visuomenėje, ypač jaunimo tarpe. Todėl didesniuose miestuose, kaip Kaune ir Vilniuje 1943. III. 17-18 buvo vokiečių saugumo policijos suorganizuota lietuvių veikėjų medžioklė. Dugelį jų suėmė ir ištremė į Vokietijos Stutthofio koncentracijos lagerį. Kai kurie ten ir mirė, kaip pvz. mano pažįstamas advokatas Mečys Kriaučiūnas, kunigas A. Lipniūnas. Daugelis kitų, karui pasibaigus, išėjo iš lagerio su palaužta sveikata.

Aš, išvengęs Gestapo nagų, po ilgesnio slapstymosi atsidūriau Čekoslovakijoje, Prahoje, kur radau įsikūrusį lietuvių būrelį. Jų tarpe buvo jau mums pažįstamas kun. Petras Ažubalis, kun. Pranas Bražys, kuris vėliau Romoje buvo

išventintas vyskupu, studentės Valė ir Aldona Markevičiūtės, klierikas J. Aranauskas, stud. Girtautas, architektas Ramonas su žmona ir buvęs jėzuitas B. Vėliau atvyko ir daugiau lietuvių.

Artimiausiai susidraugavau su kun. P. Ažubaliu, kun. Pr. Braziu ir studentėm Markevičiūtėm. Mes visi kartu aptardavome savo padėtį ir tikejome ramiai Prahoje sulaukti karo pabaigos bei grįžimo į laisvą Lietuvą.

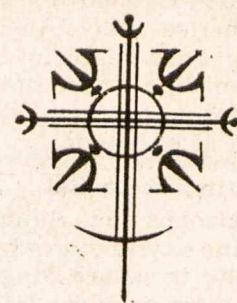
Gestapo viršininkas

Gestapo siautėjimas Čekoslovakijos protektorate buvo smarkus, nes čekai vokiečius įerzino visokeriopa priešvokiška veikla — visokiais įrašais ant tvorų, namų sienų, tiltų, mėtymu proklamacijų ne tik čekiškai patriotinių, bet ir komunistinių. Taip pat veikė stiprus, gerai organizuotas pogrindis.

Čekijos Gestapo viršininku buvo vokiečių Oberhauser. Jis išvystė labai didelę akciją prieš katalikus. Be jo sutikimo negalima buvo paskirti ar perkelti kunigo į kitą parapiją. Todėl čekai jį pajaukdami vadino "vyskupu". Oberhauseris Prahoje uždarė jėzuitų vienuolyną ir vienuolius išsiuntė į darbo stovyklą. Baigęs tą bjaurų darbą, griebėsi teroro prieš pasauliečius kunigus, ypač užsieniečius — juos suimdino ir siuntė į internavimo lagerį Zasmuky. Ten jau buvo uždaryta per 70 įvairių tautybių dvasiškių. Internuotiems buvo uždrausta susisiekti su išoriniu pasauliu, net ir laišku negalėjo rašyti. Laikas nuo laiko atvykdavo dengta juoda mašina ir išgabendavo po keletą dvasiškių į stipresnio režimo kalėjimus. Išvežtųjų vietą užpildydavo nauji.

Oberhauseris liiguistai nemėgo dvasiškių, ypač jaunų klierikų, kurie jo nuomone yra ne kas kita, kaip veltėdžiai — juos visus reikėtų išsiųsti į frontą kovoti prieš bolševikus. Juos šaukdavo į Gestapo įstai-gą, tardydavo ir siūlydavo bendradarbiauti geroju ir piktuoju. Nežinia kiek tokių bendradarbių atsirado, bet užsieniečiai klierikai, ten studijavę, atrodo, buvo "minkštesni", nes gavo leidimą tęsti studijas Čekoslovakijoje.

(Bus daugiau)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

PRANEŠIMAS

A+ A

MEČYS KOJELIS,

68 metų amžiaus, mirė 1985 m. vasario 6 dieną.
Paliko didžiai nuliūdę: žmona SOFIJA, dukra DANA su vyru, sesuo ALEKSANDRA VIDUGIRIENĖ ir VYTAUTAS VIDUGIRIS su šeima Kalifornijoje.

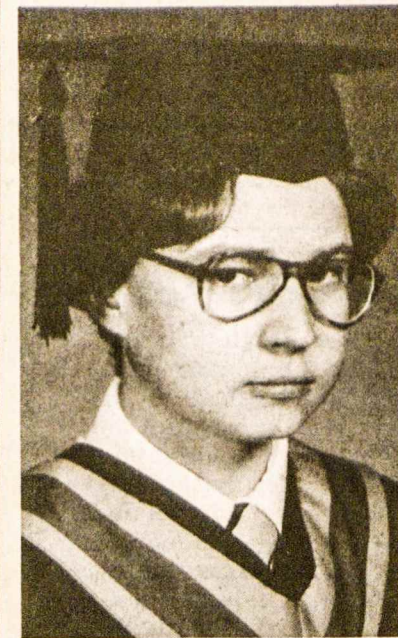
Š. m. kovo 24, sekmadienį, sueina antros metinės ateitininko studento

A+ A
TOMO
PRAKAPŲ

mirties. Tą dieną 10.15 v.r. bus atnašaujamos šv. Mišios už jo vėlę Toronto Priskėlimo parapijos šventovėje.

Visi kviečiami jose dalyvauti —

Tėvai, brolukas ir sesutė

MYLIMAI MOTINAI.

iškeliavus amžinybėn,

sūnų JONĄ ŠABLINSKĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

A. V. Genčiai

H. L. Sukauskai

MIELAI MAMYTEI

A+ A

VERONIKAI ŠABLINSKIENEI

Čikagoje mirus,

jos sūnui JONUI su šeima bei visiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

A. A. Ketvirčiai
V. V. Paškai

A. A. Klupšai
I. R. Paškauskai

O. M. Yčai

A+ A

MARIJAI ŽUKLIJENEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnus, dukteris bei kitus artimuosius Lietuvoje ir seserį BRONĘ ČIRŪNIENĘ Toronte nuoširdžiai užjaučiame —

J. K. Rugiai
M. Žaliauskas

B. Trukanavičius
P. Čečys

A+ A

MYLIMAI MAMYTEI

Lenkijoje mirus,

dukrai ONUTEI DZIEMIONIENEI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

A. V. Apanavičiai
E. P. Balytos
D. B. Mačiai
J. K. Rudaičiai
P. E. Lukavičiai
O. A. Godeliai

B. D. Kriaučiūnai
J. J. Kamaičiai
T. P. Kareckai
D. V. Kekiai
G. A. Repčiai
B. A. Liškauskai

A. J. Žukauskai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

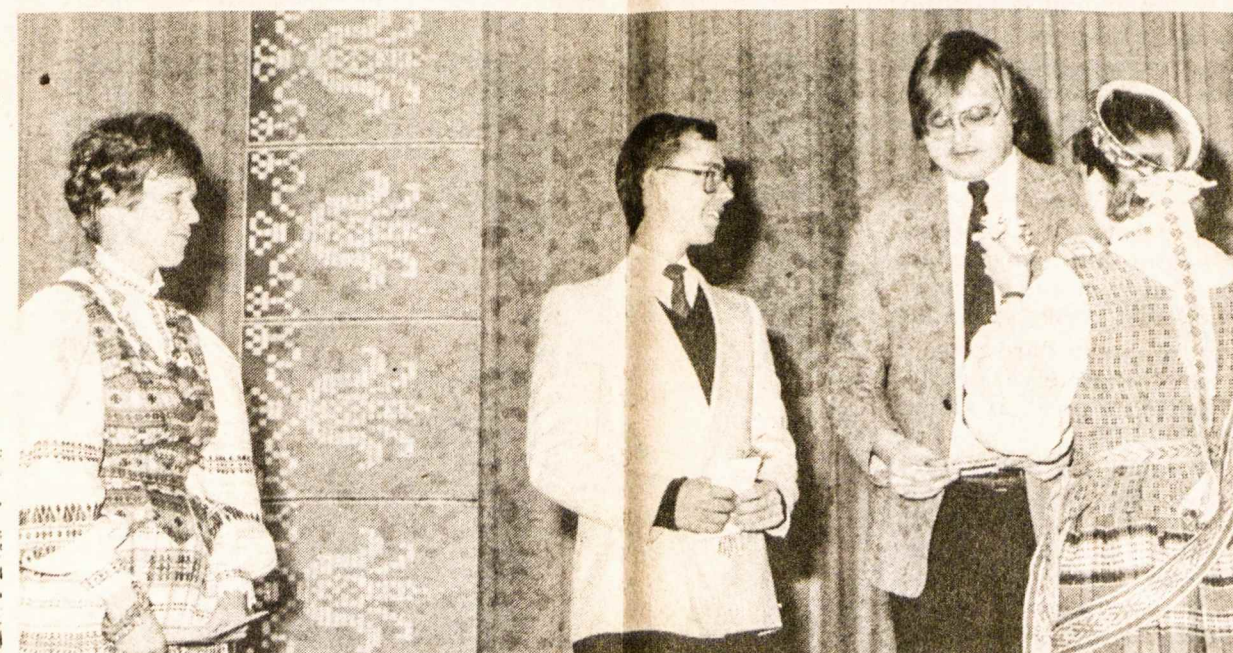
Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Kunigo Petro Ažubalio stipendijų fondo 1984 metų stipendijas buvo įteiktos ALGIUI SLAPŠIUI ir GINTAUTUI SENDŽIKUI Vasario 16 iškilnėje 1985. II. 17 Anapilio šaleje. Kairėje — minėto fondo pirmininkė dr. A. KAZLAUSKIENE, dešinėje (prisegę geles) — "Vilniaus" karaliūtė I. ČUPLINSKAITĖ. Nuotr. St. Dabkaus

Venezuelos lietuviai prašė kardinolo

Lietuviai sėkmingai dalyvavo Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II sutikime, audiencijoje, pamaldose, atsisveikinime ir spaudoje paskelbė prašymą paskirti Lietuvai kardinolą

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Popiežiaus sveikinimai

Pasibaigus delegacijų sveikinimams, popiežius pasakė trumpą kalbą lenkams, pabrėždamas tautos teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Pasakui, kaip jam įprasta, pasakė norįs pasveikinti tautines grupes jų gimtosiomis kalbomis. Paėmęs pluoštelį sveikinimų tekstų, jis juos peržiūrėjo ir, išsirinkęs tinkamą, metė žvilgsnį į audiencijos dalyvius, garsiai paskelbdamas: "Lietuviams!"

— Mes pirmieji! — nubangavo šnabždesys lietuvių eilėse. — Nuoširdžiai sveikinu jus, mano broliai lietuviai. Garbė Jėzui Kristui!

— Per amžių amžius, — visi susijaudinę garsiai atsakėme.

Kone valandą trukęs "pasimatymas" baigėsi lenkų giesmėmis ir jų tradiciniu "sto lat", linkint popiežiui su laukiti šimto metų. Lenkai pasirodė nesanti gera giesmininkų tauta, nes trimaitis balkone trimitavo vienu tempu, saulėje lenkai giedoją kitu, kai kur net ne į toną. Bet tai antrašė reikalas — jis mums nuotaikos negadino.

Pasibaigus audiencijai, popiežius palengva ėjo į salės viršų prie durų, tiesdamas ranką arba rankos mostais atsisveikindamas. Čia pat buvo žvalgys, policija ir kariuomenė, sauganti popiežių kaip savo akį. Greitai automobilis riedėjo gatvėmis į Montalbano vietovę, lydimas nesibaigiančių šūkių: "Papa amigo, Venezuela esta contigo!" (Šventas Tėve, drauge, Venezuela yra su Tavimi). Ten jis laikė iškilmingas Mišias milijonui su puse iš visur suplaukusių maldininkų.

Diena pasitaikė nepaprastai puiki. Dar geresnė buvo lietuvių nuotaika. Dėmesio centre buvo Milda ir Antanas, kuriems reikėjo laiko atsigauti po bene svarbiausios misijos jų gyvenime.

Staigmena spaudoje

Pirmadienis atnešė kitą staigmeną: įtakingiausias krašto dienraštis "El Universal" (jį rašytojas T. Venclova lygina su "The New York Times"), kurio tiražas siekia ketvirtį milijono egzempliorių, atspausdino lietuvių pusės puslapio skelbimą, iliustruotą Jo Šventenybės fotografija. Tekstas trumpas ir kuklus, didelėmis raidėmis rašytas, prasidedąs krepiniu "Santisimo Padre", "Venezuelos lietuviai jungiasi į didį džiangsą, kurį Venezuela teikia Jūsų atsilankymas. Jau 40 metų mūsų kilmės kraštas Lietuva kenčia okupaciją, kurioje stengiamasi užgniaužti tikinčiųjų širdyse religinę sąmonę. Sovietų Sąjunga, negailingai kovodama prieš mūsų vyskupus, kunigus ir tikinčiuosius, draudžia net viešai išpažinti savo ištikimybę Kristaus Bendrijai. Net ir Jums, Šventasis Tėve, buvo uždrausta aplankyti Lietuvą krašto globėjo švento Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga.

Lietuvos sostinėje, Švento Kazimiero šventovė yra paversta ateizmo muziejumi; švento Kazimiero palaikų neleidžiama grąžinti į istorinę Vilniaus katedrą, paverstą paveikslų galerija. Dvasiškai ir tikintieji, jų tarpe daug jaunuolių, šiuo metu skursta kalėjimuose, priverčiamo darbo stovyklose, ištėrime, psichiatrinės ligoninėse, kuriose gydytojai nusikalstamai būdais stengiasi palažyti kenčiančiųjų tikėjimą ir jų dvasią.

(Toliau tekstas dar stambesniu šriftu).

Tačiau, katalikiškoji lietuvių tauta nėra palažyta. Katalikų Bendrija ten yra gyva ir stipri, nes ją palaiko Kristus, mūsų Viešpatys. Brangiausias Šventasis Tėve, mes, kurie gyvename šioje laisvės šalyje, perduodame Jums kenčiančios mūsų Tėvų žemės Lietuvos sauską. Meldžiame Jus, Šventasis Tėve, išklausti pavergtos katalikiškos lietuvių tautos balsą.

viešai pripažinti tikinčiųjų sudėtas gausias aukas, kentėjimus ir net prarastas gyvybes, ginant Kristų, paskiriant Lietuvai kardinolą.

Dėkojame Jums už dėmesį Jūsų asmeninio vizito proga. Mes meldžiamės už Jus, asmeninę Jūsų gerovę ir prašome, kad Jūs su Viešpaties pagalba dar daugelį metų vairuotumėte Švento Petro laivą per pasaulio ir mūsų gyvenimo audras".

Pasirašė: Lietuvių katalikų misija Venezueloje ir Venezuelos Lietuvių Bendruomenė. Laimingu sutapimu, tą patį pirmadienį dienraštis "La Religion" išspausdino mano straipsnį: "Uždraudė popiežiui aplankyti Lietuvą"; Venezuela "si", Sovietų Sąjunga — "nyet".

Popiežius matė

Visiems lietuviams labai rūpėjo žinoti, ar įdėtasis laikraštis skelbimas pasieks popiežių ir kokia bus jo reakcija. Atsakymas buvo gautas sekmdienio (sausio 27) vidurnaktį per inž. Feliksą Zubrą iš dviejų popiežiaus palydovų. Pasirodo, popiežius jau buvo matęs paskelbtąjį tekstą. Pasikalbėjimo metu kelskartinis buvo kartota, jog visiems labai patikęs paskelbtas prašymo stilius ir tonas.

Kai inž. Zubras buvo paklaustas, kodėl jis, būdamas lenkas, domisi lietuvių reikalais, atsakė: — Lietuva šiandien kenčia daug nuožmesnę priespaudą nei Lenkija; laikau savo pareigą jiems padėti.

Privaciai išsikalbėjus apie kardinolo paskyrimo galimybes, vienas jų pasakė, kad jeigu ir iškiltų problema, tai tik ne su popiežiumi, o su "Rytų politika" tvarkančiu kardinolu Casaroli. Jis linkęs į didesnę laviravimą ir manevravimą, yra "minkštesnis". Popiežius jau buvo kelis kartus paėmęs jį "už kalnieriaus".

Inž. Zubrui paklausus, ar negalima būtų lietuvių tekstą paskelbti lenkiškoje "L'Osservatore Romano" laidoje, gavo neigiamą atsakymą. Girdi, įdėjus Lietuvą liečiantį skelbimo tekstą, visas 110,000 tiražas būtų konfiskuotas. Tarp Vatikano ir komunistinio Varšuvos režimo esąs raštiškas bet nepasirašytas susitarimas, ką galima rašyti "L'Osservatore Romano". Kadangi nėra aišku, ko konkrečiai negalima spausdinti, viską interpretuoja ir sprendžia Lenkijos režimas. Kelis kartus lenkiškoji laida jau buvo konfiskuota ir sunaikinta.

Feliksas Zubras davė malonų atsakymą: mūsų prašymas pasiekė popiežių, ir paskelbtas tekstas susilaukė net oficialaus pagrįmo.

Kai kurios nesėkmės

Ne viskas ėjo taip, kaip buvo planuota. Pasiuntus tris tautiniais drabužiais apsiivilkusius lietuvių jaunimo poreles oficialiu autobusu į aerodromą popiežiaus sutikti, viena porelė, Dalia Šulcaite ir Robertas Rosales, nežiūrind duotų užtikrinimų, nebuvo kariuomenės tikrinimo poste praleista ir turėjo visą laiką išbūti autobuse. Dokumentai buvo tvarkoje, tik jų pavardės nebuvo įtrauktos į kariuomenės turimą sąrašą. Likusiam ketvertukui — Reginai Šulcaitei, Sandrai Saldytė-Mažeikienei, Arui Mažeikai ir Antanui Baroniui buvo sunku užimti geresnes vietas, nes garbės svečiai patys pradėjo ardyti tvarką, grūdamsiesi pirmyn. Ne tik jie, bet ir jų vaikai, tėvai, giminės ir draugai. Tik popiežius, lipdamas į automobilį, atrodė, atpažino lietuvių tautinius drabužius, juos iš toliau pasveikino ir palaimino.

Sėkmingos išlydėtuves

Labai gerai pavyko pilno šešetuko misija aerodrome popiežių išlydinti. Šį kartą, pravažiuojant karišką tikrinimo postą, niekas neužkliuvo. Svarbiausia, jaunimui pavyko išpildyti mano pagedavimą: kaip nors nusivėžti kelias dideles Lietuvos vėliavas (jaunimas turi jų net dvide-

šimt). Kadangi mes nesame gausūs — vėliavų miškas įspūdingo atžvilgiu tą proporciją visuomet pakeičia mūsų nau-

Lietuvių jaunuoliai, pirmieji atvykę prie autobuso, vėliavas suslėpė po sėdynėmis, o aerodrome išlipo paskutiniai, kai lenkų ir kitų tautų jaunimo atstovai jau buvo išskubėję. Aerodromo sargybos jokių kliūčių nedarė.

Be keturių didelių Lietuvos trispalvių, aerodrome matėsi vienas "Solidarnosc" plakatas su mažesnio dydžio lenkų vėliava. Lenkai buvo nustebinti ir atrodė nepatenkinti regimu lietuvių dominavimu. Nenorėdami konkurencijos šalia savęs, jie siūlė lietuvių jaunimui pereiti į priešingą pusę — esą tenai laisviau, daugiau vietos. Mūsų jaunimas nesiginčijo ir užėmė priešingame sparne pirmines pozicijas, greitai tapusias dėmesio centru, nes buvo arčiausia lėktuvo.

Praeidamas popiežius iš karto atpažino lietuviškas vėliavas ir šypsodamasis lietuviškai tarė: "Lietuviai?" Tuojau ištiesė ranką Daliai ir Reginai, dar kartą prašydamas sveikinti visus lietuvius. Prie popiežiaus stovėjo valstybės prezidentas dr. Jaime Lusinchis su žmona ir motina, buvęs prezidentas, kardinolai Casaroli, Lebrun ir kitos įžymybės.

Jau kiek anksčiau televizijos kameros buvo nukreiptos į lengvai pastebimas mūsų vėliavas, televizijos korespondentams spėliojant, kieno galelė būtų vėliavos, kurių spalvos panašios į Venezuelos trispalvę geltonos, mėlynos ir raudonos spalvos:

— Lenkų "Solidarnosc"? — vienas klausė.

— Tikrai ne.

— Gal vengrų?

Po pauzės:

— Lietuvių, vėliavos yra lietuvių! Popiežius kalbasi su jais.

Jeigu jaunimas aerodrome tirpo iš laimės, tai ką bekalbėti apie lietuvius prie televizijos aparatų. O prie jų sėdėjo visa Venezuela!

Visų džiangsmas

Pirmojo vasario mėnesio Mišias kun. A. Perkumas auokojo už popiežių, dėkodamas organizatoriams ir dalyviams už taip pasisekusią misiją. Pakvietė mane padaryti pranešimą, bet aš paprašiau, kad patys dalyviai — inž. Antanas Baronas, Milda Dugnaite, Sandra Saldytė-Mažeikiene ir Rita Deveikytė-Senior papasakotų savo išpuždus iš popiežiaus sutikimo, kuriame lietuvių turėjo aiškų planą ir sutartinai veikė. Tokieje dvasioje dirbti — kiekvienam malonuma. Ir stambioji pinigų suma už skelbimą dienraštyje buvo bematant sudėta: gausios aukos (Danutės Rosales, inž. Broniaus Deveikio, Henriko Gavorsko ir daugelio kitų) plaukė noriai ir nesigailint. Ne vienas pagalvojo: mūsų Bendruomenės tiksi, kaip laikrodinis. Prisiminė sidabriname Basanavičiaus penklityje įrašyti žodžiai: "Vienybėje tautos jėga". Duok Bendruomenei darbo, ne vieno nario neišjungdamas, ir ji savo pareigą atliks.

Ir šiandien tebegirdžiu "LKB kronikės" balsą: — Šiuo metu Lietuvoje triumfuoją tikrai KGB, o uoliausi kunigai ir pasauliečiai jaučiasi palikti "vienų vieni".

— Ne, kovoją ir kenčią brangūs broliai, jūs nesate vieni! Venezuelos lietuviai yra su jumis. Gyvenime tikėjimu ir visi dirbkime, siekdami laisvės Tėvynei.

Kaip mes norėtume, kad šis pavykęs bandymas būtų ne paskutinis; jis turėtų būti visų kartojamas visur ir tobulinamas.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Tryliktojoje Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1985 m. vasario 27 d. dalyvavo ir parlamento narė Mrs. MARY COLLINS iš Vankuverio. Parlamento posėdyje įtinai padarė pranešimą apie rengiamą Baltiečių vakarą. Nuotraukoje iš kairės: KLB Toronto apylinkės pirm. A. VAIČIŪNAS, Mrs. M. COLLINS, KLB krašto valdybos visuomeninių reikalų komisijos narys inž. J. V. DANYŠ

Nuotr. L. Giriūno

Vilniaus ateitį svarstant

Atsiliėpdamas į K. Barono straipsnius "TŽ" 1984 m. 49 nr. ir 1985 m. 6 nr., turiu pastebėti, kad aš savo rašiniuose kalbu ne apie tai, kas buvo Vilniaus krašte prieš 45 metus, bet apie dabartį ir ateitį. Jeigu K. Baronas žino, kaip ten buvo prieš 45 metus, gerai, tačiau jis savo straipsniuose neturėtų užmiršti 25,000 vilniečių, ištremtų į Sibirą, ir 5,000 sunaikintų vilniečių partizanų. Šie skaičiai nuolat auga. Šafrin, rašydamas apie koncentracijos lagerius Sov. Sąjungoje, nurodo 2 ar 3 koncentracijos lagerius Vilniuje, kur vilniečiai tardomi, kankinami, teisiami, rūšiuojami ir paskirstomi po plačią Rusiją. Taip buvo ir su mums žinomu Skuodžiu. Juk kun. Laurinavičius buvo pastumtas po sunkvežimiu tik prieš porą metų.

K. Baronas džiaugiasi, kad sovietinėje Lietuvoje Vilnius pasidarė lietuviškesnis, negu lenkų okupacijos metu. Tai tiesa, bet tai įvyko dėlto, kad vokiečiai sunaikino žydus ir apie 200,000 lenkų repatriavo į Lenkiją po II D. karo. Atsirado Vilniuje daug tuščių butų, reikėjo darbininkų, o pradėjus priverstinę kolektyvizaciją iš ūkių daug lietuvių subėgo į Vilnių. Maskvos sukurta "Tarybų Lietuva" nedžiugina lietuvių. Vyksa intensyvus rusinimas, pradedant darželių vaikais. Jeigu dar 50 metų lietuviai pagyvens sovietinėje Lietuvoje, tai gali būti labai liūdna statistika lietuviams.

K. Baronas, rašydamas apie Vilniaus krašto dalį, priskirtą Gudijai, kaltina lenkus už lietuvių naikinimą. Sunku patikėti tvirtinimui, kad rusai leistų lenkams tvarkyti Gudijos reikalus. "LKB kronika" mini nubaudimą lietuvių moterų, ten nuvykusių paruošti vaikų pirmajai Komunijai. Tai atliko gudų teismas. Atrodo, kad gudai vykdė rusų nurodymus lietuviųbei naikinti labai stropiai.

"TŽ" 6 nr. K. Baronas rašo, esą mano tvirtinimas, kad lenkai nei dabar nei ateityje Lietuvai nepavojingi, yra nepagrįsti. Sakykime, už 40-50 metų Lietuva išsilaisvins iš rusų jungo. Kas gali pramatyti, kokie bus tada Lenkijos-Lietuvos santykiai? Lenkija gali nesidomėti Vilniumi dėl šių lenkų į Lietuvą neatsikelia.

Esančios "Rytų Lietuvos" mintys sutinka su manosiomis nežiūrint, kokie lenkai buvo praeityje mes su jais ir kitomis rusų okupuotomis tautomis turime bendradarbiauti Lietuvos ir kitų kraštų išlaisvinimui.

Petras Žvilbas

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama **GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS** 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsiuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.

Adresas

Kelionės okupuoton Lietuvon

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Nors "Tėviškės žiburių" skaitytojai yra pasklidę po visą laisvąjį pasaulį, įvairias kliūtas juostas keliuose kontinentuose, tačiau "TŽ" "širdis" yra šiaurės klimato, kuriame gyvenimas klostosi ir turi paklusti gamtos tvarkai ar jos netikėtoms išdaigoms. Gili žiema, kurios pačiame vidury gyvena ir šių eilučių autorė, kelia šiltesnių dienų, šiltesnių kraštų ilgesį ir nenumaldomą norą vėl pamatyti nors menkų žalių žolės sklypelį, dabar padengtą storu balto sniego sluoksniu. Nenoromis pradeda kurtis atostogų ir būsimų kelionių planai. Jei kai kuriems šaltesnio klimato gyventojams pavyksta praleisti atostogas kur nors pietuose, tai dauguma jas vis tik planuoja vasaros mėnesiams. Brošiūros, kelionių agentūrų reklamos ir laikraščiuose viliojantys skelbimai apie atostogas tolimuose paplūdimiuose skatina planuoti ir svajoti.

Iš privačių pokalbių tenka stebėti pavasario artėjimą skelbiančias nuotaikas ir dar ne visiškai konkrečius atostogų planus. Jų tarpe, kaip ir kasmet, nemažas skaičius mūsų laisvojo pasaulio tautiečių planuoja keliones į Lietuvą. Daugumai tai yra ilgų dešimtmečių svajonės išsipildymas, giliai paslėpto gimojo krašto ilgesio paskata bei natūralus noras bent keliom dienom kojomis paliesti savo gimtąją žemę, nežiūrint, kas joje viešpatauja. Nesikeičia jos žemė, dangus, Baltijos bangų ošimas, išniekintos Vilniaus katedros pamatai. Jaunystėje ar iš knygų susidaryti vaizdai užpildo tuščias vietas, o ilgesio sujaudinta širdis šauktė šaukia keliauti į tėvynę.

Nors kadaise buvusių kraštų diskusijų metu pagaliau buvo prieita išvada, kad bet koks oficialus bendradarbiavimas su okupuotos Lietuvos institucijomis bei įstaigomis yra neleistinas, tuo pripažįstant okupacinę valdžią ir jos autoritetą, tačiau negalima smerkti asmeninių ir privačių ryšių su likusiais tėvynėje. Iš tiesų, tokie ryšiai yra būtini tarpusavio dvasinių santykių sustiprinimui ir taip pat mūsų pačių pagrindų sustiprinimui. Juk ten yra Lietuva ir mūsų tautos branduolys, mūsų kilmės kamienas, iš kurio išaugome kaip nedidelė atskira, už tautos laisvę ir nepriklausomos valstybės atstatymą laisvėje kovojanti šaka.

Vasaros ar vėlyvo pavasario metu tokios kelionės vyksta grupėmis, organizuotai, suplanuotai, apsirūpinus leidimais, vizomis, dovanomis ir dvasiškai pasiruošus priimti sovietinio kalėjimo procedūrą — kratas, įtarinėjimus, sekojimus, varžymus ir t.t. Dauguma yra nutarę, kad už bet kokią kainą savuosius pamatyti yra verta. Tačiau šiais metais kelionių planavimas koncentruojasi į liepos vidury rengiamą grandiozinę dainų šventę. Neglįčytina, kad širdis gali suplakti smarkiau, matant ir girdint didžiulę minią dainuo-

jančio lietuviško jaunimo, tačiau yra itin svarbu įsidėmėti, kad toji šventė rengiama 45 metų sovietiniam Lietuvos "išlaisvinimui" paminėti. Tai didžiulė prokomunistinė demonstracija, viešai pabrėžianti Lietuvos nepriklausomybės praradimą ir tautos nelaisvės jungo ilgametę naštą. Neteko dar susipažinti su šventės repertuaru, bet aišku, kad Lietuvos himno niekas negiedos, jo vieton pagarbiai sustojus iškilmingai turbūt bus giedama 1905 m. į lietuvių kalbą išversta "Darbininkų marseletė", o gal 1944 m. naujai įvestas "Laisvųjų respublikų himnas" arba 1950 m. įvesta "Tarybinę Lietuvą liaudis sukūrė" daina, pagal A. Venclovos tekstą ir B. Dvariono ir J. Švedo muziką. Įsivaizduojau, kaip turėtų jaustis lietuvis turistas, klausydamas dainų ir himnų, kuriais garbinamas faktas, jį ar jo tėvus padaręs benamiu ir iš jo vaikų atėmęs teisę į jų protėvių žemę. Ne vien mandagumas vers svečią-turistą atsisistojimų pagerbti sovietinius himnus, bet ir savaime suprantama šnipų ir persekiojimo baimė.

Iš kitos pusės didelio turistų skaičiaus buvimas toje šventėje puikiai pasitarnaus sovietinės diktatūros propagandos aparatui, o ir ne vieną mūsų nekaltą bei naivų tautietį pastatys į keblią padėtį su neišvengiamais "spaudos pokalbais" ir kitais provokacinio elemento metodais.

Kas gali, telanko Lietuvą, remia savo gimines ir draugus, praleidžia tas kelias dienas po Lietuvos dangumi. Tačiau tebūnie visų akys atviros, kad tos šventės žmonės savo dalyvavimu nepadidintų ir tuo pačiu nebūtų priversti, nors ir veidmainiškai, parodyti savo priitarimą.

Tebūnie rengiamos išvykos į Lietuvą ramiau, ne "jubiliu-jinių" metu, kad ir pasauliui parodytume savo solidarumą kaip laisvę gerbiantys lietuviai, čia reikalaujami kelti Lietuvos laisvės bylą, o anapus — neprisidėdami prie "sukakčių" gerbimo. Vasara yra ilga, o dainų šventė tebus viena savaitgalį. Pagalvokime gerai, prieš planuodami kelionę, kad netikėtai nepakliū-tume ten, kur viešpataus mūsų širdis gelianti ir mūsų sąžinę kankinanti dvasia. Visiškai dainų šventės boikotas yra reikalingas tiek mūsų dvasinei ramybei išlaikyti, tiek mūsų laisvės kovos pastangoms nemenkinti. Negalime vienaip kalbėti per Vasario 16-sios minėjimus, o kitą taikyti privačiame savo gyvenime. Mūsų elgesys privalo derintis su mūsų idealais, kad būtume verti laimėti kovą už mūsų tautos laisvę ir valstybės nepriklausomybę.

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 762-6128 Toronto.

Šia lietuviškų lėlių nuotrauka buvo papuošta valgiaraštis Baltiečių vakaro Kanados parlamento rūmuose 1985 m. vasario 27 d. Lėlės — D. STAŠKE-VICIENES, nuotrauka — J. V. DANIŲ

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VANDUO KAUNIEČIAMS

Vičiūnuose pradėjo veikti pirmasis spindulinis vandentiekio įrenginys Lietuvoje. Petrašiūnų, Kleboniško, Eigulių ir Vičiūnų vandenvietės lig šiol nepajėgė patenkinti didėjančių Kauno poreikių. Spindulinis gręžinys dabar kauniečiams per parą papildomai tiekia 33.000 kubinių metrų vandens. Nemuno pakrantėje buvo įrengta beveik 29 metrų gylio, 6 metrų skersmens gelžbetoninė šachta su joje sumontuotais siurbliais. Po Nemuno vaga 14 metrų gylyje įvairiomis kryptimis nutiestais specialiais vamzdžiais — spinduliais vanduo iš infiltruoto upės grunto patenka į surinkimo skyrių ir tada, atlikus floravimo operaciją, siurbliais siunčiamas į miestą. Pasak technikos mokslų kandidato Broniaus Kriščiūno, Kauno vandentiekio ir kanalizacijos valdybos viršininko, spinduliniais įrenginiais vandens tiekimas galima padidinti daug mažesniais sąnaudomis. Tad jie dabar bus statomi ne tik Kaune, bet ir kituose Lietuvos miestuose.

ATNAUJINS PARKĄ

Lionės Starinskienės pranešimu "Valstiečių laikraštyje" sausio 15 d., bus atnaujintas ir sutvarkytas Burbiškio dvaro parkas Radviliškio rajone, netoli plento Seduva—Panevėžys. Dvyras istorinioje šaltiniuose pirmą kartą buvo paminėtas beveik prieš tris šimtus metų. XIX š. pabaigoje ir XX š. pradžioje jame buvo įsteigtas vienas gražiausių parkų Lietuvoje. Ypač įdomi parko tvėnkinių sistema, turinti keturiolika salų, tris arkinis tiltus, septynis tiltelius ir lieptus, 4 km ilgio parko alejas, pasivaikščiavimo takus, 5 didelių apvalgus kalnelius, 14 poilsio aikštelių. Burbiškio parke yra respublikinės reikšmės archeologinis paminklas — akmuo su dubeniu ir vietinės reikšmės archeologinis paminklas — mitologinis akmuo su pėda. Paminklų konservavimo institutas Burbiškio parko atnaujinimo projektą paruošė 1983 m. Vandens ūkio instituto Šiaulių skyrius ruošia tvėnkinių išvalymo ir hidrosistemos atkūrimo projektus. Parkas dabar priklauso Pociūnų sovchozui. Generaliniu rangovu atnaujinimo darbam paskirta Radviliškio melioracijos statybos valdyba.

DAŽNI GAISRAI

"Tiesos" korespondentas Viktoras Armalis "Dienos aidu" skyriuje vasario 16 d. svarsto dažnų gaisrų problemas: "Respublikoje šiemet jau kilo per tris šimtus gaisrų. Žymi dalis — žemės ūkio objektuose. Štai šių metų vasario septynią "Tiesoje" buvo rašyta, kad blogai pasirengta gyvulių žiemojimui Raseinių rajono 'Lenino keliu' kolūkyje, o po šešių dienų gautas pranešimas, kad šiame ūkyje sudegė ferma. Ugnyje žuvo 64 metiniai veršiai ir 57 kiaušės. Tokios ar laidumo pasekmės. Tą pat dieną gaisras kilo ir Kauno rajono Zapyškio kolūkio karviųdė. Laimė, gyvuliai nenukentėjo, bet

sudegė 70 tonų šieno. Nuostoliai irgi tūkstantiniai. Kokį pasiteisinimą rasti šiems įvykiams? Ūkių vadovai ir atsakingi už priešgaisrinę būklę darbuotojai liko kurti išėjimams, o jų nuojų jų priklauso didžiulės materialinės vertybės. Ir kas dabar atlygins pelenais pavirtusį liaudies turtą? Nerimą kelia ir kiti faktai: jau per du šimtus gaisrų šiemet kilo gyvenamuosiuose namuose. Jų padarytas nuostolis — per 150 tūkstančių rublių. Kaimo vietovėje kilo 66% gaisrų iš šio skaičiaus. Yra žmonių aukų".

MAŽASIS TEATRAS

Naujo kultūros židinio susilaukė Šiaulių gyventojai. Atnaujintame sename pastate įsikūrė mažasis miesto teatras, turintis 80 vietų žiūrovų salę, visas reikalingas pagalbinės patalpos. Įdomią architektūrinę formą jam suteikė projekto autoriai — architektas R. Šileika ir konstruktorius P. Valiukonis. Mažasis teatras netrukus pakvies pirmuosius žiūrovus.

ANT SARTŲ LEDO

Daug svečių į Dusetas sutraukia tradiciniomis tapusios žirgų lenktynės ant Sartų ežero. Šiemet jos įvyko vasario 2 d. Lenktynės pradedamos muge ir atidarymo karnavaliu su Užgavėnių kaukėmis. Lenktynėse dalyvavo 78 važiuotojai iš keturiolikos rajonų su 114 žirgų. Jų laukė 14 prizų. Geriausiu važiuotoju tapo širvintiškis P. Navalinskas, laimėjęs "Draugystės" prizą ir Didįjį žiemos prizą. Pirmoji vieta su 504 taškais teko širvintiškiams, antroji su 243 tšk. — Lazdijų, trečioji su 203 tšk. — Dusetų lenktynininkams. Šiemet žirgų varžybos susilaukė naujovių: lenktynių dvikinkėmis rogemis, pakeistais žirgais, raitelių lenktynių rėščių. Pastarąsias laimėjo Kapsuko sovchozo-technikumo atstovas A. Kriaučiūnas, gavęs "Valstiečių laikraščio" prizą. Lenktynėse dvikinkėmis rogemis Suvalkijos prizas teko dusetiškiui J. Vaitoniui. Įdomios buvo lenktynės pakeistais žirgais. Šeši važiuotojai burtų keliu gavo jiems svetimus žirgus. "Draugystės" prizą išsikovoję širvintiški Pranas Navalinskas, kuriam važiuoti teko Lazdijų rajono "Vienybės" kolchozui priklausančių žirgų Dalnij. Antroje rungtyje vėl buvo pakeisti žirgai. Šį kartą paskutiniąsias vietas užėmė važiuotojai eilės tvarka gavo geriausią lenktynės pasirodžiusius žirgus. Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos prizą Ukmergės rajono Leonilio paukštinių kystės sovchozo važiuotojui V. Jonavičiui iškovoję iš P. Navalinsko gautas žirgas Dalnij. Spaudos aprašymuose nusiskundžiama, kad praplėsta varžybų programa gerokai užtesė lenktynės. Paskutinius važinėjimus stebėjo mažiau žiūrovų. Priekaisių susilaukė ir mugė, kur daug kam eilėse prie šauklų, dešrelių ar riestainių teko stovėti gerą pusvalandį. Esą žiema lieka žiema. Reikia žymiai daugiau prekybos taškų.

V. Kst.

Prieš nelegalią dr. H. Morgentalerio kliniką Toronte demonstruoja jaunimas, reikalaujantis ją uždaryti, nes ten žudomi negimę kūdikiai. Demonstracijoje matyti ir lietuviški veidai

Hamilton, Ontario

EKSKURSIJA Į OTAVĄ. tulpių festivalį, jau dabar pradėdama organizuoti. Ekskursija, kurią organizuoja pensininkų klubas, įvyks gegužės mėn. vidury. Autobuso ir vienos nakties motelio kaina — apie \$70. Autobuse vietas yra 47 žmonėms. Jau dabar norima žinoti važiuojančių skaičių, nes visi užsakymai turi būti padaryti iš anksto. Suinteresuoti skambinkite L. Klevui tel. 528-1327 ar P. Navickui tel. 549-7518.

E. J. BAJORAIČIAI keturiom savaitėm išskrido į Kolumbiją, Medolino miestą. Ten jie turi savo giminių ir įsigytą nuosavybę. Prieš išvykdamas J. Bajoraitis AV par. choro veiklai paremti įteikė \$25 čekį.

ISPŪDINGŲ RELIGINIŲ KONCERTŲ ateitininkai paminėjo Tikintuosios Lietuvos dieną ir Šv. Kazimierą. Koncertą atliko iš Toronto atvykę vyrų choras "Aras", solistė L. Marcinaitė ir muz. J. Govedas. Staigiai susirgęs sol. V. Verikaitis koncerte nebegalėjo dalyvauti. Pa progą ateitininkai rinko pasirašytus laiškus Kanados užsienio reikalų ministeriui J. Clarkui, prašančius intervencijos dėl Lietuvoje nekaltai įkalinčių kunigų.

Tikintiosios Lietuvos diena taip pat buvo paminėta ir AV šventovėje pamaldų metu. Per Sumą visos organizacijos dalyvavo organizuotai su savo vėliavomis. Ateitininkai šventę paminėjo išpuodingai atnešę prie altoriaus įvairių aukų. Par. Klebonas kun. J. Liauba savo pamokslė apžvelgė K. Bendrijos būklę dabartinėje Lietuvoje. Vokaliais buvo renkamos aukos religinei Lietuvos šalpai.

A. A. JONO MIKŠIO dvejų metų mirties metinės buvo šv. Mišioms paminėtos AV šventovėje. Mišias atnaušavo kun. J. Liauba. Pasiūmė ir prisiminti mūsų kolonijon buvusį švietėją ir visuomenininką buvo prisirinkusi pilna šventovė jo buvusiu draugu ir gerbėju. Po pamaldų velionies žmona Antonina Mikšienė Jaunimo centre visus pavaišino pusryčiais. **K. M.**

BANNETTO LYGOS PATALPOSE "Kovas" laimėjo vasario 25 d. krepšinio rungtynes prieš "Queensbury" 64-25 ir vasario 28 d. — prieš "Mellows" 80-76. Žaidė: Dennis Reardon 2, Vyto Bommarito 35, Jonas Rickus 17, Ronaldas Bartninkas 19, Ričardas Urbantas 2, A. Šeštakas 2, V. Stukas 11, R. Bumelis 6, R. Butkevicius 39, B. Tatti 5, B. Butkevicius 4. Rimas

PADEKA

Netikėtai patekęs ligoninėn, patyriau daug nuosirdumo iš artimųjų ir draugų. Jiems reikiu gili dėkingumą: kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už aplankymą ir religinius patarnavimus, dr. D. E. Dwyer ir dr. O. Valaitienę už rūpestingą gydymą, E. J. Mažulaičiams už lankymą ir rūpesčius mano reikalais. Dėkoju lankiusiems mane ligoninėje su gėlimis, dovanomis ir už paaukotas maldas: M. A. Garkūnams, O. J. E. Adomauskams, A. Kerutytėi, D. Raycroft, J. Liauginui, K. Kašai, G. B. Grajauskams, G. Repčienėi, B. Latauskienėi, I. Verburg, K. J. Januškevičiams, R. J. Milteniams, R. B. Pakalniškiams, E. L. Klevams, E. Z. Pullianauskams, J. Pleiniui, V. Kežinaičiui, V. Blauzdžiui, J. Jokubynui, Hamiltono Šalpos fondo komitetui, Quarter Century Club.

Jums visiems nuosirdžiai dėkingas — **J. Astar**

Delhi, Ontario

VASARIO 16 MINĖJIMAS įvyko vasario 17 d. Pradėjome iškilningomis pamaldomis su dienai skirtu pamokslu. Vietos šauliai dalyvavo su vėliavomis. Pamaldas baigė Tautos himnu. Parapijos choras padvigubino mūsų maldas už tėvynę pritaikytom giesmėm. Po pamaldų minėjimas buvo tęsimas salėje. Oficialią dalį pra-

ATSISVEIKINDAMI su aktyviu tautiečių visuomenine veikloje

a. a. Alfonsu Rudoku, artimieji draugai ir kaimynai aukoją Kanados lietuvių fondui: \$50 — Horst Knapp, Audronė Rudokaite-Rohrer; \$30 — Josef Knapp; \$25 — Bronė Rudokas; \$20 — Mrs. M. Heleniak, Z. P. Augaicius, A. K. Rataičiai, B. J. Lukšiai, E. J. Stradomskiai, O. B. Čeikos, A. Klemienė, V. P. Garnelis; \$10 — A. Budreika, P. Pekarskienė, M. G. Stankaičiai, H. Kairienė, V. Čiuprinskai, D. Bertulienė, D. M. Norkai, A. B. Stonkai, A. S. Šukaičiai, E. V. Galeckai, B. V. Vyta, Alb. Augustinavičius, J. Jurenas, B. K. Lukošiai, A. Lapėnas, E. B. Gudinskai, A. Lach-Bertulytė, E. Vindašienė, E. Razakienė, G. Lingaitis, R. S. Berzinis, V. S. Jakubickas; \$5 — St. Oleka, A. Martinkevičius. Dėkojame visiems apylinkės lietuviams, aukojusiems KLF vietoje gėlių. **KLF**

MŪSŲ MIRUSIEJI. A. a. Alfonsas Rudokas mirė 1985 m. vasario 12 d. Palaidotas vasario 16 d. Delhi katalikų kapinėse po iškilmingų pamaldų, dalyvaujant kun. J. Staškui ir kun. L. Kemšui lietuvių Šv. Kazimiero parapijos šventovėje.

Velionis buvo labai aktyvus apylinkės veikloje ir mirė eidamas apylinkės valdybos sekretoriaus pareigas. Laidotuvių namuose po Rožinio maldų, atsisveikindami su velioniu, kalbėjo: J. Lukšys KLB Delhi apylinkės vardu, St. Berzinis — vietos šaulių ir P. Augaitis — KL fondo tarybos. Šauliai pagerbė savo aktyvų nari uniformoti ir su vėliavom, eidami sargybą prie karsto. Jo atminimui užrašyta labai daug maldų ir vietoj gėlių suaukoto lietuviškiem fondam per \$700.

A. a. Alfonsas buvo gimęs 1912 m. birželio 18 d. Kalniečių km., Svėdasų parapijoje. Artimiausiu jo kaimynai buvo Tumo-Vaizganto gimtinė. Jaunystėje mažajam Alfonsui kiti dažnai tekdavo susitikti ir būti saldiniais pavašintu to šviesaus mūsų tautos veikėjo.

Velionis paliko mylimą žmoną Bronę, dukras Daną ir Audronę su šeimomis, porą vaikaitių, gimines Lietuvoje ir Brazilijoje.

A. A. ELEONORA JURĖNIENĖ (Babeckaitė) mirė 1985 m. vasario 6 d. Ji buvo gimusi Lietuvoje 1918 m. rugpjūčio 17 d. Palaidota Šv. Jono kapinėse Mississaugoje po iškilmingų laidotuvių pamaldų Šv. Kazimiero parapijos šventovėje Delhi. Per pamaldas jautrų pamokslą pasakė kun. J. Staškus. Parapijos choras prisidėjo gražių giedojimų.

Velionė buvo energinga vietos **Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus** (Esu "Union Gas" atstovas) **Jurgis Jurgutis** Tel. 383-9026 154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ: indėlius (P.C.A.) 6% santaupas 7 1/2% kasdienes palūkanas už santaupas 7% term. indėlius 1 m. 10 1/4% term. indėlius 3 m. 10 1/4% term. pensijų fondo 9 1/4% 90 dienų indėlius 9% (minimum \$5.000)

IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 10% asmenines paskolas 12 1/2% **Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.** **Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.** **Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dailių menų klubas Los Angeles mieste vasario 9 d. surengė idomų atsiminimų vakarą. Proga sudarė Los Angeles gyvenantis buvęs Klaipėdos komendantas plk. Jonas Andrašūnas ir jį svečius Kalifornijon atvykęs Povilas Gaučys. J. Andrašūnas dalijosi idomiais jaunystės atsiminimais. P. Gaučys kalbėjo apie Braziliją, Argentiną ir Urugvajų bei ten gyvenančius lietuvius ir jų veiklą. Brazilijoje yra beveik 100.000 lietuviškos kilmės asmenų, išlaikiusių lietuviškas pavarde. Ne visi jie kalba lietuviškai, bet jaučiasi esą lietuviai, nori padėti Lietuvai. Jiems reikia gerų knygų apie Lietuvą, portugalų kalbą. Lietuvių centras Brazilijoje yra Sao Paulo miestas, turintis 11.000.000 gyventojų. Ten lietuviai išsikovoję Lietuvos atsiminimų skirtą Lituanikos aikštę, stato Laisvės paminklą, kopijuojami jo originalą, buvusį Vytauto Didžiojo muziejaus sode lyje Kaune. Urugvajuje, jo sostinėje Montevideo, buvo beveik 10.000 lietuvių. Jų skaičius gali būti didesnis, įjungus ir mišrias šeimas. Urugvajuje taipgi yra vis dar veikiančių lietuviškų organizacijų, bet ten jau mirė Lietuvos atstovai ir jo sekretoriai. Lietuvos atstovybės nebėra, nes niekas nepasirūpino laiku pasiūlyti pakaitus. Lietuvos konsulato taip pat neturi ir Argentina su Brazilija. Argentinoje gyvena apie 35.000 lietuvių, su mišriomis šeimomis — žymiai daugiau. Anksčiau veikė keletas lietuviškų mokyklų, kuriose mokiniai buvo skaičiuojami šimtais. Dabar nėra nė vienos mokyklos, bet vis dar gausu lietuviškų draugijų, leidžiamų lietuviški laikraščiai, susilpnėję savo lygiu, pasirodantys tik kartą per mėnesį. Pasak P. Gaučio, liūdniausia, kad P. Amerikos lietuvių neišvertė jokios reikšmingesnės lietuvių autorių knygų į ispanų ar portugalų kalbas, nepasirūpino ir tų tautų literatūros vertimais į lietuvių kalbą, išskyrus paties P. Gaučio bandymus šioje srityje. Jo akys dabar yra susilpnėjusios, tolimesnių vertimų teko atsisakyti. Bus išleisti tik turimi rankraščiai. P. Gaučys dabar raso savo atsiminimus. Pr. Visvydas išvardijo skaitytojų išrinktus populiariausius poetus sovietų okupuotoje Lietuvoje. Esą į tų poetų eiles pateko mažiau žinomų pavardės. Dailių menų klubo vadovybė šiais metais perėmė poetas Bernardas Brazdžionis.

Jubiliejinis ateitininkų kongresas, skirtas 75 metų veiklos sukakčiai, įvyks Čikagoje š. m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d. Visi ateitininkai yra kviečiami dalyvauti šiame kongrese, nes ateitininkijos ateitis reikalauja visų narių bendrų pastangų. Rugpjūčio 30, penktadienį, bus registracija, kongreso darbo posėdis, liečiantys židinį globėjus, jaunuosius akademikus, stovyklavimo programas, angliskų kalbančių stovyklą, finansinius reikalus, ateitininkų uždavinius. Planuojama maldą už tėvynę, iškilminga procesija ir susikaupimas. Rugpjūčio 31, šeštadienis, prasidės Mišiomis ir oficialiu kongreso atidarymu. Paskaitas skaitys: dr. V. Vardys — "Kenčianti tauta ir mes", dr. K. Skrupskelis — "Krikščioniškos ir marksistinės kultūros sankirtis". Vakaras bus skirtas jauniesiems talentams ir šokiams Jaunimo centro kavinėje. Rugsėjo 1, sekmadienį, dalyvių laukia kun. D. A. Paskaus paskaita "Viską atnaujinti Kristuje esant už tėvynės ribų". Paskaita užbaigiama šios temos svarstybomis. Sąjungų organizaciniai posėdžiai, iškilmingos Mišios, kuriose dalyvaus kardinalas J. Bernadinas. Vakare — iškilmingas kongreso pokylis "Condessa del Mar salėje" Oak Lawn. Rugsėjo 2, pirmadienį, įvyks uždaramasis posėdis, kuriame bus svarstoma pagrindinė mintis "Septyniadesimt penkeri metai ir kas toliau". Kongresas užbaigiamas Mišiomis 11.30 v.r.

Australija Studentas Saulius Kubilius, mėnesį laiko atostogavęs Adelaidėje, sausio 28 d. išskrido Romon. Ten jis dirba Vatikano radijo lietuviškųjų laidų skyriuje ir studijuoja filosofiją. S. Saulius dalyvavo Australijos lietuvių dienose Kanberoje, skaitė savo eilėraščius jaunimui skirtame vakare.

Naujoji Australijos lietuvių katalikų federacijos valdyba, vadovaujama pirm. Vinco Žiemaičio, savo vasario 4 d. posėdyje Melburne nutarė surengti oficialų priėmimą ir vaišes vysk. Pauliui Baltakiui, kai jis užbaigs rekolekcijas Melburno lietuviams kovo 31, Verbu sekmadienį. Bus pakviestas ir Melburno arkiv. F. Little. Vysk. P. Baltakis atskrido Australijon vasario 25 d. į tarptautinį Sydnėjaus oraustį. Šiame mieste įvyko jo pirmasis susitikimas su Australijos lietuviams bei jų jaunimo organizacijomis, jo vedamos rekolekcijos. Jis aplankys ir visas kitas didesnes lietuvių kolonijas Australijoje. Išvyk Australijon vysk. P. Baltakis tik pradėjo savo kelionę po pasaulį. Birželio mėnesį planuoja viešėti V. Europoje, susitikti su lietuviu V. Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Britanijoje ir kitose valstybėse. Rudenį numatoma kelionė į P. Ameriką, kur taip pat gyvena nemažai lietuvių.

Laikraščio "The Advertiser" pranešimu 1984 m. lapkričio 21 d. laidoje, Tautiniu medaliu už sąžiningą 15 metų darbą policijoje buvo apdovanoti devyni pareigūnai. Tarp jų yra ir detektyvus viršila Adolfas Jablonskis, Sydnėje gyvenančių Adolfo ir Aldonos Jablonskių sūnus. Jo motina Aldona jau 10 metų dirba rinkėja "Mūsų pastogėje". Viršila A. Jablonskis po šio apdovanojimo pakviestas dirbti dėstytoju NSW policijos akademijoje.

Britanija

Metinis ramovėnų Mančesterio skyriaus susirinkimas įvyko sausio 12 d. Lietuvių klube. Veiklos pranešimus padarė valdyba, vadovaujama pirm. K. Murauskio. Tylos minute pagerbti visi mirusieji skyriaus nariai, ypač prisimintas a. a. J. Pilipavičius, miręs 1984 m. gruodžio 31 d. Iš valdybos pranešimų paašškėjo, kad ramovėnai atliko visus 1984 m. renginių išsipareigojimus ir kad ižde yra pakankamai lėšų. Ryšiai su kitomis lietuvių organizacijomis buvo geri. Šiemetinei ramovėnų veiklai Mančesteryje vadovaus išrinkta nauja valdyba: pirm. K. Murauskas, vicepirm. H. Silius, sek. J. Verbickas, ižd. A. Jakimavičius. Kandidatais liko H. Vaineikis ir V. Bernatavičius. Revizijos komisią sudarė: pirm. S. Lauruvenas, nariai V. Motuza ir A. Podvoiskis.

Politinė konferencija Londone kovo 18-20 d.d. svarstys komunizmo ir liberalinės demokratijos klausimą. Bus diskutuojamas marksizmo-leninizmo totalizmas įvairiuose kraštuose, jo įtaka politinei laisvei ir pasaulio taikai. Konferenciją rengia Laisvojo pasaulio komitetas. Dalyvių eilėse bus žymūs Europos ir JAV veikėjai, kai kurie išėję iš R. Europos. Lietuviams atstovaus prof. dr. Aleksandras Štromas.

Vokietija

Vasario 16-ąją Raštato lietuvių paminėjo vasario 9 d. Minėjimas pradėtas bendromis evangelikų ir katalikų pamaldomis Dvylikos apaštalių šventovėje. Pamokslą pasakė ev. kun. Fr. Skėrys, Mišias laikė kun. A. Bernatoni. Pagrindinė minėjimo dalis įvyko parapijos salėje, kur paskaitą apie Vasario 16 prasmę ir dabartines sovietų okupuotos Lietuvos kančias lietuvių ir vokiečių kalbomis skaitė ev. kun. Fr. Skėrys. Visus dalyvius pasveikino VLB Raštato apylinkės pirm. Povilas Gustainis. Trumpą programėlę atliko du Vasario 16 gimnazijos moksleiviai: Milda Motekaitė, padavinusi keturias lietuviškas dainas, ir ją akordeonu palydėjęs Arvydas Herbas. Oficialioji dalis užbaigta Lietuvos himnu. Po to prasidėjo vaišės su lietuviškų plokštelių muzika.

Lenkija

Štėtinio lietuvių būrelis vėl pradės leisti J. Žaliapienio redguojamą biuletinį "Pajūrio lietuvis". Valdžios atšauktas sutikimas šiam informaciniam biuleteniui buvo atgautas po kelių mėnesių. "Pajūrio lietuvis" pasirodys kas du mėnesiai. LKVD Štėtinio skyriaus pirm. J. Žaliapienis taipgi pradėjo rinkti istorinę šios apylinkės medžiagą, liečiančią lietuvius. Jie čia įsikūrė tik po II D. karo, su tvarkė visų užmirštą ir apeleistą Dariaus-Gireno paminklą, turėjusį 314 kv. metrų plotą, reikalaujantį nuolatinės priežiūros. LKVD Štėtinio skyriaus valdyba dėkoja Amerikos lietuviui Kazimierui Čiurlui, atsiuntusiam \$75 auką paminklo priežiūros reikalams, bet užmiršusiam pridėti savo adresą.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Balandžio 3	Balandžio 21
Gegužės 8	Gegužės 22
Gegužės 24	Birželio 2 arba birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 12	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:

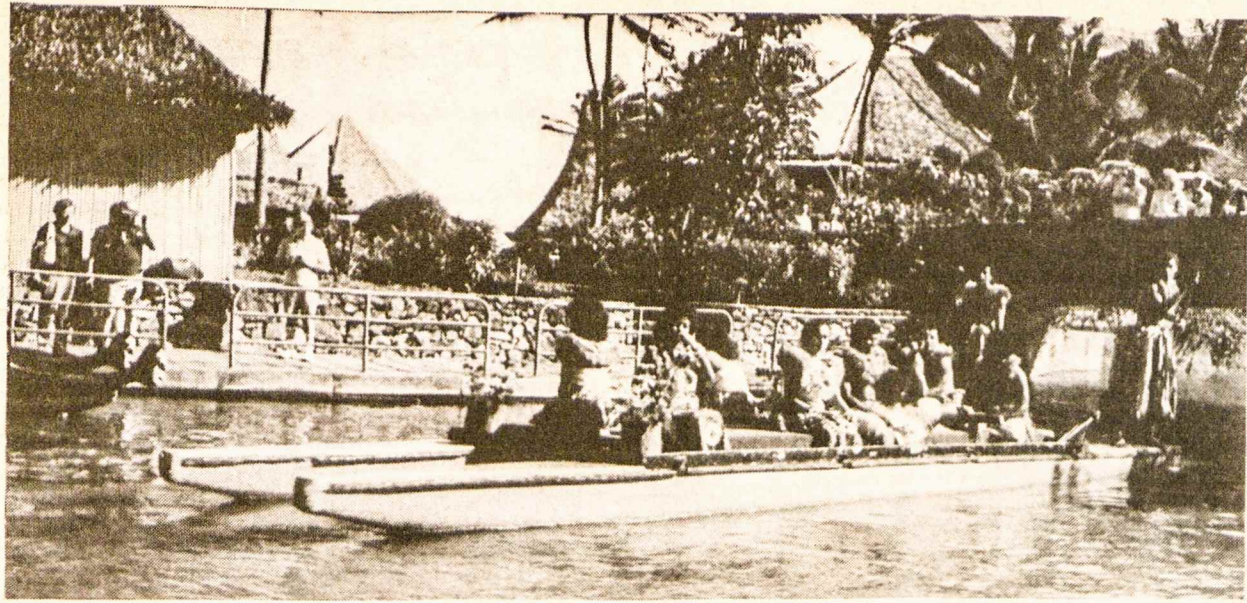
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvų namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Teleks 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Polinezijos kultūros centras Havajų salyno Honolulū srityje. Gausūs lankytojai naudojami vietiniais laiveliais, jei nori pamatyti vietines įdomybes, būdingas įvairioms gentims

Kelias atgal - iš Australijos Amerikon

Ekskursinė lietuvių grupė, dalyvavusi Australijos lietuvių dienoje, Havajų salose

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Karių kapai

Užvažiuojame vingiuojančiu keliu į kalną. Jo viršūnėje — buvusio ugnikalnio kraterioje įrengti tautiniai karių kapai, kur palaidota per 26.000 Amerikos karių, žuvusių per abu pasaulinius karus. Ant karių kapų jokių paminklų nėra, tik ant žolės mažos lentelės su pavardė ir laipsniu. Prie lentelių įbestos mažos vėliavėlės ir beveik prie kiekvieno kapo stovi gėlių puokštės. Atrodo, kapai artimųjų yra dažnai lankomi, nes tokia daugybė gėlių puošia kapus. Žuvusių karių atminimui pastatytas paminklas, užpakalyje jo — koplyčia krikščionim, žydam ir mahometonam kartu. Ant vienos paminklo sienos atminimo lenta su 26.280 žuvusių pavardžių. Aplanke gražiai prižiūrimas kapinės, griežime į viešbutį.

Pajūrio keliais

Visa grupė sutariame šeštadienio popietę ir vakarą paskirti išvykai į Polinezijos kultūros centrą. Tai dviejų valandų kelionė. Išvažiuos iš miesto, kelias vingiuoja pajūriu, kur beveik visa laiką matome įlanką, o vėliau — atvirą jūrą. Pakeliui sustojame koralų dirbtuvėje, kurioje koralai perdirbami į įvairius papuošalus. Čia esame supažindinami su nevienodos rūšies koralais. Pasirodo, iš gilesnės jūros ištraukti skiriasi spalvomis ir kaina. Brangiausi yra raudonieji koralai, nes jie randami giliausiame kelių tūkstančių pėdų gylėje. Šios rūšies koralų žiedai ir kiti papuošalai kainuoja šimtus ir tūkstančius dolerių. O papuošalų — begalybės, pradedant žiedais, apyrankėmis, auskarais, visokiais suvenyrais.

Ištrūkė iš masinančių pirkty grožybių, pravažiuojame pro porą kalnų tunelių, nes kelias eina per Koolan kalnus, bet vis pajūrio ruožu. Taipgi pravažiuojame pro įlankos vandenį iškilusį kalno keterą, vadinamą „kiniečio kepure“. Pakelėje prie jūros stovi nameliai tokio dydžio, kaip lietuvių kur nors prie ežerų turimi, o kainos pasakiškos — po 200.000-300.000 dol., nes kiekvienas prieina prie jūros ir turi privatų paplūdimį.

Kultūros centre

Pagaliam pasiekiam Polinezijos kultūros centrą. Šis centras išlaikomas mormonų, turi universitetą. Jame mokosi Polinezijos salų studentai, kurie vėliau koncerte atlieka programą. Nustembi įžengęs į šį keliasdešimt akrų dydžio gyvybe alsuojantį muziejų, nes jame yra Fidžij, Samoa, Tonga, Tahiti, N. Zelandijos maorių, Marqueso ir Havajų kaimeliai-paviljonai su stilingais tų salų pastatais. Prie jų moterys ir vyrai, apsirengę tautiniais drabužiais, bet basi, atlieka trumpas programėles bei parodo, kaip dirba savo rankdarbius. Kiekvienai turi parodyti ką nors naujo būdingo jų salai.

Daugybė žmonių lanko šį centrą. Vyrauja japonai. Visame rajone išvedžioti kanalai, kuriais su laiveliais publika pavežiojama nuo vieno kaimelio iki kito. Susėda į tokį laivelį ir mūsų grupė, bet teko pirma palaukti eilės, nes daug norinčių aplaukioti tais laiveliais. Ta valtis gan didelė — sutalpina kelis dešetus sėdintių. Du Polinezijos

salų vyrai ilgomis kartimis stūmėsi per vandenį nuo vieno paviljono prie kito. Samoa salos kaimelyje parodo, kaip mikliai užlipama į kokoso palmę skinti kokoso riešutą. Havajų paviljone publika įtraukiama į „hula“ šokio ritmą. Fidži salos paviljone demonstruoja bambuko muziką. Ir taip kiekvienam kaimelyje vyksta skirtingi pasirodymai. O N. Zelandijoje matyti maoriai šoka savo šokių ir dainuoja melodingas dainas. Ten jų koncerto buvome sužavėti gražiu atlikimu ir taip pat matėme kokį turi dar stiprų įnašą į visą Zelandijos gyvenimą, kai kraštas išmargintas maorių vietovardžiais, kaip Tarukenga, Mooungatautari, Whangamarino ir kt.

Išlipę iš laivelio vėl vaikščiojame takais ir takeliais po Polinezijos salų kaimelius, žiūrindami tipingus jų pastatus, kurių dauguma iš medžio dengti įvairiomis nendrėmis ar palmių lapais. Nenorintiem vaikščioti ar pavar-gusiem yra atviras traukinėlis, kuris vežioja po visą rajoną, sustodamas prie kiekvieno kaimelio.

Įvairi programa

Pavakare, apie 4 v.p.p., prasidėjo laivelių paradas. Spalvingais drabužiais apsirengę visų septynių salų atstovai, dainuodami bei triukšmingai būbnus mušdami, praplaukė pro žiūrovus, susirinkusius pakrantėse. Spalvingiausios buvo Havajų laivelis, kur havajiečių pora vaizdavo paskutinį jų karalių ir karalienę su visa turtinga palyda.

Po laivelių parado skubėjome stoti į eilę prie restorano havajiečių pietums. Neatrodė, kad tokia žmonių masė galės sutilpti ar patekti į restoraną, o juo labiau gauti maisto. Tačiau per pusvalandį tūkstantinė žmonių minia sutilpo ir buvo pamaitinta.

Saulei leidžiantis, publika linksmino havajiečių pučiamųjų orkestras, o po to visi rinkomės į amfiteatro pobūdzio salę, kur publika sėdėjo po stogu, o scena — atvirame ore. Programą atliko apie 150 dalyvių — savo salose puoselėjamus šokių ir dainas. Programa tikrai gražiai paruošta su šviesu ir įvairių garsų efektais paliko neužmirštamą įspūdį. Nesigailejojame tos dienos popietę ir vakarą paskyrę šios vietos lankymui. Grįžom į viešbutį jau vėlai vakare.

Išlaidų pagal patiektus dokumentus

padaryta \$16041.00

Pelnas \$ 5368.00

Visas pelnas, pagal Lietuvių dienoms rengti komiteto nutarimą, paskirstytas dvidešimt trim lietuviškom institucijom. Visi šią apyskaitą liečiantys dokumentai perduoti KLB Hamiltono apylinkės valdybai.

B. Pakalniškis, pirm. A. Garkūnas, sek.
1985. II. 22 KLB Hamiltono apylinkės revizijos komisija

Nuotyčiai orauostyje

Sekmadienis jau buvo paskutinė diena Havajuose, tad nuo pat rytų kaitinomės pajūryje. Po pietų kraustėmės iš savo kambarių ir ruošėmės tolimesnei kelionei.

Vakare porą valandų prieš išskridimo laiką mus pristatė į Honolulū orauostį. Tik kažkas neaiškaus įvyko, bestovint prie „Pan Am“ lėktuvų linijos — nepraleidžia ir nepriima lagaminų. Paėmę bilietus tikrina, skambina telefonais. Gerą valandą išstovėjęs pranešė, kad tos linijos lėktuve negalime tilpti ir nukreipia į kitą. Su lagaminais neriam į kitą pastato galą prie kito lango, o čia ir laiko nebeadaug iki lėktuvo išskridimo. Laukiančių eilė ilgiausia, o mes atsidarome jos gale. Pamažu stumiamės priekin. Belikus penkiom minutėm paima lagaminus. Gavę bilietus, turime bėgti prie išėjimo vartų — už gerą pusmylio. Kol pasiekėm vartus, praėjo tos kelios minutės ir duris randame užrakintas. Sutinkame tarnautojus, išlydėjusius lėktuvą.

Subėgame pavėlavusių gal 20 asmenų. Beveik su piktumu iškviečiamas pareigūnas, kuris, pamatęs būrį piktų keleivių, atrakina duris ir praleidžia. Matome lėktuvą dar stovį, bet laiptai atitraukti ir lėktuvo durys uždarytos. Tuojau laiptus pristumia, vėl atidarome lėktuvo duris ir pavėlavusius suleidžia vidun. Lengviau atsikvepiame, jau galėsime skristi. Tačiau lėktuvą dar neįskrenda, praneša, kad tvarko kažkokį gedimą. Trunka dar geras pusvalandis, kol pagaliau po vidurnakčio pakyla me kelionė į Los Angeles, po to į Čikagą ir Torontą.

Papildymas. Aprašant Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos posėdžius, buvo praleista paminėti, kad posėdžiuose dalyvavo ir garbės prezidiume sėdėjo dr. P. Kisieliū, PLB garbės teismo pirmininkas. Jis gruodžio 28 d. Kanberioje krašto tarybos posėdyje padarė pranešimą.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, naujosios

kainos. Gaunami kontaktiniai

(contact lenses).

Lankytinos vietos Maskvoje ir Vilniuje

Važiuojantiems į okupuotą Lietuvą per Maskvą

Nuo balandžio mėnesio prasideda kelionių į Lietuvą sezonas. Norint nenorint turistai turi praleisti kelias dienas Maskvoje arba Leningrade.

Šv. Liudviko šventovė

Viešint Maskvoje nereikia pamiršti, kad ten yra katalikų St. Louis des Francais šventovė. Ji yra Malaja Lubianka (gatvių sąrašas pažymėta Lubianka, Malaja) gatvėje nr. 12, pačiame miesto centre. Važiuojant po žeminiu traukiniu „Metro“, reikia išlipti Dzieržynskaja stotyje. Susisiekimas po žeminiu Maskvoje yra labai greitas ir pigus — tik penkos kapeikos. Taksiai irgi nebrangūs. Mišios šioje šventovėje laikomos nuo pirmadienio iki ketvirtadienio 8 v.r., penktadieniais ir šeštadieniais — 6 v. vakaro, o sekmadieniais — 8.30 ir 11 v. ryto. Mišios laikomos lotyniškai, nes jas daugiausiai lanko įvairių tautybių diplomatinio korpuso nariai. Šios šventovės rektoriumi yra kun. Mažeika (”TŽ” nr. 8 ”Sovietinis medalis kardinalui”).

Leningrade katalikų šventovė yra Kovenskij Pereulok skersgatvyje. Rektorius — kun. Pavilonis.

Restoranas ”Vilnius”

Dalį savo okupuotos tėvynės lietuviai Maskvoje gali rasti restorane ”Vilnius” prie ul. Butlerova 12 nr. Važiuojant ”Metro”, reikia išlipti Kalužnaja stotyje ir eiti į pietus Profsojuznaja gatve ligi Butlerova. Pasak amerikiečių turistų maistas ten yra geras, muzika maloni ir kainos nebrangios. Užsisakyti stalą arba daugiau informacijų apie šį restoraną galima gauti skambinant tel. 336-20-88.

Maskvoje gyvena keli tūkstantiniai lietuviai. Dalis jų yra Sibiro tremtiniai, kurie po Chruščiovo rehabilitacijos buvo iš stovyklų išleisti, tačiau neturi teisės gyventi Lietuvoje.

Būnant Maskvoje, verta bent žvilgtelti į Serbskio institutą — psichiatrinį kalėjimą, kuriame yra ”gydomi” ir disidentai. Jis yra Ščiukino gatvėje 19 nr. Šis institutas yra šalia Gromyko vadovaujamos užsienio reikalų ministerijos, kuri yra Smolensko bulvare.

Lietuvos sostinėje — Vilniuje verta pamatyti vizitierių Švč. Jėzaus Širdies šventovę. Ji yra viena iš nedaugelio Lietuvoje esančių ankstyvojo baroko stiliaus šventovių. Ji yra Rasų gatvėje 6 nr. Einant į pietus (geležinkelio kryptimi) pro Aušros Vartus, reikia pasukti į kairę. Einant Daukšos gatvę ji bus vos už kelių simty metrų. Joje dabar yra koncentracijos stovykla. Sovietai sako, kad ten yra pataisomai paaugliams arba gydymo institucija alkoholikams, tačiau nereikia būti labai žvaliam, kad pastebėtum aukštai iškeltas spygliuotas vielas ir KGB sargybas bokštuose su automatiniiais šautuvais ir prožektoriais. Nors sovietai giriiasi, kad jie saugoja architektūrinius paminklus, tačiau šis

paminklas yra be pasigailejimo naikinamas.

Naikinami paminklai

Kitas sovietų naikinamas paminklas yra Šv. Jurgio šventovė. Ją nuo apsidos pusės galima gerai matyti einant Tiltto gatvę į vakarus. Naikinamą frontoną galima apžiūrėti iš Černiachovskio aikštėje esančio šiaurės vakarų kampo kiemo. Dabar joje yra makulatūros sandėlis. Nenuostabu, nes šalia jos yra sovietinių Lietuvos rašytojų sąjungos rūmai. Nei Šv. Jurgio, nei vizitierių šventovių dabar išleistuose Vilniaus miesto albumuose nebėra. Anksčiau būdavo. Aišku kodėl.

Kalėjimas sostinėje

Didžiausioje Vilniaus aikštėje — Lukiškių yra Lenino paminklas. Jis stovi simboliškoje sovietų diktatūrai vietoje tarp KGB rūmų, Lukiškių kalėjimo ir modernaus teismo pastato. KGB rūmus lengva pastebėti, nes pats Leninas į juos ranka rodo.

Lukiškių kalėjimas yra už šiaurės vakarinio šios aikštės kampo. Šis kalėjimas buvo pastatytas cariniais laikais (legenda sako, kad pirmasis jo kalyns buvo šios institucijos statytojas, nubaustas už kyšių ėmimą), tačiau sovietai čia įvedė kai kurių ”patobulinimų”. Visų pirma tvora tapo dvigubai paaugštinta. Antra, šalia jo yra pastatyti teismo rūmai, iš kurių eina tunelis tiesiai į kalėjimą, kad nereikėtų surakintų kalinių vedžioti gatvėmis. Dabar šiame kalėjime yra priverstinio darbo stovykla moterims, kurios siuvė šovininės, kuprinės ir kitokių karinių reikmenis iš breztos.

Turistas gali lengvai pastebėti, kai pro didelius geležinius rytinę pusę esančius vartus įvažiuoja ir išvažiuoja kariški sunkvežimiai su nelaimingų moterų pasiūtais reikmenimis.

Puslitrio draugai

Įdomu pasižvalgti prie alkoholinių gėrimų parduotuvių. Čia galima pastebėti tiptelius, kurie su jieskančia veido išraiška laukia ”trečio”, kad galėtų dalintis puslitrio kaina ir turiniu. Pirmas pasidalinimas vyksta prie kasos lango, o antras — artimiausiose vartuose arba laiptinėje. Po kelių minučių teisingai pasidalintas butelis lieka tuščias ir dalybų dalyviai išsiskiria savo keliais. Nors oficiali propaganda kovoja prieš alkoholizmą, alkoholinių gėrimų krautuvėse niekad nestingia — sunkiau būna su užkanda. J.B.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

A+Ā

ONAI SIKORSKIENEI

Suvalkų trikampyje mirus,

j os d u k r ā ONUTĖ DZIEMIONIENĖ su šeima
nuoširdžiai užjaučiame —

N. J. Kaleinikiai

L. A. Krakauskai

J. Pečiulienė

I. V. Pečiuliai

A. K. Pajaujai

A. A. Stunguriai

S. A. Zimnickai

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVOS KRIKŠTAS

Lietuvos krikšto sukaktį mums reikia švęsti, nes kitaip švęs kiti be mūsų. Lenkai (dabartinėje Lenkijoje) ruošia leidinį, kurin didį dalį iš Z. Ivinskio veikalo ”Lietuvos istorija”, išversta į lenkų kalbą. Bet ten bus ir J. Fijaleko studija apie tai, kaip lenkai krikštijo Lietuvą. Tas leidinys turėtų pasirodyti š. m. gale ar sekančių pradžioje. Žinoma, lenkai pabrėš Jogailos krikštą ir jubiliejų švęs 1986 m. Mums, reikia akcentuoti Lietuvos krikštą ir jubiliejų švęsti 1987 m.

As skirčiau tris dalykus: Mindaugo krikštą, Jogailos krikštą ir Lietuvos krikštą. Kokios būtų bebuvusios Mindaugo intencijos, bet faktiškai tai buvo jo krikštas (šeimos ir kai kurių dvarikių). Kad 1386 m. buvo tikėtai Jogailos krikštas, nesunku suprasti, nes kad ir kaip kas norėtų, negali sa-kyti, jog tuomet Krokuvoje buvo krikštijama ar bent pradėta krikšt-yti Lietuva. Tai įvyko 1387 m., kai Jogaila ir Vytautas Vilniuje ir provincijoje vadovavo bajorų ir visų gyventojų krikštui.

Kad tie, kurie krikštijo buvo daugiausia iš Lenkijos atvykę kun-gai, yra faktas, kurio negalime neigti. Bet kad Jadvyga Jogailienė tame krikštijime būtų dalyva-vusi, yra jau istorijos išskraipymas. Prof. Ivinskis aiškiai nuro-do, jog ji tuo pačiu metu ”iškilmin-gai įvažiavo į Lvovą” (Liet. ist., psl. 288).

Lenkai greičiausiai mėgins kaip tik jį į padanges kelti. Juk jį jau garbinamo Lenkijoje kaip palai-minotą. Nuo 1979 m. jos šventė liepos 17 d. yra ”memoria obliga-toria” (privaloma) visose Lenkijos vyskupijose. Mažai kas iš lietu-vių apie tai žino, nes to neskelbė nei ”L'Osservatore Romano”, nei ”Acta Apostolicae Sedis”. Gal lie-tuvių bijoję...

Mums reikia švęsti 600 metų Lie-tuvos krikšto jubiliejų, nes nuo ta-da Lietuva galutinai atsikreipė į Vakarių kultūrą, kuri ligi šiol mus skiria iki pat dvasios gelmių nuo tokių, kaip, sakykime rusų...

Kun. P. Rabikauskas, S.J.
Roma

NOVELĖ?

Net ir Sūduvas turi teisę žinoti, kad anglų kalbos žodis ”novel” reiškia romaną, o ne novelę. Bet, pasak Tito Livijaus, nieko nėra lengviau kaip nežinoti.

VI. Šaltmiras

GAVENIOS PARAMA

Siunčiu Jums 120 dolerių laik-raščiui paremti. Mat dabar Gavė-nios metas. Lauksime Kristaus prisikėlimo švenčių. Po švenčių bus linksmiau ir geriau.

V. J. Dumbliauskas,
Kingston, Ont.

BAILŪS KELEIVIAI

Nedažnai matyti spaudoje įspū-džiai aplankiusių okupuotą Lie-tuvą, nors ten važiuoja daug kas. Įdomu buvo skaityti kun. K. Kak-nevičiaus įspūdžius ”TŽ” 1984 m. 40 nr. (”Kratą Maskvos mutinėje”). Jo drąsa ir pagrįstais argumentais turėtų pasekti ir kiti turistai. Dauguma jų būna vergiškai bailūs ir net pataikaujantis didelį uolu-mą rodantiesiems sovietų pareigū-nams. Griežtesni keleivių žodžiai, reikalaujantys sovietinėje kons-titucijoje garantuotų teisių, tu-rėtų paveikti muitininkus ir kitus Maskvos tarnus, kurie kartais ne-gailestingai tyčiojasi iš mūsų, nors dolerius traukia įvairiais būdais. Juk klaiku darosi, kai maskviniai muitininkai atima šeimes bei asmenines nuotraukas, tėvų kapų vaizdus ir pan. Verta priminti Sov. Sąjungos vyriausybės ir jos atstovybių skleidžiamą informa-ciją, kad ten respikuojamos žmo-gaus teisės, vyrauja sąžinės bei religijos laisvė. Muitininkų ir kitų pareigūnų elgesys dažnai prieštarauja ir tai informacijai, ir sovietinei konstitucijai.

Alijosiūtė

DAUGIAU ATSIMINIMŲ

Man buvo labai įdomu perskai-tyti ”TŽ” keletą straipsnių, kurie ir atlieka archyvinę funkciją, bū-tent M. Yokubynienės ir p. Mise-lio atsiminimus, straipsnelį apie dr. Matuko veiklą Lietuvos kariuo-mėnėje. Žinau, kad daugeliui se-snesnės kartos skaitytojų tokie straipsniai atrodys nuobodūs — jie pagavos: ”O, mes visi tai ži-nome”. Bet mums, jaunesnei kar-tai, tai visai nauja ir įdomu, nes matome, kiek visai paprastai žmo-nės galėjo nuveikti ir iškentėti. Skatinu daugiau tokių atsimini-mų spausdinti.

Rasa Mažeikaite

NETVARKINGAS PAŠTAS

Pernai paštininkas atnešdavo ”TŽ” su mažais pavėlavimais. Šiais metais labai vėluoja. Gavau 1 nr., po kurio laiko — 3 nr., o prieš po-rą savaičių — 2 nr. Mano laiškanė-šys yra tvarkingas. Manau, kad ne-tvarką daro Kanados paštas.

Juozas Šlajus,
Čikaga

TVARKYKITE PAŠTĄ

”TŽ” pristatymas nepateisina-mas. 1985.II.22 laidą gavome tik 1985.II.12. Anksčiau ateidavo ga-na reguliariai — penktadieniais, o dabar — po 2 ar 3 savaičių. Kanadiečiai, tvarkykite savo paš-tą, nes toks vėlavimas žlugdo visą veiklą. Tą vėlavimą parrotą reikėtų atiduoti teismui ir pateikti jam sąskaitą, kad atlygintų milijoni-nius nuostolius. Mes nieko negal-im padaryti, o laikraštį vis tiek norime gauti.

A. Juodvalkis,
Čikaga

Red. pastaba. ”TŽ” pristatymas nuo š. m. pradžios visur sutriko. Į laikraščio leidėjų skundus Ka-nados pašto vadovybė atsako, kad laikraštis iš Toronto išsiunčia-mas tvarkingai. Skaitytojai JAV-se esą turėtų skystis to krašto paš-tui. Ir taip eina nesibaigianti by-la nuo Ainošiaus pas Kaipošių. ”TŽ” administracija bando siųsti laikraštį skaitytojams kitais ke-liais. Gal bus geriau.

LINKĖJIMAS

Prašau pratesti ”TŽ” prenume-ratą ir kartu priimti kuklią pensi-ninko auką lietuviškai spaudai. Tebūna mūsų laikraščiai dar ilgai tokiame gerame stovyje...

L. Medelis,
Downey, CA

NEKETINU ATSIŠAKYTI

Skaitau ”TŽ” nuo pirmųjų nume-rų, kurie Revelstoke, BC, pasiek-davo per tris dienas. O dabar šiais technikos ir elektronikos laikais dažnai juos sulaukiame Los Ange-lese po pusantro mėn., bet su laik-raščiu dar negalvoju skirts. Nors ir pavėluotai, bet vis dar yra kas įdomaus pasisakyti. Papildinti reikėtų karališkąjį paštą iš apsi-leidimo miego.

V. Mikalonis,
Los Angeles, CA

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su ”TĖVIŠKĖS ŽIBU-RIAIS”, pranešdami jų adresus ”TŽ” administracijai. Keletą nu-merių jie gaus nemokamai.

Rašykime laiškus

1985 m. kovo 18 d., Lietuvos sąžinės kaliniui Julijui Sasnauskui sueis 26 metai amžiaus. Aštuoniolikos metų pašalintas iš gimnazijos dėl religinių ir tautinių įsitikinimų. 1980 m. nubaustas pusantros metų griežto režimo stovykla ir penkerių metų tremtimi.

Kaltinimai: pagrindinio leidinio "Vytis" redagavimas, organizavimas peticijos prieš politinių kalinių suėmimus.

Raginame visus tautiečius, išreikšti savo moralinę paramą šiam dabarties didvyriui ir siųsti jam sveikinimus gimimo dienos proga.

Adresas: USSR, 636600 Tomskaya obl., Pos. Parabel, Ul. Sovetskaya, 147a, Sasnauskas Julius.

Kanados lietuvių komitetas žmogaus teisėms ginti

Palaidotas Leonas Fabricius

Gimęs Rusijoje, užaugęs Lietuvoje ir joje baigęs mokslus, rašė romanus rusiškai

A. a. Leonas Fabricius mirė Toronte 1985 m. vasario 28 d. Gedulinės pamaldos buvo atlaikytos kovo 2 d. rusų ortodoksų cerkveje (Manning Ave.). Palaidotas iš minėtos cerkvės kovo 5 d. York kapinėse Willdale, Ont., dalyvaujant velionies šeimos nariams ir artimiesiems.

Velionis buvo gimęs 1910 m. Maskvoje, kur jo tėvas tarnavo caro kariuomenėje ir turėjo pulkininko laipsnį. Lietuvoje gyveno Degenių dvare prie Telšių miesto. Leonas užaugo Žemaitijoje, baigė Telšių gimnaziją, vėliau — teisių fakultetą Kauno universitete.

Apsigyvenęs Toronte, velionis nesisprendė grožinei literatūrai ir savuoju įrankiu pasirinko rusų kalbą. Nors, kaip pats kartą aiškino, tas pasirinkimas buvo iš dalies atsitiktinis. Pokario metais, tebedamas vokiečių kariuomenės belaisviu Prancūzijoje ir įsiskodamas kultūrinio sąlyčio su lietuviais išveioje, kažkokiam mūsų periodiniam leidiniui buvo nusiuntęs literatūrinį reportažą, kurio redakcija nespausdino. Būdinga Fabriciui — čia jis ir padėjo taška.

Poliglotos, santūrus, aristokratiškas ne tik savo kilme, Fabricius buvo užsidares, gal kai kas sakytu, net vienišas žmogus. Tačiau tai vienatvė buvo jo paties pasirinktoji, kaip tai pasitaiko žmonėse, kurie, lauzdami visus biolo-

ginius dėsnius, nesibijo mirties.

I dviejų knygų formatą rusų kalba (1980 ir 1984 m.) sudėti bei išspausdinti du romanai ir 9 apysakos. Savo temomis Fabricius neretai liečia ir Lietuvos motyvus.

Lietuviuose Fabricius reiškėsi kaip ilgametis sporto klubo "Vytis" šachmatininkas.

Paliko nebaigto romano 100 rašomosios mašinėlės puslapių, sūnų Aleksandrą (iš profesijos mikrobiologą), motiną, seserį Mariją Gertienę ir tris vaikaičius.

VL Šaltmirus

A. a. LEONAS FABRICIUS

Kazimierinis dailės konkursas

Sao Paulo "Centro Cultural Francisco Matarazzo Sobrinho" kartu su lietuvių kazimierinių metų komitetu skelbia Brazilijos mastu šv. Kazimiero konkursą. Jo tikslas: a. skatinti religinį meną, b. įsijungti į Tarptautinius jaunimo metus (1985), iškeliant šventą jaunuosį.

Vieno milijono kruzeirų premija bus skirta geriausiajai pašybos, tapybos, skulptūros ar graviūros kūriniui, apibūdinančiam šv. Kazimiero, Lietuvos karaliaus ir jaunimo globėjo, asmenybę.

Kūrinių pristatymo terminas — nuo 1985 m. vasario 1 iki birželio 30 dienos. Kandidatas turi pristatyti savo kūrinių su trumpu "curriculum vitae". Adresas: Centro Cultural Francisco Matarazzo Sobrinho, Rua General Jardim no. 595, Vila Buarque, Sao Paulo CEP 01223, Brazil.

Vertintojų komisiją sudarys du Kultūrinio centro, du lietuvių kazimierinio komiteto asmenys ir vienas meno kritikas, kurį skirs Sao Paulo meno kritikų draugija APCA.

Premija bus įteikta su atitinkamomis išskilmėmis viešame akte rugpjūčio 29 d. (siejant su antrąja šv. Kazimiero švente). Premiją laimėjęs kūrinyks kazimierinio komiteto nuosavybe. Kiti kūriniai turės būti atsiimti 90 dienų laikotarpyje. Praėjus terminui, konkurso skelbėjai nuspręs jų paskirti. Konkurso globėja Sao Paulo valstijos gubernatorius ir valstijos kultūros

the stepping stone

"gourmet" ir praktiškų virtuvėlių reikmenų, stiklo gaminių, dovanų, kambarių apšvietimo ir vertikalinių langų užuolaidų

krautuvė.

Didelė nuolaida.

Tel. 767-4286.

2465 Bloor St. W., Toronto, prie Jane St.

Dalis torontiško "Gintaro" dainos grupės, atlikusios koncertinę programą kitataučiams svečiams Prisikėlimo parapijos saleje Vasario 16 proga surengtame priėmimo. Iš kairės: Apolonija Paliulytė, Dana Dirmantaitė, Bernadeta Abromaitytė, Dana Čepaitė

Kaip išeiti iš "jeigu" painingų?

Vienas AA (Bevardžių alkoholikų draugijos) narys sako: "Mes, alkoholikai, esame "jeigu" žmonės. Kai gerėme dažnai, buvome pilni "jeigu" ir alkoholio. Mūsų kalbos pradedavo žodžiu "jeigu". Visą laiką kartojome sau: nebūtume pasigėrę, jeigu tai nebūtų mums atsitikę, nebūtume turėję girtavimo problemas, jeigu..."

Ir tęsdavome tą paskutinį "jeigu" su savo pasiteisinimu dėl girtavimo. Visi galvodavome: aš negerčiau jeigu... jeigu ne žmona (vyras, meilužė)... jeigu tik turėčiau daugiau pinigų ir mažiau skolų... jeigu nebūtų tų visų šeimyninių problemų... jeigu neturėčiau tiek daug spaudimų iš boso... jeigu turėčiau geresnį darbą ir geresnį butą... jeigu žmonės mane suprastų... jeigu žmonės būtų nuoširdesni, tiesūs, geresni... jeigu jie nereikalautų, kad gerčiau... jeigu būtų Lietuva laisva... ir taip toliau, ir taip toliau.

Pažūrėję atgal į tokį galvojimą ir iš jo einantį elgesį, matome, kad leidome išorinėm aplinkybėm kontroliuoti mūsų gyvenimą. Bet kai nustojo mums girtauti, daug tų išorinių aplinkybių pasitraukė į tinkamą vietą mūsų protavime. Dauguma asmeninių problemų išsprendžia pradėdami blaivų gyvenimą. Tik tuomet pradeda matyti, kad galima susitvarkyti ir su kitomis problemomis palaipsniui. Mūsų turimas pagerėja, kai pasidarome blaivūs, nesvarbu kokios būtų aplinkybės.

Be to kiek laiko kai kuriems vėl trenkia į galvą senasis "jeigu", nes pašmonėje statome sąlygas blaivystei. Pradedame

manyti, kad blaivystė bus galima, "jeigu" viskas bus gerai arba "jeigu" niekas nenueis kreivai.

Iš tikrųjų mes ignoruojame biochemišką, nesikeičiančią savo ligos būklę. Alkoholis nepripažįsta jokių pasiteisinimų, nepasisalina savaitei, dienai ar valandai, palikdamas mus nealkoholikai ir galinčiais gerti vėl kokia nors specialia proga ar ypatingai svarbaus reikalo atveju.

Negalime gerti, nors tai būtų tik vienkartinis gyvenimo įvykis ar didžiulė nelaimė. Alkoholis mums yra besąlyginis, nepripažįstantis jokių išimčių — jis puola mus kaip žvėris kiekviena proga.

Tik per ilgesnį laiką supratimas įsisunkia į mūsų protą. Kartais nepastebime, kad pašmonėje jau esame nustatę sąlygas pasveikimui, kaltindami aplinkybes, kai reikalinga blogyn, nors ir ne dėl mūsų kaltės. Tada ir vėl kartojasi ta pati istorija.

Toks galvojimas yra žalingas. Mes turime būti blaivūs, nepaisydami, kaip gyvenimas elgiasi su mumis. Nesvarbu, ar nealkoholikai įvertina mūsų blaivystę, ar ne. Mes turime išlaikyti blaivystę laisvą nuo bet kokių painingų su žmonėmis ar sąlygomis.

Vėl ir vėl matome, kad negalime ilgai išsilaikyti blaivūs, jeigu tai darome tik dėl žmonos, vyro, vaikų, draugų, darbo, ar norėdami patenkinti kurį kitą žmogų. Mes turime išlaikyti blaivystę tik dėl savęs. Pastatyti savo blaivystę į tokia būklę, kurioje ji priklaustų nuo kurio nors žmogaus, daikto ar sąlygos, yra neprotinga ir pavojinga.

Kai galvojame "aš būsiu blaivus jeigu..." arba "aš negeršiu, jeigu..." nesąmoningai pastatome save į padėtį gerti, kai sąlygos pasikeičia. O jos gali pasikeisti labai greitai bet kuriuo momentu.

Kai esame blaivūs, mūsų blaivystė, nepriklausanti nuo aplinkybių, auga ir stiprėja, padėdama mums kovoti su visomis sąlygomis ir sugyventi su visais žmonėmis.

"Atsiminkite, kad kalbame apie alkoholį, klatingą, nesuprantamą ir galingą. Be pagalbos esame bejėgiai. Tačiau yra vienas, kuris visa gali. Tai Dievas. Tėbūnie Jis dabar mūsų surastas." (Iš AA kelio).

Deimantė

Stipendija lituanistikai

Muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo atminimui stipendija šiais metais jau bus skiriama aštuntą kartą. Iki šiol jas gavo aštuoni jaunuoliai (vienais metais buvo dvi studentės). Visi gavę stipendijas žinomi kaip pavyzdingi studentai ir veiklūs lietuviškajame gyvenime. Stipendija duodama tiems, kurie šalia pagrindinių studijų imasi ir lituanistikos.

Stipendiją įsteigė Broniaus Jonušo našlė Emilija Jonušienė. Stipendijos dydis — 1000 dolerių. Ji negražinama.

Kandidatus stipendijai gali siūlyti kiekviena lietuviška organizacija iš bet kurio kontinento, įvairūs lietuviški sambūriai ir vienetai. Siūlymai turi būti pagrįsti ir motyvuoti. Siųsti iki birželio 15 d. šiuo adresu: Mrs. Emilija Jonušienė, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114, USA.

Stipendijai kandidatą-tę parinks vertintojų komisija. Inf.

Anuomet prie Rambyno

Kai lankėsi Japonijos delegacijos atstovas

STEPAS VARANKA

Klaipėdos atvadavimo metinių proga aplankiau esančią ligoninėje Martyno Jankaus dukrą Elzė Jankutę.

Pernai, kai KLB Toronto apylinkė rengė jos pagerbtuves 90-ojo gimtadienio proga, jau sirguliavo. Į pagerbtuves buvo atgabenta iš ligoninės su gydytojų leidimu. Ligoninėje ją prižiūrėjo dr. Jonas Yčas.

Nors dabar ji eina 91 metus, jos kalba aiški, klausia palyginti gera. Ligoninėje ji skaito laikraščius ir žurnalus. Daug laiko praleidžia megdama.

Kai ją aplankau, išgirstu viską nors naujo iš Mažosios Lietuvos istorijos. Ji yra gera pasakotoja. Norėtų į juostelę įdėnuoti senovės liaudies dainų, kurių greičiausiai dar niekas nėra užrašęs.

E. Jankutės ankstyvos jaunystės metai buvo vargingi. Mirus motinai, jai teko didelei šeimai būti "mama". Tremties metais Rusijoje buvo skaudūs — jų šeima buvo išskirstyta. Ten mirė Elzės senelis ir jauniausias brolis Endrius. Kitas brolis žuvo fronte. Likusiai šeimos daliai bei tėvui Martynui Jankui pavyko grįžti į tėviškę 1918 m.

Martynas vėl įsijungė į tautinę lietuvių veiklą kaip vienas pagrindinių veikėjų. Elzė visais būdais aktyviai prisidėjo prie tėvo veiklos.

Klaipėdos kraštui prisijungus prie Lietuvos, gyvenimas pasiketė iš pagrindų. Lietuvos pajūris pradėjo skleisti gražiausius savo žiedus.

Jankų šeimos giminė Bitėnai ir Nemuno pakrantėje Rambyno kalnas užbūrė visą Lietuvą. Atrodo, nebuvo Lietuvoje mokyklos, organizacijos ir kariuomenės dalinio, kurie nebūtų aplankę Rambyno ir Bitėnų. Žuvusiems sukilimo didvyriams patatytas paminklas šiandieną liūdi apleistas, netekęs savo teisėtų globėjų.

Dabar ji su šypsena veide prisiminė vieną įvykį prie Rambyno kalno aukuro. "Rodos, tai bu-

vo 1929 m. Netikėtai iš Kauno telefonu gavome žinią: "Pasiaruokite. Į populiarias Rambyno Jonines laivu 'Vilnius' atvyksta nepaprastas svečias japonas Sigimura. Jis yra Tautų Sąjungos delegacijos vicepirmininkas. Su jo delegacija atplaukia ir keletas Lietuvos vyriausybės pareigūnų".

Netikėtai man teko atlikti "vaizdines" pareigas — prikalbėti aukštą japonų pareigūną, kad prisiektų Lietuvos dievui Perkūnui ginti Lietuvos reikalus Tautų Sąjungoje ir pagalbėti Lietuvai atgauti seną mūsų sostinę Vilnių. Japonas, priartėjęs prie aukuro, paklausė mane ką jis turi daryti. Aš jam pervertėją Žaunių paaiškinau, kad jis pakartotų sekančius prisaiskus žodžius: "Aš, Sigimura, prisiekiu Lietuvos dievui Perkūnui, kad aš Tautų Sąjungoje visuomet ginsiu Lietuvos reikalus ir darysiu, ką tik galėsiu, kad Vilnius būtų grąžintas Lietuvai. Dievaitis Perkūnas tepadeda man". Tuos žodžius, rodos, man buvo užrašęs Skipitis.

Tų Joninių proga Bitėnuose, prie Rambyno aukuro, Tautų Sąjungos delegacija sužinojo, koks yra lietuvių troškimas.

Prisiminė Elzė ir Sasso-Neumano bylą, kariuomenės vado gen. S. Raštikio ir kitų karininkų apsilankymą Bitėnuose 1938 m.

Elzė Jankutė yra gimusi 1894. 7.16. Dabar ji gyvena The Queen Elizabeth Hospital, 140 Dunn Ave., Toronto, Ont. Kambario nr. 445 N. Elzė džiaugiasi, kad kambario langas išeina į ežero pusę, kur nuolat matosi plaukiantieji dideli ir maži laivai. Jai tas primena tolimą gražųjį Lietuvos pajūrį.

Būtų malonu, jei tautiečiai savo laikais pragiedrintų jos vienišas dienas ligoninėje. Dar smagiau būtų, jeigu jai parašytų tie, kuriems teko būti Bitėnuose pas Jankus ar Rambyne. Taip pat ji mielai priima lankytojus.

Mažosios Lietuvos patriarcho MARTYNO JANKAUS dukra ELZĖ JANKUTĖ, 91 metų amžiaus, Queen Elizabeth ligoninėje Toronte Stp. Varanka

PADĖKITE STUDENTUI ĮŽENGTI DIRBANČIŲJŲ PASAULIN O MES PADĖSIME APMOKĖTI SĄSKAITAS

Skelbiame programą "Challenge '85", kuri padės studentams šią vasarą sklandžiu žingsniu ir su vertinga patirtimi įžengti dirbančiųjų pasaulin.

Vasaros darbų bei patirties puoselėjimo (Summer Employment — Experience Development, sutrumpintai SEED) elementas programoje "Challenge '85" padės privačiam verslam, savivaldybėm ir nekomerciniam organizacijom mokėti nemažą dalį išlaidų, susijusių su minėtos patirties įgijimu.

Jei galite parūpinti pirmąją atramą, t.y. pasiūlyti praktinį darbą, susijusį su reikiama patirtimi pagal studento studijas

ir siekiamą specialybę, — ženkite pirmą lemiantį žingsnį dar šiandieną. **Prašymams paduoti terminai įvairuoja provincijose nuo 1985 metų kovo 15 iki balandžio 1 dienos.** Jei turite klausimų arba esate reikalingi pagalbos išdėstyti savo pasiūlymui, mūsų programos pareigūnai mielai jums padės. Kreipkitės dar šiandieną į vietinę darbų parūpinimo įstaigą (Employment Development Branch Office arba Canada Employment Centre) ir gausite pilną informaciją, kaip pasinaudoti "Challenge '85" programa.

Employment and Immigration Canada
Flora MacDonald, Minister

Emploi et Immigration Canada
Flora MacDonald, Ministre

Challenge '85
Canada

Solistė IRENA ČERNIENĖ, gyvenanti Ontario Londone, dažnai pasirodanti įvairiuose koncertuose Londone ir kitose lietuvių gyvenvietėse

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Akmenėlis

Aš esu tik mažas akmenėlis, akmenėlis vieškelio platus. Žemė — mano motina, o mano tėvas — smėlis, mano pamotė — ranka žmogaus.

Rieda ratai virš manęs, praeina žmonės, skundžiasi, kad kelias pilnas akmenų, ir nuvargę nuo į niekur vedančių kelių, susikrimtę skuba į namus.

Aš girdžiu, kaip jie nuliūdę šneka, kad širdis žmonijos kieta kaip akmuo. Paspirta mane jie kojomis nuo tako, eidami užuojautos įieškot.

Aš esu tik mažas akmenėlis, akmenėlis vieškelio platus. Eina žmonės virš manęs, kaip tos benamės vėlės, nerandą su širdimi žmogaus.

Tai gi kur visi padėjo savo širdis? Rodos, net girdžiu, kaip plaka jos. Bet gal man kaip akmenėliui taip tik girdis — gal ir ten tik plakantis akmuo.

„Kalnų gėlytė“ mažiesiems

„Kalnų gėlytė“ tai Birutės Šlajutės-Nalienės knygelė mažiesiems vaikams — priešmokyklinio amžiaus ar pradedantiems skaityti. Nedidelio formato, minkštais viršeliais su estetiška kalnų gėlytės iliustracija kalnų fone. Jos apimtis — 32 psl. Tai eiliuotas pasakojimas apie berniuko nuotykių išdėstytas aštuoniuose eilėraščiuose.

Turinys lengvai suprantamas ir artimas vaikams. Berniukas su meškiuku iškeliauja į mišką, abu geriasi aplinkos grožiu ir gyviais. Jis užmiega ir sapne su meškiuku ant debesio keliauja virš kalnų ir slėnių, pasiekia pajūrį.

Tolybėj — burės
Ir laivai,
Kaip plunksnos
Supasi lengvai.

Gal veža gintarą
Užburta,
Tą brangų tėviškės
Turtą.

Atsibudęs berniukas pajunta, kad tai sapnas tik nesupranta kokių būdų jis rankoje laikoma sapne nuskintą kalnų gėlytę.

Autorė fantastinio pobūdžio pasakojime giliai įsijaučia į mažo vaiko pasaulį, jo susidomėjimą gyvuliukais, paukšteliais, nykštukais.

Kas ten tupi
Toks mažiukas?

Ar nebūsi
Tik nykštukas?

Eilėraščių rimavimas sklandus, žodynas pritaikytas vaikų amžiui, pasakojime yra vaizdžių palyginimų, mažybinių žodžių. Berniuko santykis su meškiuku ir aplinka apsuptas švelnumu ir saulėta nuotaika. Tai taurins vaikų jausmus.

Gausios Dianos Kizlauskienės iliustracijos — dviejų spalvų, aiškios, estetiškai atliktos, suderintos su turiniu. B. Šlajutės-Nalienės „Kalnų gėlytė“ tai vertingas įnašas į vaikų pasaulį, ypač kai išėjimo į knygelių, skirtų priešmokyklinio amžiaus vaikams, labai negausu. Ši knygelė turėtų pasiekti jaunas šeimas, kurioms svarbus lietuvių kalbos įdiegimas savo atžalyne. Bendraudami prie lietuviškos knygelės su mažaisiais, įžiebime meilę gamtai žodžiu, praturtinsime jų pasaulį.

Šia knygele pasinaudos ir vaikų darželio mokytojos, ir pirmųjų skyrių mokiniai, pradedantieji skaityti. Tai puiki dovana mažiesiems.

Birutė Šlajutė-Nalienė, KALNU GELYTĖ. Iliustravo Diana Kizlauskienė, spaudė „Draugo“ spaustuve. Tiražas — 1000 egz. Išleido JAV LB švietimo tarnyba, Čikaga 1983 — „Aušros“ metai, 32 psl. Kaina — \$2.00 JAV.

A. Abr.

Atsiųsta paminėti

Juozas Prunskis, GELBĖJIMAS TREMTINIŲ IŠ MASKVOS LETENU. Amerikos lietuvių tarybos leidinys 1985 m. Iš žurnalo „Naujoji viltis“ 1984 m. 17 nr.

KETVIRTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS. Griežtieji mokslai, technologija ir architektūra. „Technikos žodžio“ leidinys. Spaudai paruošė Juozas Rimkevičius, techniskąją pusę tvarkė Alfonsas Pargauskas, Viktoras Jautokas, Juozas Rimkevi-

čius. 232 psl. Tai 1981.XI.25-29 Čikagoje įvykusio simpoziumo pasiskaitos.

ALMA MATER 1579-1979, III, liepa-rugpjūtis-rugsėjis 1979 (jubilineiniai metai), Vilnius. Lietuvių pagrindinio spauda 13 nr. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA). Kaina — \$6.00 JAV. Prenumerata: 6 leidiniai — \$25 JAV.

„Šventojo Petro šunynas“

Eduardo Cinzo literatūrinė tikrovė naujajame jo romane

ALĖ RŪTA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tomo darbdaviai: graikas Leonidas, nemėgstamas gobšius; Vanderplaitai, kurių baldų gamyklos bendrovėje Tomas išplėtė krikščioniškai-socialistinė darbininkų gerovei veiklą ir ten susitiko su Linda Verkreuzena, savo pirmąja meile; geraširdžiai, nors šalti, Pineriai — Matas ir Lukas bei jų žmonos, šiukšlininkų bendrovės savininkai.

Ramus ir liūdno veido Tomas. Jį moterys greit pamildavo ar pamėgdavo; jį ir Andželika mokė gyventi: „Nuosirdžiai tau patariu: veski! Kunigystėn tu, berneli, nebegrįši, taigi laikas protingiau gyventi“ (83 p.). „Tu, berneli, ne gyveni, o tik kasdien nužudai gyvenimo dalelę“ (84 p.).

Tai gi Tomas — iškūnigis. Šešerius metus išbuvęs katalikų kunigu, šeimos pasididžiavimu, visuomenės gerbiamu... O jau dveji metai blaškosi anapus Bažnyčios... Nemažai jo draugų iškūnigų: kantrus ligoje dailininkas Leonas, iki mirties tebesimeldžias „Gerajam Tėviui“, taksi vairuotojas Henris, Žakas — perėjęs į Bažnyčios priešų pusę, įstojęs į komunistų partiją... Tomas: „Leoną myliu, Žaką — bijau“ (71 p.); Alenas, Tomas laišku iškvietęs į Krikščionių pagalbos Afrikai pasiaukojančių darbą...

Jei Ema Degardė, meilužio negro mušama, pajėgia grįžti pas jos besigailintį vyrą, jei Andželika ir kitos romano šaulinės veikėjos (Roza, Alisė) palieka stipresnį įspūdį, tai pagrindinės Tomo pamiltos moterys gana blyškios. Linda bent nuosirdžiai mylėjo, per Tomo neapsisprendimą tragiškai žuvo, bet Ula Jorgensen, danė, kurios ir atvaizdas, manau, yra knygos viršely, yra neaiški, mylinti ir svyruojanti. Minima, kad ji turi ilgą praeitį, bet neišryškėja, išskyrus nusivylimą aferiste motina.

Grazi ir inteligentiška, iš pirmo susitikimo jau diskutuoja su Tomu apie teatrą ir meną, bet... Tomas su ja nesutinka ir sušunka: „Klaiku diskutuoti su juokdariau, kuris šaiposi iš oponento“ (66 p.). Neva abu įsimyli, susitiek vos porą kartų (iš kavinės į kavinę, į teatrą, į viešbutį...). Autorius išvengia pigaus modernumo — skubios meilės atomazgos lovoje... Jų santykiai lieka migloti. Ula niekuo nepasizymi, nors inteligentiška. Išvaizduodamas Afrikon Tomas sakosi ją mylįs ir tikina, kad gal tenai pirmąją — Lindą užmirs.

Pašaukima praradusieji

Bet nei meilė, nei užsieniečių Belgijos likimai, atrodo, dar nėra pagrindinis romano tikslas. Autoriaus dėmesys — išėję ar išstumti iš savo pašaukimo žmonės — buvę kunigai, iškūnigiai.

Tomas diskutuoja su patėviu savo padėti: „Mano atvejis — mažytis vienetas tūkstančių masėje. Banalus ir pasikartojantis Vatikano archyvo, bet man, buvusiam kunigui, manojų gyvenimėlio drama. Vatikanas kurčias. Vatikanas aklas. Sustingęs intelektualinės teologijos šaltys, apsitvėręs įpročių dogmomis“ (113 p.).

Nieko negelbsti motinos ir patėvio priekaištai, kad „reikėjo apsigalvoti prieš einant į seminariją“... Niekur tikrai ir neišryškėja, kodėl Tomas pasitraukė iš kunigystės. Pamilęs Lindą, jis svarsto: „Reikėjo paglostyti tavo pečius, Linda, priglausti, bet aš bėgiojau pasieniais, laužiausi įpročių ir priesakų narve... Ko bijai, Tomai, drąsinausi, ieškodamas praėjimo tarp meilės ir nusikaltimo. Baiminiesi, ko nepažįsti? Argi nežinau, kad visą gyvenimą ardome to nežinojimo sieną ir mirštame prie jos su tuščiomis rankomis?... Nedangstyk savo bailumo, neryžto dieviškuoju įsakymu! Dievas pasirinko tave savo tarnu? Ak, Tomai, visi bramanai šlovinasi tais žodžiais. Nuo kada tu pasijutai išrinktosios kastos neklaidinguoju? Anksčiau buvai įsitikinęs, kad kunigystė yra Meilė, o dabar gudrauji apie savo dieviškumą. Kuo dediesi, Tomai? (174 p.).

Jis nesirijo vesti Lindos be Vatikano leidimo; ir pyko, kai per vyskupą sužinojo, kad jo prašymas atmestas...

Tomo draugai iškūnigiai sukuria šeimas, kiti vargsta vieni, kaip jis pats, neapsisprendę... Esą vien Briusely apie šimtas tokių iškūnigų, ir autorius nuolat apie juos užsimena. Ir Vatikanas nuo seniausių laikų, ir Voityla (dabartinis popiežius) esą pilni šalto nesupratimo...

Romane jaučiama, kad humanistiniai bei religiniai žmonių jausmai lyg ir pakeliami į aukštesnę pakopą, saugojant juos nuo lėkštos gyvenimo tikrovės.

Senas daktaras Lentilis — netikintis, bet per lietuį ir purvą skuba pas ligonį. Iškūnigis Leonas mirdamas prašo: „Pasimelskime, Tomai. Paskutinį kartą... Visi pasimelskime mūsų Viešpačiui“ (230 p.).

Ir štai Tomas, išsakydamas bičiulio Sanginačio vargus, išbrėžia gal ir pagrindinę knygos mintį: „Geras, ištikimas Kristus, kuris dešimtmečius stebėjo Sicilijos baudžiauninkų kruviną vargą, meilės naktis, gimdymo skausmuose paklaikusias akis, pirmuosius vaikų žingsnelius molinėje asloje, ramių senių mirtį. Kristus, kurį geresnio gyvenimo ieškantis Sanginatis pasiėmė į Belgiją (Kristų — statulą), kad saugotų ir laimintų šiltą namelio ramybę, iš nuovargio drebančiomis rankomis raiko-

Lituanistika Toronto bibliotekoje

Metropolinio Toronto bibliotekos kalbų skyrius turi lituanistikos rinkinį visuomenėi ir įvairias tarnybas.

1. Knygų rinkinys susideda iš neskolinamų veikalų (žodynų, enciklopedijų...) ir skolinamų leidinių iš įvairių sričių — literatūros, biografijų, istorijos, lietuvių-anglų kalbų vadovėlių ir kitų.

2. Kalbų skyriaus garsinių juostelių sekcijoje yra nemažai įreikduotų juostelių, plokštelių ir atitinkamų vadovėlių norintiems praktiškai mokytis lietuvių arba anglų kalbos. Tai savimokos kursai. Norintieji jais pasinaudoti teskambina telefonu 928-5283.

3. Neskolinamų periodinių leidinių rinkinyje yra keturi žurnalai bei laikraščiai: „Aidai“, „Moteris“, „Nepriklausoma Lietuva“ ir „Tėviškės žiburiai“.

4. Lietuvių parodos, konferencijos ir kiti panašūs renginiai gali būti ruošiami Metropolinio Toronto bibliotekoje. Pastaroji gali paskleisti informaciją apie būsimus lietuvių renginius dviejuose žiniaraščiuose.

5. Yra kambariai susirikiams, posėdžiams, seminarams, pamokoms. Kreiptis į kalbų skyriaus vedėją Barbara Gunter (928-5352).

6. Kalbų skyrius priima ekskursines grupes, norinčias pamatyti esamus įrengimus, ypač lituanistikos rinkinį, bei gauti informaciją. Kreiptis telefonu 928-5280.

7. Kalbų skyriaus lituanistikos atrinkėjas Jose San-Pedro (928-5280) priima sugestijas, liečiančias naujus lituanistinius pirkinius bei informacijas, vedančias į sudarymą aukštos kokybės lituanistikos rinkinio.

ma kasdieninę duoną, pirmojo sūnaus krikštavimus. Tačiau Blogis apspjaudė viską žudančiais nuodais ir sudaužė į šipulius“ (149 p.). Kas tas Blogis iš didžiųjų raidės? Lietuoka skaitytojai atspėti.

Klaidos

Knyga įtaigi, kalba vaizdinga. Nedaug sintaksės ar gramatikos klaidų: „Vaikiškai putlūs, pirštai bėgiojo kvadratais“ (156 p.) — nereikalingas kablelis. Krupčiodavome (9 p.) — turi būti krupčiodavome. Stebuklas (24 p.) — stebuklas. Grįžtant (74 p.) — grįžtant. Padegite (79 p.) — padekite. Paniūręs (29 p.) — paniūręs ir t.t.

Gana daug korektūros klaidų; gramatinės klaidos kartais gali būti ne autoriaus, o knygos rinkėjo — sunku žinoti.

Knygai parašyti ir jai išleisti reikia talento, didelių pastangų bei darbo. Menkesni trūkumai knygos nenuvertina, o didesni trūkumų pastebėjimas — kritikų pomėgis daugiausia pagal asmeninį skonį.

Man knyga patiko. Kaip aš godžiai skaičiau, skaitys ją daugelis, įieškos atsakymų į autoriaus iškeltus klausimus arba oponuos jo mintims.

Ed. CENZAS, ŠVENTOJO PETRO ŠUNYNAS. Romanas. Išleido „Ateitis“, atspaudė „Draugo“ spaustuve. Viršelis — dail. Danguolės Stončiūtės-Kuolienės. Čikaga 1984 m., 234 psl. Kaina — \$10 JAV.

Adresas: Metropolitan Toronto Library Languages Department (5th Floor), 789 Yonge Street, Toronto, Ontario M4W 2G8. Tel. 928-5280.

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki ketvirtadienio 10 d. švęs savo veiklos penkiasdešimt v.r. — 9 v.v.; penktadienį-šeštadienį 1.30 v.p.p. — 5 v.p.p. (nuo spalio 15 iki balandžio 30).

Novelės konkursas

Lietuvių rašytojų draugija tęsia tradicinį Aloyzo Barono novelės konkursą ir skelbia 1985 metų premijai taisykles:

1. Novelės temą autoriai pasirenka laisvai, tačiau pateiktai lietuviškas turinys ir personažai.

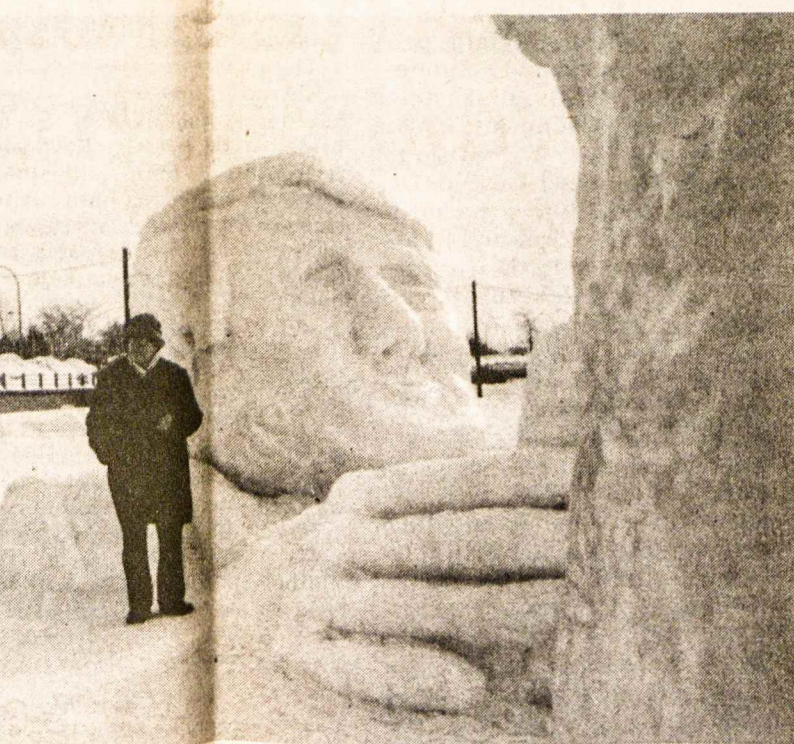
2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlės rašytų laišku formos popieriaus puslapių. Terminas: 1985 m. gegužės 4 d.

3. Rankraščiai, rašyti mašinėlės su tarpais, pasirašomi slapvardžiu: atskirai pridodama užlipintas vokelis, pažymėtas tuo pačiu slapvardžiu, o viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Rankraščiai siunčiami vertintojų komisijos pirmininkei Julijai Švabaitė-Gylienėi, 7142 S. Troy Ave., Chicago, IL 60629, USA. (Kiti du komisijos nariai bus paskelbti vėliau).

4. Trijų asmenų komisija sprendžia balsų dauguma. Jei nerastų tinkamo premijai kūrinio, premija atidedama kitais metais. Nepremijuotų kūrinių slaptieji vokiečiai nebūtinai atidomi ir, autoriams prašant, grąžinami kartu su novelėmis.

5. Premijuotos novelės autoriui skiriama 500 dolerių premija, kurios mėcenatais yra dr. Petras ir Stefanija Kisieliai, gyveną Cicerio mieste, Illinois.

Lietuvių rašytojų draugija

Kanados ministerio pirmininko BRIANO MULRONIO skulptūra Otavoje iš sniego gilius žiemos metu. Ją stebėjo gausūs praeiviai

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kun. Antanas Sabaliauskas, misijonierius saliečitis, gyvenantis saliečių amatų mokykloje Bostone, vasario 4 d. atšventė aštuoniasdešimtąjį gimtadienį. Jis taipgi baigė rašyti visų lietuvių saliečių, kunigų ir brolių, mirusių ir gyvų, 45-kias apybraižas, kurios bus išleistos bendra knyga. Įvadinį žodį parašė vysk. V. Brizgys.

Mons. Paulius Jatulis, išleisdamas Lietuvą liečiančių dokumentų rinkinį „Codex Medicenensis“ I tomą, Romoje baigia paruošti II tomą. Išleido Lietuvai katalikų mokslo akademiją. Mons. P. Jatulis taip pat redaguoja prof. dr. Zenono Ivinskio „Rinktinis raštus“. Spaustuvė jau surinko II tomą, turėsiantį apie 700 psl. Jame yra trys skyriai: „Istorinius šaltinius tyrinėjant“, „Lietuvos kraštas ir kaimynai“, „Senovės lietuvių tikėjimas ir kultūra“ (su plačia bibliografija). Prof. dr. Z. Ivinskio „Rinktinis raštų“ bus šeši tomai.

Čikagietis kun. dr. J. Prunskis savo \$10.000 auka įsteigė premijų fondą ateitininkijos leidžiamam jaunimo žurnalui „Ateitis“. Jis prašo tas savo santaupas investuoti ilgesniam laikui, o gautas palūkanas k a s m e t panaudoti „Ateities“ skelbiamoms konkursams, skatinantiems mūsų jaunimo kūrybingumą. Čekis 1984 m. gruodžio 5 d. buvo perduotas Ateitininkų šalpos fondui. Premijų fondo globėjais kun. dr. J. Prunskis pakvietė dr. Adolfą Damašį ir dr. Petrą Kisielių. Vienam jų mirus, gyvasis turės pasirinkti kitą asmenį. Premijų fondo pinigų mėcenatas kun. dr. J. Prunskis laiko ateitininkijos nuosavybe, kol bus laikomasi jo nustatytų taisyklių. Priešingu atveju rezervuojasi teisę juos perkelti kitur.

Lietuvių tautinių šokių sambūris Bostone 1987 m. lapkričio 25 d. švęs savo veiklos penkiasdešimtmetį. Jis yra seniausias lietuviškos kultūrinės saviveiklos vietas, kurio pasirodymuose dalyvavo šimtų šimtai jaunų lietuvių, ir lietuvių, garsinusių lietuviškus liaudies šokius. Ona Ivaškienė šiai sukakčiai nori išleisti specialų leidinį, atspindintį per 50 metų visų šokių nueitą kelią. Sambūrio leidiniui reikia įdomesnių nuotraukų, kuriose jo nariai matomi šokantys arba dalyvaujantys iškilmėse. Tokių nuotraukų tikimasi susilaukti iš buvusių šokių ir žiurovų. Nuotraukos bus gražinamos. Sukaktuvinio leidinio komitetas nuotraukas su jas apibūdinančiais užrašais prašo siųsti Algirdui Budreckiui, 147 Clay Street, Quincy, MA 02170, USA.

A. a. kun. Ladas Budreckas vasario 1 d. miegodamas mirė Providence, R. I., kunigų poilsio namuose. Velionis gimė 1905 m. spalio 24 d. Gomelje, Gudijoje. Augo ir mokslus pradėjo Kaune. Į Kauno kunigų seminariją įstojo 1921 m., kunigų iššventintas 1928 m. lapkričio 11 d. Pradžioje dirbo vikaru Joniškėje ir progimnazijos kapelionu. 1933 m. perkeltas į Kauną galimybės vikaru. Tada susidarė galimybė įstoti į Kauno konservatoriją, kurioje iki 1937 m. studijavo vargonus, chorą ir kompoziciją. Studijas gilinio 1937-39 m. Romoje. Popiežiškame liturginės muzikos institute. Jausdamas artėjantį II D. karą, studijas nutraukė ir grįžo Lietuvon. Vytauto Didžiojo universiteto teologijos fakultete dėstė gregorinį chorą, liturginės muzikos istoriją, vadovavo Kauno kunigų seminarijos ir bazilikos chorams. Baigiantis karui, pasitraukė Vokietijon; pokaryje 1945-49 m. vėl tęsė muzikos studijas Romoje, gaudamas gregorinio choralo magistro laipsnį ir kompozicijos licenciatą. Atvykęs į JAV 1949 m., daugiausia dirbo įvairiose Bruklino vyskupijos parapijose, kurį laiką talkino vysk. A. Deksnui jo būstinėje V. Vokietijoje. Grįžęs Bruklinan, dirbo Apreiškimo parapijoje, iš kurios persikėlė į Arkiv. J. Matulio poilsio namus Putname, o iš ten — į Providence kunigų poilsio namus. Palaidotas vasario 5 d. iš Apreiškimo parapijos švento vės Bruklino šv. Jono kapinėse. Velionis paliko daug sukurtų motetų ir giesmių, 1969 m. išleistas „Mišias Aušros Vartų Marijos garbei“, paruoštą kun. Teodoro Brazio monografiją, kurios ištraukos jau paskelbtos spaudoje. Prieš mirtį surinko įvairių kompozitorių šv. Kazimerui skirtus kūrinius, paruošė jų rinkinį, kuris jau spausdinamas Tėvų saliečių spaustuvių Romoje.

Klaipėdos dramos teatras naujai premjerai pasirinko ukrainiečių dramaturgo N. Kulio dviejų dalių pjesę „Amžinas miestas“. Spektaklį paruošė vyr. rež. P. Gaidys, scenovaizdžius — dail. A. Kepežinskas, muziką — S. Šiaučius, pagrindinius vaidmenis — aktorai K. Žilinskas, L. Krusnaitė, L. Laucevičius, R. Macijauskas ir V. Anužis.

Šiaulių miesto dailininkai pernai surengė penkias savo darbų parodas. Paskutinioji, įvykusi Parodų rūmuose, susilaukė gausių lankytojų. Tai buvo miniatiūrų paroda, kuriai 42 autoriai sutelkė apie 300 įvairaus žanro darbų — mažosios formos tapybos, keramikos, skulptūros ir akvarelės kūrinių. Parodoje vyravo natūrmortai, peizažai ir knygženkliai.

Jaunimo parke Alytuje įrengiamą jaunųjų Lietuvos skulptorių metalo plastikos skulptūrų paroda. Parkas yra įsteigtas tarp trijų naujų augančių Alytaus mikrorajonų. Jame dar tik stebiasi į viršų lianai beržai ir kuklios eglaitės. Aplinką pagyvins jau sukurti jaunųjų skulptorių darbai: V. Naručio „Vartai“, K. Musteikio „Narvelis gegutei“, K. Stepanovo „Ožys“, V. Glykio „Povas“, A. Balkės „Voras karalius“, V. Babušytės-Vencūnienės „Vaivoryškė“. Šie kūriniai žadins mažųjų parko lankytojų vaizduotę.

XI-sis M. Glinkos jaunųjų dailininkų konkursas Armėnijos sostinėje Jerevane susilaukė 180 dalyvių. Lietuvai atstovavo — šiemetiniai Vilniaus konservatorijos solventai L. Deksnys, J. Leitaitis, S. Larinas ir konservatorijos diplomantė S. Trimakaitė. Į baigminį III konkurso ratą pateko tik 19 dailininkų. Sigutė Trimakaitė kamerinėje grupėje išsikovojo III premiją ir laureatės vardą. Ji yra docentės A. Kisielenės auklėtinė, prieš septynerius metus tapusi respublikinio vaikų ir moksleivių televizijos konkurso „Dainų dainelė“ laureate.

Pieštinį filmą „Mislė“ Lietuvos kino studijai sukūrė dail. N. Valadkevičiūtė, baigusi aukštuosius rezisūros kursus Maskvos kinematografijos institute. Ji ne tik pati režisavo šį filmą, bet ir pati piešė jo veikėjus, siužetui panaudodama lietuvių tautosaką. Talino operatoriai A. Šimkus ir A. Triškus. „Mislė“ dabar rodoma sąjunginių kino teatrų ekranuose. Juos buvo pasiekęs ir diplominis dail. N. Valadkevičiūtės darbas „Medis“. Pieštiniai filmai Lietuvos kino studijoje dabar bus kuriami sistemingai. Šiam darbui ruošiami specialistai Maskvoje, įrengiama techninė gamybinė bazė Vilniuje.

Lietuvos fotografijos meno draugijos Kauno skyriui priklauso taip pat Alytaus, Kapsuko (Marijampolės) ir Kėdainių sekcijos. Praėjusiais metais Lietuvoje ir už jos ribų buvo surengta daugiau kaip 200 parodų. Kauno fotomenininkai neseniai surengė apžvalginę savo parodą. Joje buvo rodomos A. Macijausko nuotraukos iš ciklo „Išeinantys medžiai“, V. Gvozdo nuotraukos iš ciklo „Skrydis“, R. Rakausko ilgų metų darbą „Žydėjimas“ užbaigiantis naujas ciklas „Atsisveikinimas su žydėjimu“. Parodoje taipgi buvo išstatytas V. Šontos ciklas „Mokykla — mano namai“, J. Kalvelio — „Kopos“, J. Daniūno — „Vestuvės“, jaunų fotografų A. Armono. A. Vaitkevičiaus bei eilės kitų nuotraukos.

Pasibaigė „Melodijos“ plokštelių gamyklos paskelbti konkursai. Dvi antrosios premijos už meninių vokių apipavidalinimą paskirtos vilniečiams dailininkams: G. Laurušui — už K. Lušo ir M. Grunovskajos plokštelę „Džiazo kompozicijos“, R. Kepežinskiui — už K. Antanėlio „rock“ operos „Meilė ir mirtis Veronoje“ albumą. Paskelbti ir 1983 bei 1984 m. meniškausių ir techniškausių įrašų konkurso rezultatai. Pirmosios ir antrosios 1983 m. premijos nebuvo paskirtos. Trečiosios teko Vilniaus plokštelių įrašų studijai už V. Ganelino trijulės disko „Semplice“ ir P. Vyšniausko kvarteto plokštėlės „Jieškojimai ir atradimai“ įrašus (garso rež. E. Motiejūnas). Pirmoji 1984 m. premija paskirta sąjunginei Maskvos studijai už vokalio-instrumentinio ansamblio „Giunes“ įrašą (garso rež. R. Ragimovas), antroji — Vilniaus studijai už L. Vilkončiaus plokštėlės „Požeminės upės“ įrašą (garso rež. E. Motiejūnas).

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	9 %
Pirmadieniai	10-3	term. indėlius 1 metų	9 1/2 %
Antradieniai	10-3	term. indėlius 2 metų	10 %
Trečiadieniai	10-3	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Ketvirtadieniai	10-8	pensijų s-tą	10 %
Penktadieniai	10-8	spec. taup. s-tą	8 %
Šeštadieniai	9-1	taupomąją s-tą	7 1/2 %
Sekmadieniai	9-12.30	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	12 %
		mortgicijus nuo	11% - 13 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

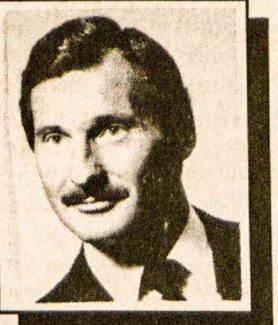
Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamus įvairias sąskaitas. MŪŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

LILJA PACEVIČIENĖ
West Insurance Brokers Ltd.
(416) 846-4888 — dienomis Namų, automobilių
853-3652 (519) — vakarais ir komercinė drauda

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiulienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont. M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Demonstruoja prieš nelegalią dr. H. Morgentalerio kliniką Toronte, kur naikinami negimę kūdikiai. Demonstracijoje buvo ir lietuvių St. Dabkus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sprendimais. Akylesnis praeities įvykių tyrinėjimas būtų pastebėjęs dokumentine medžiaga paremtų kaltinimų tinkle, bet E. Zundelis, matyt, daugiau gyvenimo vokiečių tautos praeitimi.

Kanadon jis atvyko 1958 m., vedė prancūzų kilmės merginą, susilaukė dviejų sūnų. Su žmona išsikyrė, bet ryšių visiškai nenutraukė. Anisemitišes brošiūras pradėjo leisti Toronte. Niekas į jas pradėjo nekreipė dėmesio. Pagaliau E. Zundelio brošiūra "Ar šeši milijonai tikrai mirė?" suerzino kai kuriuos Toronto žydus, ypač "Draugijos holokaustui atminti" steigėją ir veikėją Sabina Citron. Valdžios sluoksniuose ji pradėjo reikauti bylos E. Zundeliui už istorinių duomenų klaidojimą, rasinės neapykantos kurstymą. E. Zundelis oficialaus kaltinimo susilaukė 1983 m. pabaigoje. Sensacingoji byla prasidėjo tik šiemet ir truko beveik ištisą mėnesį. Pirmiausia kaltinimui buvo kviečiami buvusieji koncentracinių stovyklų kaliniai.

Gynyba teisman liudininkais pakvietė vis dar nacizmu sergančius asmenis, bandančius pakeisti praeitin nudardėjusių istorijos vežimą. Jie kalbėjo apie gerą gyvenimą koncentracinėse stovyklose, kultūrinę kalinių veiklą, gerai įrengtas virtutes, visišką saugumą. Apie masinį kalinių žudymą šaudymu ir dujomis, lavonų deginimą krematoriumuose nė neužsiminė. Nutylėjo ir kalinių prievartinį darbą badininėse sąlygose, barakuose miršančių leisgyvių skelbimus. Prisiekusį E. Zundelį pripažino kaltu. Jis betgi jaučiasi laimėtoju, nors jam gresia dveji metai kalėjimo. Teisme jis susilaukė milijonų dolerių vertės platformos savo klaidingoms idėjomis. Pralaimėtoja tapo Sabina Citron, bylos iniciatorė. Prisidėjo prie bylos iškylimo ir kai kurie žydai, pernai rudens suprogdinę E. Zundeliui priklausių "LeBaron" automobilį. E. Zundelis, nors dar bausmė nėra paskelbta, jau kalba apie apeliaciją, kad vėl galėtų tęsti savo propagandą.

Blaivų dėmesį šiai bylai skiria dienraščio "The Toronto Sun" politinis komentatorius L. J. Zinkas. Jis teisingai pastebi, kad byla buvo neapgalvota, nuostolinga jos kėlėjams. Ji atnešė oficialų pripažinimą lunatikui E. Zundeliui. Tačiau lig šiol niekas nebandė teisti asmenų, kurie pvz. viešai paneigė 1,5 milijono armėnų nužudymą Turkijos Otomano imperijoje arba milijonų žemdirbių Stalino laikais Sovietų Sąjungoje, kai jie nenorėjo eiti į kolchozus. Sovietiniuose gulaguose ir dabar žūsta nekalti žmonės. Jų skaičius yra gerokai didesnis negu šeši milijonai žydų ir nežydų nacių koncentracinėse stovyklose. Komunistinis režimas Kambodijoje paliko apie tris milijonus lavonų. Ideologinės žudynės taipgi tebevyksta Etiopijoje, kitose Afrikos šalyse, religinės ir rasinės — Sri Lanke (Ceilone), Indijoje. Pasak L. J. Zinko, A. Hitlerio nacional-socializmas yra sutriaukintas, jo nacizmas neprikelia. Ar verta pulti pavienius asmenis, kaip E. Zundelis, neturinčius jokios jėgos? Ar ne

geriau būtų dėmesį skirti vis dar tebevykstančioms žudynėms?

"Canadian Council of Better Business Bureaus" š. m. gegužės 8 d. "Royal York" viešbutyje rengia konferenciją, kurios pagrindinė tema bus: "Daugiakultūrė rinka — dabarties iššūkis". Bus gydoma dabarties rinka, komunikacija tarp įvairių grupių, esančių spaudoje, reklamoje ir etninės grupės, mozaika ar tirpinimo katilas ir pan. Pagrindiniai kalbėtojai — Don Miller, "Multifax" b-vės pirmininkas, ir dr. Mavis Burke, Ontario daugiakultūros tarybos pirmininkė.

Sportas Europoje

K. BARONAS

Lietuvio pavarde

V. Vokietijos televizijoje vėl nuskambėjo Lietuvos ir lietuvių vardas. Ir tai ne tik pasaulio biatlono pirmenybėse dalyvavusio Algimanto Šalnos, bet ir vokiečių televizijos komentatoriaus Bruno Moravetz dėka.

Jau žiemos olimpiadoje Sarajevu tamsi slidžių varžybų komentatoriaus ne tik gerai ištarė Vilniaus krašto sūnau pavarde ir vardą (Algimantas gimęs Ignalinoje), bet ir jį vadino lietuviu. Š. m. pasaulinėse biatlono pirmenybėse V. Vokietijos Ruhpolingėje A. Šalna irgi dalyvavo sovietų rinktinėje ir laimėjo 4x7,5 km estafetės varžybose I v. Jis bėgo antruoju, tačiau blogai šaudęs 5 km prarado beveik dviejų minučių ruso persvarą; gavęs dvi baudas, turėjo brangų laiką atkovoti paskutiniuose kilometruose. Jis tai ir padarė, perduodamas estafetę dar prieš R. Vokietijos atstovą.

Silpniau vilnietis pasirodė 10 km bėgime — užėmė VIII v. ir 20 km baigė XVIII.

Taip pat, komentatorius pranešė, kad ZDF televizijos stočiai Maince skambino Algimanto dėdė, laukdamas savo broliavimo telefono.

Šių eilučių autorius pranešė jui B. Moravetzui pasiute padėkos laiška už gražų Algimanto įvertinimą, nevadinant lietuviu rusu. Malonu būtų, kad ir ŠALFAS pasistytų jam padėkos raštą (Bruno Moravetz, c/o Zweite Deutsche Fernsehen, 6500 Mainz 1, W. Germany).

Pirmaujantis "Žalgiris"

Lietuvos sportiniam gyvenimui ir pirmą vietą reikėtų riknuotis Kauno "Žalgirio" trečią pergalę šiame sezone prieš daugkartinį Sov. Sąjungos meistrę Maskvos kariškių CASK komandą pasiekė 88:78. Dabar kauniečiai turi peržaisti rungtynes ir tik įveikę Maskvą du kartus taps oficialiu sovietų meistrė.

Keista pirmenybių sistema: kauniečiai nuo Maskvos yra atsilpę dviem taškais. Kova meistrė vardu būtų pateisinama, jeigu abi komandos būtų surinkusios vienodą taškų skaičių, tačiau du taškai ir trys pergalės prieš tą patį varžovą parodo kauniečių pranašumą. Tiesa, kauniečių pusėje trys pergalės, tačiau su šiais laimėjimais kauniečiai negali užimti ant lauro, nes žino šališkų rusų teisėjų nuotaikas.

Ledo ritulys pirmąją Klaipėdos "Baltija", nepralaimėjusi rungtynių. Deja, jos komanda sudaro Merkutovas, Kuzmičovas, Limarenka, Ivanovas, Karpovas ir kt. "ova". Komentariai nereiškalingi, nes Klaipėda priklauso prie tų Lietuvos miestų, kuriuose kolonistai sudaro beveik 50% visų gyventojų.

Futbolo žiūrovai

Stipri žiema ir sniegas neleido V. Vokietijoje atidaryti futbolo stadionų vartų. Tačiau pietinėje Europoje ši populiarus sporto

Skautų veikla

• Kaziuko mugę kovo 3 d. Toronto Prisikėlimo par. salėse atidarė vyr. skautininkų pavaduotojai j.v.s. M. Vasiliauskiene ir ps. A. Senkus. Gausiai dalyvavo tautiečiai. Jie pasivaikino įvairiais patiekalais, nusipirko rankdarbių ir pyragų. Muges tema: "40 metų skautaujama už Lietuvos ribų". Salės papuošimu pasirūpino vsl. S. Saplienė ir v.valt. V. Stirbytė. Papuošimu ir virtuvės darbais padėjo ps. A. Kalinauskas, sk. vyčiai G. Sendžikas, J. Zinkevičius, P. Sukauskas, A. Saplys, P. Petrauskas, A. Gildys. Pasipuošimo konkursą laimėjo: I v. — jūry skautai (Australija), II v. — Mindaugo dr-vė (Prancūzija), III v. — Vytuto vilkiukų dr-vė (Kanada). Padėka šeimininkėms — V. Vaitkieni, p. Genulaitienei, p. Martinaitienei, visoms tautininkėms — mamytėms ir rėmėjoms — p. Bekerienei, p. Bijūnienėi, p. Krakauskienėi, p. Kuzmienei, p. Stungurienei, p. Pajaujienėi, p. Gaptienėi, p. Kairienėi, p. Liacienei, p. Pacevičienėi, p. Pečiulienėi, p. Šaltmirienėi, p. Kalinauskienėi. Ypatinga padėka tėvų komiteto valdybai — pirm. Šapočkinui ir ižd. Karosui, kurie jau 15 metų ruošia valgyklą. Skautiškas ačiū V. Matulaičiui už jdomių Lietuvos skaidrių rodymą. Skautininkų Ramovės seniūnės v.s. Keršienės suruošta loterija "Šatrijos" tunto vėliavos atnaujinimui surinko \$490.

• Kovo 11 d. 7.30 v.v., skautų būklė šaukiamas į Romuvos stovyklą važiuojančių vadovų posėdis. Stovyklos data — liepos 27 — rugpjūčio 10 d.d. Vadovaus: s. V. Turūta, ps. J. Melnykaitė, sk. vyt. dr. R. Saplys, vsl. S. Saplienė, ps. R. Poškie, ps. A. Baltakienė, vsl. V. Šernaitis, v.s. C. Senkevičius, v.s. L. Yčienė, sk.vyt. P. Alekna, ps. K. Batūra, ps. A. Saplienė, vyr. sk. R. Paulauskaitė, gal. ses. p. Giedraitienė, sk. vyt. Giedraitis, j.p.s. V. Keturakis. Kiti vadovai bus paskelbti vėliau.

D. Barzdžiūtė

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2 %	už 90 dienų term. indėl.
9 %	už 6 mėn. term. indėlius
9 1/2 %	už 1 m. term. indėlius
10 %	už 2 m. term. indėlius
10 1/2 %	už 3 m. term. indėlius
10 %	už pensijų planą
9 1/2 %	už namų planą
8 %	už specialią taup. s-tą
7 1/2 %	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	11 1/4 %
1 metų	12 1/2 %
2 metų	13 %
3 metų	(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu

1, 2 ar 3 metų	11 %
(variable rate)	

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
(Istaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (lietius) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošūnas

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario Telefonai:
531-1191
537-2291
Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturmo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Mylimam vyrui A+ BRONIUI NORKUI mirus,

jo žmonai — ilgametei mūsų narei MORTAI ir dukrai
su šeima reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą —

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių
parapijos skyrus

BRANGIAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

SIGITĄ KRAŠAUSKĄ su šeima ir artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame —

O. J. Gustainiai
E. S. Kėkštai
G. P. Stripiniai

B. J. Danaičiai
R. S. Valickiai
D. L. Stosiūnai

S. V. Paulioniai

Aukos pensininkams

Toronto lietuvių pensininkų klubas nuoširdžiai dėkoja organizacijoms, svečiams ir nariams už gausias aukas svarbiems pensininkų reikmenim. Daug ką turime, bet dar daug ko trūksta. Laukiame daugiau aukų. Čia skelbiame aukas, gautas 1984 metais.

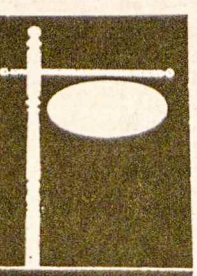
55. O. Mašalaitienė 3.00
56. J. Lazdauskas 3.00
57. St. Kavaliauskas 3.00

Aukos Toronto lietuvių pensininkų klubui 1984.I.1 – 1984.XII.31

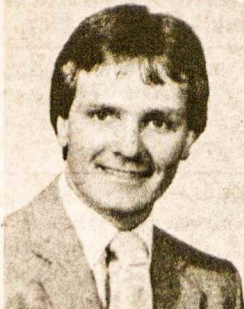
1. Per Prisikėlimo parapiją — V. Petrulis \$ 8.000.00	
2. K. Baltramaitis 500.00	
3. CMHC agentūra 500.00	
4. Lietuvių namai 325.00	
5. "Parama" Lith. Credit Union Ltd. 300.00	
6. B. Trukanačiūnas 200.00	
7. The Resurrection Credit Union Ltd. 200.00	
8. K. Abromaitis 200.00	
9. V. Petraitis 175.00	
10. Conservative Party (Dennis Freeman) 175.00	
11. J. Rugys 100.00	
12. Alf. Gačionis 100.00	
13. Br. Kerulienė 100.00	
14. Malvina Markutienė 70.00	
15. Salomėja Poderienė 50.00	
16. Izidorius Antanaitis 50.00	
17. Birutė Stradienė 50.00	
18. Helen Mitchell-Brakaitė 40.05	
19. Ona Teišerskienė 40.00	
20. Jonas Gustainis 25.00	
21. Ona Duobaitienė 20.00	
22. Ant. Gatautis 20.00	
23. Herbertas Stepaitis 20.00	
24. Juozas Pikelis 10.00	
25. Nevardinės aukos (111.00-152.00-3.00) 266.00	
Iš viso \$11.536.05	

Aukos "Mixer" pirkti 1984 m.	
1. S. Šakys \$ 50.00	
2. O. Lapinskienė 20.00	
3. Pr. Juodienė 8.00	
4. I. Kundrotienė 10.00	
5. M. Preikšaitienė 5.00	
6. Br. Kavaliauskienė 5.00	
7. M. Račkauskienė 5.00	
8. O. Šimkevičienė 5.00	
9. M. Kinčienė 5.00	
10. Mrs. Dags 5.00	
11. St. Vasilauskienė 5.00	
12. M. Žekienė 5.00	
13. O. Juodviršienė 5.00	
14. M. Skučienė 5.00	
15. J. Vaitiekūnaitė 2.00	
16. J. Gustainis 10.00	
Iš viso \$152.00	

Norite susipažinti su savitaisiais "Tėviškės žiburiai"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas
patarnauja
lietuvių kalba
Nemokamas namų
įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

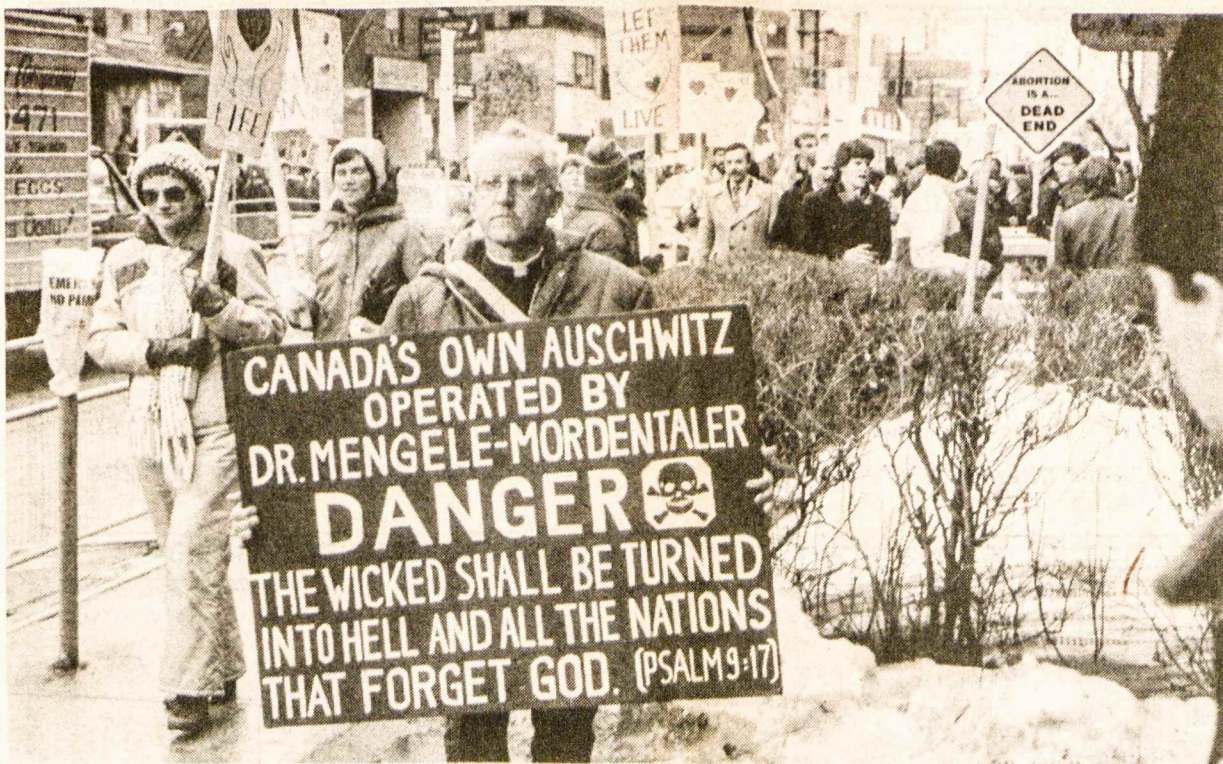
**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kun. PIJUS ŠARAPNICKAS-SHARP, OFM, su plakatu dalyvauja demonstracijoje prieš nelegalią dr. H. Morgentalerio kliniką Toronte, kur naikinami negimę kūdikiai

TORONTON

Vida Žalnierūnaitė, dirbusi kaip žurnaliste "The Catholic Register" savitaisiais, perėjo į žurnalistinį darbą Ontario anglų katalikų mokytojų sąjungoje. Be kitų darbų, ji talkina kaip redaktorė mėnesinio leidinio "Bulletin" redaktorei Aleda O'Connor. Taip pat ji reiškiasi ir lietuvių veikloje — Kanados lietuvių komitete žmogaus teisėms ginti.

Naujasis Kanados daugia-
kultūrių reikalų ministeris Jack Murta sudarė naują daugia-
kultūrių tarybą, paskirdamas 60 asmenų įvairių tautybių. Sąrašą nematyti nė vienos lietuviškos ar latviškos pavardės, bet yra vienas estas Roy Paluoja, mokytojas iš Scarborough. Kai kurių tautybių yra po keletą asmenų. Pirminku paskirtas odontostentas Louis C. Melosky iš Winnipeg.

"The Toronto Sun" 1985. I. 18 išspausdino V. Pniausko laisvą abortų klausimu. Jame pabrėžiama, kad tai moralinis klausimas, saistantis visus. Skynimas Dievo uždrausto vaisiaus niekam nėra leistinas.

Straipsnį apie liūdną Estijos šventę išspausdino "The Toronto Sun" 1985. III. 1. Jo autorius — Zygmunt Przetakiewicz, Lenkijos "Solidarumo" organizacijos atstovas JAV-se ir Kanadoje. Estų priėmėme jis sutikęs prieš dešimt metų pabėgusių sovietinės Estijos kultūros ministerijos pareigūnų Aarne Vahtra. Pasak jo Vakaruose apie išlaisvinimą girdėti daug žodžių, bet mažai darbų. Pasipriešinimas Estijoje sovietinei okupacijai trukęs iki 1956 m. Jis galutinai pasibaigęs 1956 m., kai buvo sutriuškintas vengrų su-

kilimas. Pasipriešinimas daug švelnesne forma atgijęs 1970 m. Lenkų "Solidarumo" sąjūdis buvo atnešęs naujų laisvės vilčių ir Estijoje, bet karinė intervencija viską sustabdžiusi.

"The Toronto Sun" 1985. III. 8 išspausdino antrą lenkų "Solidarumo" atstovo Zygmunt Przetakiewicz straipsnį apie kovojančius estus už savo tautos laisvę. Ten jis cituoja JAV-se išleistą Aarand Ross knygą "A Nation Unconquered", kurioje pateikti estų rezistencijos faktai. Esą Estijos jaunimas nėra matęs sibirinių trėmimų bei sovietinio teroro, tačiau žino, kodėl ir kaip kraštas buvo sovietų okupuotas. Drauge su kitais baltiečių demokratais estų rezistentai yra paskelbę savo programą, kurioje reikalauja laisvo apsisprendimo teisės, JT pagalbos sudaryti pereinamąsias vyriausias Baltijos kraštuose ir įgalinti laisvus rinkimus.

Ukrainistikos katedra Torontonto unte kasmet skiria Schreyer vardo \$500 stipendiją mokslinį darbą atliekančiam studentui. Šiais metais ta stipendija paskirta dr. Lubomirui Luciukui, gimusiam Ontario Kingstone, gavusiam geografijos daktaro laipsnį Albertoje ir parašiusiam knygą anglų kalba apie Kanados ukrainiečius. Dabar jis ruošia spaudai savo disertaciją iš ukrainiečių istorijos.

Primername, kad metinė "Tėviškės žiburių" prenumerata \$20, JAV-se — amerikietiška doleriais. Užsakant "TZ" užsienio gyventantiems tautiečiams metinė prenumerata — \$25 (kanadiškais), oro paštu — \$70, pirmos klasės paštu — \$40. Užsienio prenumerata brangesnė dėl žymiai didesnių pašto išlaidų.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

1985 metų ekskursijos

į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės 16 - 24	4. Rugpjūčio 21 - 29
Gegužės 16 - 29	5. Rugsėjo 5 - 13
2. Birželio 20 - 29	Rugsėjo 5 - 18
3. Liepos 16 - 24	6. Spalio 3 - 11
Liepos 16 - 29	

Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba į kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.

Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus.

Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

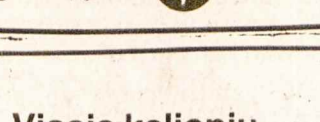
V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ
NAMŲ ir LABDARA FOUNDATION narių
metinis—visuotinis susirinkimas

šaukiamas 1985 m. kovo 17, sekmadienį,
3.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje,
1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių
registracija prasideda 2.30 valandą po pietų.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. įžadininko, c. statybos ir remonto komisijos, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1984 m. apyskaitų tvirtinimas
9. 1985 m. sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Įstatų pakeitimas
12. Valdomybių organų rinkimai: valdybos — 4 narių, b. revizijos komisijos — 1 nario
13. Einamieji reikalai
14. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus prirenkami keturi nariai. Iš valdybos išeina: B. Bedarfenė, A. Jankaitienė, V. Kulnys ir A. Pacevičius. [revizijos komisiją bus renkamas vienas narys, iš kurios išeina A. Jucys.

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-tės raštišką sutikimą. Tam tikslui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai, nemaziau kaip du nariai, pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notarui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę neveliau 1985 m. kovo 14 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

ĮSTATŲ PAKEITIMAS

Darbotvarkės 8 II

Valdyba siūlo pakeisti įstatų XIII skyriaus pastraipą 5 sekančią:

Renkant valdomuosius organus, kiekvienas narys turi teisę balsuoti už nedaudiau ir nemaziau kandidatų, reikalingų išrinkti nariais į valdybą ir revizijos komisiją.

Šis pakeitimas galioja nuo šio susirinkimo dienos.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

188 Eglinton Ave. E.,

Toronto, Ont. M4P 2E4

W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR (416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

(416)762-7393

namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

(416)231-4138

namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 10 v.r. - 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!

533-1121

(416)822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pamokos besiruošiantiems Sutvirtinimo sakramentui pradėtos kovo 10 d. Jos bus sekmdieniais, po 11 v. Mišių klebonijoje. Iki šiol užsiregistravo 15 mokinių. Juos ruošia kun. K. Kaknevičius.

— Parapijos rekolekcijos bus kovo 21-24 dienomis, jaunimo — kovo 23 d. Vedėjas — kun. A. Tamošaitis, SJ, iš Čikagos.

— Religinės šalpos popietė — kovo 24, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Anapilio salėje, su atitinkama programa. Pietus paruos J. Bubulienė. Rengia — kat. moterų skyrius ir socialinė parapijos tarybos sekcija.

— Operos solistų D. Stankaitės ir A. Grigo koncertas — kovo 31, Vėrubų sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje. Akompanuos A. Vasaitis. Rengia — kultūrinė parapijos sekcija.

— Wasagoje per Tikinčiosios Lietuvos dieną religinei Lietuvos šalpai surinkta \$255.

— Lietuvių kapinės palaidoti 1985 m. kovo 9 d. a.a. Vytautas Rucys, 58 m. amžiaus, miręs š. m. sausio 16 d., sudegintas krematoriume sausio 22 d.; a.a. Bronius Norkus, 76 m. amžiaus, miręs kovo 6 d.

— Paukojo: Anapilio fortepijono vėjai \$20 — O. Jakimavičienė, K. Otto, B. Savickas, A. Viskontas; \$10 — O. Azubalienė, K. Batūra; \$5 — kun. J. Gutauskas, V. S. Kairiai (prie įėjimo į talentų koncertą surinkta \$232); religinei Lietuvos šalpai \$100 — L. M. Garbauskas; \$50 — P. Kirstukas, K. J. Rugai (smulkesnė aukom surinkta \$194); parapijai \$500 — Prisikėlimo kredito kooperatyvas, \$100 — K. Juodviršis.

— Mišios kovo 17, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v.r. — už a.a. Teklę Radžiūnienę, Juozą ir Kazimierą Butkus.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje kovo 7 d. buvo aptarti LN visuotinio susirinkimo reikalai. Pirmininkauti pakviestas adv. A. Pacevičius. Susipažinta su televizijos komisijos pranešimu. Bostone įvyksiančiame politiniame simpoziume dalyvių išlaidom padengti paskirta suma \$200, KLB Toronto apylinkė — \$650. Patvirtinta samata išorės langų pagražinimui \$750 ir socialiniams reikalams \$5000. Ruošiamam Atvelykio staliui nustatytos bilietų kainos. Bilietai bus pradėti platinti sekmadienio popietės metu kovo 24 d.

— Jau baigti ruošti sietynai Vytauto menei, kurie bus pakabinoti vietoj dabar esančių oranžinėmis grandinėmis papuoštų sietynų.

— Praėjusią savaitę ligonius lankė J. Dambaras, B. Trukana, V. Borkertas, A. Brickus ir P. Čečys. Šiuo metu ligoninėse gydytis arba namuose sveiksta: V. Aliauskas, P. Eidukaitis, R. Draudvila, K. Poškienė, V. Makūza, P. Tarvydas. Šią savaitę lankomi asmenys slaugos namuose. Žinantieji apie sergančius ir lankytinus asmenis prašomi pranešti V. Kulniiui tel. 769-1266.

— Toronto LN dainos vienetas atliks programą LN vyrų būrelio pobūvyje kovo 16 d. ir kovo 24 d. Anapilio salėje religinės šalpos popietėje.

A. a. Titas Savickas, 69 m. amžiaus, mirė kovo 9 d. Laidojamas kovo 13 d., 10 v.r., iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse. Pašarvotas Turnerio ir Porterio laidotuvių namuose.

A. a. Mečišlovo Kojelio atminimui vietoje gėlių laidotuvių V. Petrakis ir Vl. Skirgaila paukojo Tautos fondui po \$50.

A. a. Broniaus Norkaus atminimui Ona Jakimavičienė paukojo "Tėviškės žiburiams" \$15.

A. a. Broniaus Norkaus atminimui vietoje gėlių Emilis ir Elzbieta Jankai, Martynas ir Morta Jankai paukojo "Tėviškės žiburiams" \$30, M. F. Timukai — \$20.

A. a. Bronius Norkus, 76 m. amžiaus, miręs š. m. kovo 6 d., palaidotas kovo 9 d. iš Lietuvos kankinių šventovės, dalyvaujant labai gausiam būriui tautiečių iš Toronto ir kitų vietovių. Gedulines Mišias atnaušo klebonas kun. J. Staskus, kun. dr. J. Gutauskas ir kun. K. Kaknevičius. Pamokslą pasakė kun. J. Staskus, išskeldamas velionies įnašą į parapijos ir Anapilio gyvenimą. Jis buvo uolus bei ištvermingas parapijos narys, daug dirbęs Šv. Jono lietuvių kapinių tvarkymo srityje. Keletą metų buvo kapinių komisijos išdininku. Jo liūdi visuomenės veikėja žmona, dukra su šeima, giminės, parapija ir lietuviškoji visuomenė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Tikinčiosios Lietuvos die-na — kovo 3, per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, per 11.30 v. Mišias — parapijos choras. Pamaldose organizuoti su vėliavomis dalyvavo kat. moterų draugijos skyrius, ateitininkai ir skautai.

— Parapijos rekolekcijos, kurias ves kun. dr. V. Cukuras, bus kovo 25-31 d.d.

— Gavenios penktadieniais kryžiaus keliai ir Mišios — 7 v.v.

— Kovo 8 d. palaidotas a.a. Pranas Žiurinskas, 70 m. amžiaus.

— Pakrikštyti: Krista-Viktorija, Algio ir Romos Sapijonių dukrelė; Shaun-Julius, Danos (Jasiūnaitės) ir Anthony Filippelli sūnus; Paul-Anthony, Jūros ir Antano Bušinskų sūnus; Vanessa-Natalija, Sonios ir Vytauto Micevičių dukrelė.

— Aukos religinei Lietuvos šalpai renkamos per visą kovo mėnesį. Per Tikinčios Lietuvos dieną surinkta \$8,659.00.

— Registracijos blankai visų vasaros stovyklų gaunami klebonijoje.

— Metinei parapijos vakarienei bilietai gaunami salėje po Mišių. Su šia vakariene, kuri bus kovo 17 d., 5 v.p.p. Prisikėlimo salėje, užbaigsime Šv. Kazimiero metus.

— "Share Life" rinkliava — kovo 24, sekmadienį, per visas Mišias.

— Metinis parapijos susirinkimas — Parodų salėje kovo 31 d. po 11.30 v. Mišių.

— Parapijai aukojo J. Žiurinskas \$300; \$100: V. Zakas, S. Kojelienė, J. B. Čepukai, L. S. Olekai; \$60: Ig. Urbonas; \$50: E. T. Sičiūnai, E. K. Šlekiai, I. J. Milkintai, M. Indris; vienuolynui: J. M. Vaškevičiai \$200, N. Preibienė \$100, E. Šaltmierių \$50; pranciškonų klėrių fondai: O. Kalinauskienė \$200, P. Skrupskas \$200, J. M. Vaškevičiai \$200, J. Gudinskas \$100, K. Rukšienė \$50; badaujančiams Etiopijoj: J. M. Vaškevičiai \$100; religinei Lietuvos šalpai: A. Kantvydas \$250; \$200: J. V. Gustainis, M. J. Vaškevičiai, Čuplinskų šeima; \$150: V. Sinkevičius, V. Matulaitis; \$110: A. B. Girčiai; \$100: O. Plėnienė, B. Pabedinskienė, J. Rakauskas, J. Barakauskas, J. B. Danaičiai, J. O. Gustainis, J. A. S. P. Skablauskas, J. Ignaitis, V. T. Gražuliai, O. Mitalienė, V. Montvilas, E. Azubalienė, P. Skrupskas; \$60: H. Juškevičienė.

— Mišios kovo 17, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Malinauskų šeimos mirusius, 9.30 v.r. — už a.a. Valeriją Kaminskienę, 10.15 v.r. — už a.a. Stanislovą ir Fortunatą Ašoklius, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Povilą Šlapelį.

A. a. Juozas Atkočiūnas mirė 1985 m. vasario 6 d. Toronto, kur buvo išgyvenęs 35 metus. Palaidotas Čikagoje. Buvo uolus "TŽ" skaitytojas. Paliko liūdinčius — žmoną Genovaitę, sūnų Modestą su šeima ir dukrą Almą Mackevičienę Čikagoje, dukrą Gražiną Noreikienę su šeima Lethbridge, Albertoje, ir vieną seserį Konstanciją Lietuvoje. Velionis buvo gimęs 1902 m. Lietuvoje, Biržų aps. Ilgus metus dirbo Kauno aps. viršininko įstai-goje, pasų skyriuje.

Simpoziumas-svarstybos tema "Keturiadesimt metų išeivijos veiklos apžvalga ir vertinimas" buvo surengtas kovo 10 d., 2.30 v.p.p. Lietuvių namuose. Jį pradėjo LN kultūrinės komisijos pirm. V. Kulnys, platų globalinio pobūdžio įvadą padarė inž. L. Balsys. Svarstybų vadovu buvo prof. R. Vastokas, jų nariai — L. Beržinytė, J. V. Danys, D. Juozapavičiūtė, prof. A. Klimas, A. Rinkūnas. Kiekvienas jų kalbėjo apie atskirą sritį, gerokai peržengdami nustatytą laiko ribas. Pridėjus klausytojų pasisakymus, svarstybos baigėsi 6 v.v. trukusios 3.30 val. Rengėjų vardu padėkos žodį tarė V. Kulnys. Svarstybų aprašymas — kitame "TŽ" nr.

Kun. P. Azubalio vardo stipendijų fondui Elzbieta Azubalienė paukojo \$100 (a.a. Onai Yčienai pagerbti bei atminti). Birutė ir Antanas Šalkai — \$50 (a.a. Antano Klimo atminimui).

Toronto "Gintaras" 1984. XI. 24 koncertavo Čikagoje, bet jo aprašymą "Draugas" išspausdino tikrai 1985. II. 15. Jo autorė Stasė Petersonienė labai gražiai įvertino gintariečių šokių, dainų ir muziką, primindama, kad Britanijoje su rengtame tarptautiniame festivalyje "Gintaras" laimėjo pirmą vietą, o jo solistas R. Paulionis — antrą. Prie aprašymo pridėtos dvi nuotraukos — šokančių gintariečių ir pranešėjos Rūtos Girdauskaitės.

Š. m. kovo 16, šeštadienį, 6.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose, Gedimino menėje, rengiamas LN VYRŲ BŪRELIO

Šilta vakarienė, baras, programa, muzika ir kitos įvairybės.

Platina — V. Šimkus (tel. 231-9425), V. Kulnys (tel. 769-1266), H. Chvedukas (tel. 762-3118).

Visi nariai ir pažįstami kviečiami dalyvauti. Lietuvių namų vyrų būrelio valdyba

Operos solistų DANOS STANKAITYTĖS ir ALGIO GRIGO

KONCERTAS

Solistams akompanuoja muz. Alvydas Vasaitis

Rengia ir visus dalyvauti kviečia

LITUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS TARYBOS KULTŪRINĖ SEKCIJA

kovo 31, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje
įėjimas — \$6.00

Maloniai kviečiame atsilankyti į

šalpos popietę

(gavėnios rekolekcijų užbaigos proga)

kovo 24, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje.

- Tai diena pritaikyta tema kalbės kun. A. Tamošaitis, SJ, rekolekcijų vedėjas.
- Meninę programą atliks Toronto Lietuvių namų moterų dainos vienetas.
- Pietus paruos J. Bubulienė. Bilietus-kvietimus (\$10 asmeniui) prašome įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis užsisakyti pas G. Trinkienę tel. 762-9517, A. Pajaujienę tel. 277-1270, p. Pakštienę tel. 277-3270. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia KKK Moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius su socialinių reikalų sekcija

Profesionalų ir verslininkų sąjungos susirinkimas — Toronto Lietuvių namuose kovo 21, ketvirtadienį, 7 v.v. Kviečiame visus profesionalus ir verslininkus dalyvauti.

Valdyba

TV Ontario praneša, kad yra paruošusi daugiakultūrę programą. Pirmąją programą "A Safe Place" transliuos kovo 21 d., 8.30 v.v. Kitas programos transliuos kovo 28 d., 8.30 v.v., balandžio 4 d., 8.30 v.v., balandžio 11 d., 8.30 v.v.

Monografijos "Telesforas Valius" suktuvės ir šio dailininko darbų parodos atidarymas įvyks kovo 30, šeštadienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose. Kalbės monografijos autorius Romas Viesulas — grafikas bei universiteto profesorius iš JAV. Koncertinę programą atliks pianistė Aldona Kepalaitė iš Niujorko.

"Paramos" kredito kooperatyvas praneša, kad pašto streiko atveju nariai, negavę pakvietimų metiniam susirinkimui, laikyti "Tėviškės žiburiuose" skelbimą pakvietimu jame dalyvauti. Valdyba

Prekybininkai, eksportuojantys Kanados gaminius į kitus kraštus, kviečiami dalyvauti specialioje konferencijoje š. m. kovo 25-27 d.d. "Royal York" viešbutyje nuo 9 v.r. iki 6 v.v. Dalyvaus ir prekybiniai Kanados atstovai iš įvairių kraštų.

Sukaktuvinis Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimas bus gegužės 11, šeštadienį, 6.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose, Karaliaus Mindaugo salėje. Bus šilta vakarienė ir atitinkama programa. Mokyklos tėvų komitetas visus iš anksto kviečia dalyvauti. Šiais metais komitetui pirmininkauja Birutė Batrax.

Sofija ir St. Raksčiai iš Fruitland, Ont., dosnūs lietuviškos spaudos rėmėjai, pagerbdami a.a. Sofiją Skripkienę mirties metinių progą, paukojo "Tėviškės žiburiams" \$100.

Kroatų bendruomenė sudarė savo tautinio muzikos instrumento tamburicos rinkinį (dvylika), pirkta Kroatijoje, ir nutarė jį įteikti Toronto unto muzikos fakultetui. Įteikimo iškilmė su atitinkamu koncertu įvyks š. m. kovo 31, sekmadienį, 3.30 v.p.p., muzikos fakulteto Walter salėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

VAKARAS

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 24, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygtutes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 24 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Kazimieras Batūra
Antanas Bumbulis
Stasys Grigaliūnas

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Ontario kultūros ir pilietybės ministrė Susan Fish kovo 7 d. sukvietė etninės spaudos atstovus į priėmimą Royal Ontario muziejuje susipažinti su provincijos premjeru Frank Miller. Pastarasis trumpai pasveikino susirinkusius, nesileisdamas į ilgas kalbas, nes norėjo su visais susitikti. Ant. Rinkūnas, dalyvavęs Lietuvių žurnalistų sąjungos vardu, spėjo įteikti ministerei Fish knygą "Lithuanians in Cana-

da", o ji įteikė ją premjerui. Šiuo būdu lietuviai buvo vieningai grupė, kurią premjeras specialiai paminėjo. Padėkodamas prisipažino, kad dar būdamas studentu pramoko lietuviškai pasakyti "Aš tave myliu". Priėmimo metu teko jam pasiūlyti siūlyti ir nusi-fotografuoti su visais dalyvaujantiesiems spaudos atstovais. "Tėviškės žiburiams" atstavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė.

MONTREALQUE

Montrealio arkivyskupas P. Gre-goire, gavęs vysk. V. Brizgio prašymą, ragina visus tikinčiuosius, kiek galima, padėti persekiojamiems broliams, gyvenantiems komunistiniuose kraštuose.

Sol. Ant. Keblys ir šios žiemos atostogas praleidžia Pietų Amerikoje.

Skautai ir skautės ruošia kiek pavėluotą Kaziuko mugę kovo 31 d. AV par. salėje.

A.a. Aldona Sutkaitienė-Dundzilaite, 69 m. amžiaus, staigiai mi-

rė vasario 28 d. Palaidota iš AV šventovės kovo 4 d. Liūdi giminės ir artimieji. B.S.

Tradicinis "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius bus balandžio 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Jau rūpinamasi programa, loterija, vaisėmis.

Lituanistinės mokyklos vedėjas Linas Staškevičius kovo 9 d. lankėsi Toronte ir dalyvavo lituanistinių mokyklų vedėjų pasitarime, kurį surengė KLB švietimo komisija. Su Linu keliavo ir jo šeimos artimieji. K.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatus: min. \$1,000.00

1 metų 9.75%

Terminuotus indėlius:

1 metų 9.50%

180 - 364 d. 9 %

120 - 179 d. 8.75%

30 - 119 d. 8.25%

Trumpalaikius indėlius

už \$20,000 ar daugiau

Taupomosios sąskaitos:

specialios 6.75%

su draudimu 6.50%

kasdieninis % 6.50%

Čekių sąsk. 5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo

turto,

asmenines ir

prekybines.

Paskolos

mirties

atveju

draudžiamos

iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 9.00 - 3.00

Pirm. antr. treč. 12.00 - 8.00

Ketvirtadienį 10.00 - 6.00

Penktadieniais 2.00 - 6.00

3907A Rosemont

4.00 - 8.00

2.00 - 6.00

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

JIEŠKOMA LIETUVIŠKAI KALBANTI MERGAITĖ, 18-20 metų amžiaus, prižiūrėti lietuviškai mokyti du vaikus, 1 ir 3 metų amžiaus, mišrioje (lietuviškoje-angliškoje) šeimoje. Mes gyvename istoriniame Kvebeko senamiestyje, arti visų įdomybių. Bus parūpintas valgis ir atskiras butas su atlyginimu. Darbas mažiausiai metams, pradedant šią vasarą. Rašykite: Dr. Audrius Plioplys, 23 Rue St. Flavien, Quebec, Quebec, G1R 4K1 arba skambinkite 418 - 692-1527.

TREJI MOTERIŠKI KAILINIAI 12 nr. ("Linksas", "Martinas", "Činčila") parduodami prieinama kaina. Tel. 534-3763 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

REIKALINGA PAJĖGESNĖ MOTERIS, kuri nuo 9 v. vakaro iki 8 v. ryto sutiktų miegoti viename kambaryje ir patarnauti senyvi moteriai esant reikalui. Iki High Parko požeminio pėsčiomis - 7 minutės. Teirautis tel. 763-6498 Toronte.

SUN CITY, ARIZONA. Norintiems čia įsikurti mieliai patarnauja D. Zakaras, Mull Realty, P. O. Box 1307, Sun City, Az. 85372, USA. Jei nuosavybė čia būtų naudojama tik žiemos mėnesiais, tai vasaros metu yra parūpinama nebrangi priežiūra.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.

MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.